CLOU ZETT

TUVALET
DİLİ VE EDEBİYATI

B*ktan muhabbetler

Tuvalette ne okuyacağım tribine son!

DESTEK yayınevi

DESTEK @ GÜNCEL

DESTEK YAYINEVİ: **256**
GÜNCEL: **13**
TUVALET DİLİ VE EDEBİYATI / CLOU ZETT

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Editör: Devrim Yalkut
Kapak İllüstrasyonu: Ebru Teker
Kapak Tasarım: İlknur Muştu
Sayfa Düzeni: Cansu Poroy

Destek Yayınları: Temmuz 2012
Yayıncı Sertifika No: 13226

ISBN 978-605-4607-58-7

© Destek Yayınevi
İnönü Cad. 33/4 Gümüşsuyu Beyoğlu / İstanbul
Tel:(0212) 252 22 42
Fax:(0212) 252 22 43
www.destekyayinlari.com
www.destekdukkan.com
info@destekyayinlari.com
facebook.com/ DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari

İnkılap Kitabevi Baskı Tesisleri
Matbaa Sertifika No: 10614
Çobançeşme Mah. Altay Sk. No: 8
Yenibosna – Bahçelievler / İstanbul
Tel: (0212) 496 11 11

CLOU ZETT

TUVALET
DİLİ VE EDEBİYATI

B*ktan Muhabbetler

DESTEK
yayınevi

UYARI!

-Bu kitabı tuvalette okumak kabızlık yapabilir.
-Kütüphanenize kaldırmadan önce mutlaka temizleyin.
-Tuvalet kâğıdı olarak kullanılmaz!
-Okurken sıkışırsanız kitabın yazarı Clou Zett'e başvurabilirsiniz.
-Okuduktan sonra mutlaka sifonu çekin.

İÇİNDEKİLER

1.BÖLÜM
TÜRK TUVALET KÜLTÜRÜ 15

2.BÖLÜM
TUVALET DİLİ VE EDEBİYATI 25

3.BÖLÜM
SESSİZ YAPMANIN KURALLARI 35

4.BÖLÜM
TÜY DİKMENİN FAYDALARI 43

5.BÖLÜM
OSMANLI'DA TUVALET KÜLTÜRÜ 59

6.BÖLÜM
TUVALETİN ASLI FASLI 67

7.BÖLÜM
DİNİ TUVALET ADABI:
İSTİBRA VE İSTİNCADA FIKHİ ÖLÇÜLER 79

8.BÖLÜM
ALATURKA-ALAFRANGA 91

9.BÖLÜM
TUVALETİN EN ESKİ TARİHİ 103

10. BÖLÜM
TUVALET KÂĞIDININ YAZGISI 121

11.BÖLÜM
ÇİŞŞŞ! 135

12. BÖLÜM
TUVALETTE YAPILACAK 100 ŞEY
(KADINLAR VE ERKEKLER) 151

13.BÖLÜM
BOK ÇEŞİTLERİ 167

14.BÖLÜM
KABIZLIK (KONSTİPASYON) 177

Clou Zett

1963'te Almanya'nın batısında, Kuzey Ren-Vestfalya eyaletinde (Land) bir kent olan Gelsenkirchen'de doğdu. Eğitimini Carl von Ossietzky Universität Oldenburg Sosyal Bilimler Fakültesi'nde Antropoloji alanında aldı. Schalke 04 futbol takımının sıkı bir taraftarı oldu. Takımının Veltins-Arena'daki bir maçı sırasında stad tuvaletinde düştü ve başını klozete çarparak ağır bir biçimde yaralandı. Bir ay yoğun bakımda kalan Clou Zett, uyandıktan sonra kendisini dünya tuvaletlerinin iyileştirilmesine adadı. Dünya Tuvalet Örgütü'nün (The World Toilet Organization) pek çok etkinliğine katıldı. Almanya, Tayvan, Çin, Güney Kore ve Madagaskar'da tuvalet kültürü üzerinde incelemeler yaptı. Topladığı veriler, 5 cilt halinde yayınlanmayı bekliyor.

Clou Zett'in tuvalet kültürü incelemelerinden sonuncusu Türkiye'de gerçekleşti. Diyarbakır'da, bir umumi tuvalette fotoğraf çektiği için ihbar edildi ve gözaltına alındı. Fotoğraf makinesindeki fotoğrafları inceleyen polis, Zett'in Türkiye'yi kötü göstermek için faaliyet gösteren bir ajan olduğu kanısına vardı. İstihbarat teşkilatı tarafından da sorgulanan Zett, mahkemeye çıkarıldıktan sonra, fotoğraflarına el konularak sınır dışı edildi.

Türkiye'ye girmesi yasaklanan Zett, ülkemizde yaptığı araştırmayı bir kitap haline getirdi. Tuvalet Dili ve Edebiyatı-B. ktan Muhabetler Zett'in uzun araştırmaları sonucunda yayınlanan ilk kitabı. Zett, tuvalet dili ve edebiyatı üzerine çalışmalarını halen Amerika Birleşik Devletleri'nde sürdürüyor.

ÖNSÖZ

İnsanın tuvalet ihtiyacını gidermek için özel bir düzenek yapmaya ne zaman karar verdiği ne yazık ki bilinmiyor. Kökeni herhalde ilk şehirlerdir. Yani, bildiğimiz insanlık tarihi, aynı zamanda tuvaletin de tarihidir.

M.Ö 4000'li yıllarda Mezopotamya›da, Mısır'da, Hindistan›da, Suriye›de tuvaletler vardı. Sert bir zemin üzerinde uygun bir delikten ibaret bu düzenekler bilinen ilk tuvaletlerdir. Mısır›da Firavun mezarlarına, banyo ve tuvalet de ilave edilirdi; demek ki öte dünyada da ihtiyaç ihtiyaçtır.

Tuvaleti işlevsel kılan kanalizasyon sistemi ise kısmen daha yakın tarihlidir. Örneğin Hitit uygarlığında hayli gelişmiş bir kanalizasyon sistemi kurulmuştu. Roma'da tuvaletler dönüşmüş, birer toplumsal kurum halini almıştı. Yan yana açılmış delikler, birlikte ihtiyaç gidermeyi mümkün kılıyor, bu da gayet sosyal bir ortamın oluşmasına neden oluyordu. Şehrin ileri gelenleri, politikacılar, tüccarları kalabalıklar halinde umumi tuvaletlerde sohbete dalar, "ne olacak bu memleketin hali?" sorusuna cevap bulmaya çalışırlardı.

O gün bu gündür tuvaletler kültürel hayatımızın bir aynasıdır. Tuvalet dili ve edebiyatını bu kadar güçlü kılan da işte tuvaletin bu yan işlevleridir.

Her ne kadar modern hayat tarzımızın "işini gör ve çık" felsefesi bu edebiyatı olumsuz etkilemişse de, tuvaletler bir kültürel kurum olma işlevini hala sürdürüyor. Bireyselleşme, bu dilin ve edebiyatın sessiz ve derinden ilerlemesine yol açtı sadece.

Ayrıca internet imdada yetişmiş, tuvalet dili ve edebiyatını demokratikleştirmiştir. Bu edebiyatın güzide örneklerine ulaşmak için artık tuvalete girmeye ihtiyaç kalmamıştır.

Bir ters etkiyi de yeri gelmişken hatırlatalım. Eski Ahit'te bir deyiş var: Söz çoğaldıkça anlam azalır, peki bunun kime ne yararı var? Tuvalet dili ve edebiyatının internette bu kadar popüler olması bir bakıma faydalı. Ama öte yandan bu gelişme bu sanal âlemin bir genel helâya dönüştüğünün de işareti. Herkesin aklına geleni yazabildiği ilk platform internet değil, tuvalettir çünkü! Üstelik tuvalet dili ve edebiyatı sözün kalabalıklığına karşın anlamını hiç kaybetmemiştir!

Bu konuda bir milat belirlenecekse, bu herhalde tuvalet deliğinin etrafına dört duvar örülmesinin akıl edilmesidir. Böylece tuvalette işini görecek gizli edebiyatçılara yazacak bir platform da oluşmuştur. Kalem ise tuvalet dili ve edebiyatının vazgeçilmezi değildir. Unutmayın mürekkepten önce dışkı vardır!

Bu edebiyatın en eskiliğine bir delil daha; duvarı taşıyamazsınız. Dolayısıyla, tuvalet dili ve edebiyatı asırlar boyu sözlü edebiyatla desteklenmiş, bu sözel kültürün süzgecinden geçtikten sonra daha saf bir halde tuvalet duvarlarındaki yerini almıştır. Bu kadar zekâ yüklü olması işte bu süreç nedeniyledir.

Biz edebiyatıyla ilgilendiğimizden, fiziki şartları tali buluyoruz. Tuvaleti kimin kime öğrettiği sorusu etrafında koparılan fırtına önemsizdir. Elbette tuvalet Doğudan yükselir! Ama Batı da katkısını yapmış, oturaktan klozeti türetmiştir. Artık Doğu da Batı da işini otururak yapıyor.

Yine de, bu işi için mahrem alanlar yaratmak Doğu'nun icadıdır. Batı'da ise bununla ilgili hazin hikâyeler anlatılır. Örneğin, Fransa Kralı 14. Louis, Versay Sarayı›nı

yaptırdığında içine tuvalet koydurmamıştı. Çünkü tuvalet henüz bilinmemekteydi. Buna karşılık sarayın demirbaş listesinde bir sürü lazımlık ve oturak bulunmaktaydı. Bu aparatlar, son derece nadide porselenden yapılıp, çiçek vazoları gibi süslenmişti. Doldukça, zorunlu olarak pencerelerden bahçeye boca ediliyordu.

Şimdi aşağılanan alaturka tuvaletler ise bu sahne düşünüldüğünde çok medeni görülmektedir. Yapılışı da gayet basittir üstelik: bir delik aç, deliğin iki kenarına basmaya uygun iki taş koy, bir ibrik ve bir tasla mekânı tamamla. Kıçı su ile temizlemek bu kültürün en önemli parçasıdır. Bu yöntemde dışkı ile parmakların buluşması zorunlu olduğundan, tuvalet yazınının da kaynağı olduğu sanılmaktadır.

Kültür, yaşam biçiminin tezahürüdür. Alaturka tuvalet de belli bir yaşam tarzının ürünüdür. Dolayısıyla, bu kültürü alafranga monte etmek oldukça nahoş sonuçlara yol açmıştır. Doğu, bu klozetlerin üzerine tünemek suretiyle, alafrangaya alaturka muamelesi yapmayı sürdürmüştür.

Doğulu veya Batılı, edebiyat edebiyattır. İnsanın ömrünün önemli bir kısmını geçirdiği bu mekânlar, yaratıcı zekânın parladığı anlara tanıklık etmeyi sürdürmektedir. Kokusu ne olursa olsun, bulmak, bilmek ve paylaşmak şarttır.

Bu çalışma, tuvalet dili ve edebiyatı alanında bir ilktir. B.oktan bir muhabbet olduğuna aldırmayın; yeni çalışmaların önünü açacağını, tuvalet dili ve edebiyatına önemli katkılar yapacağını biliyoruz. Bilmek, her şeyin başıdır...

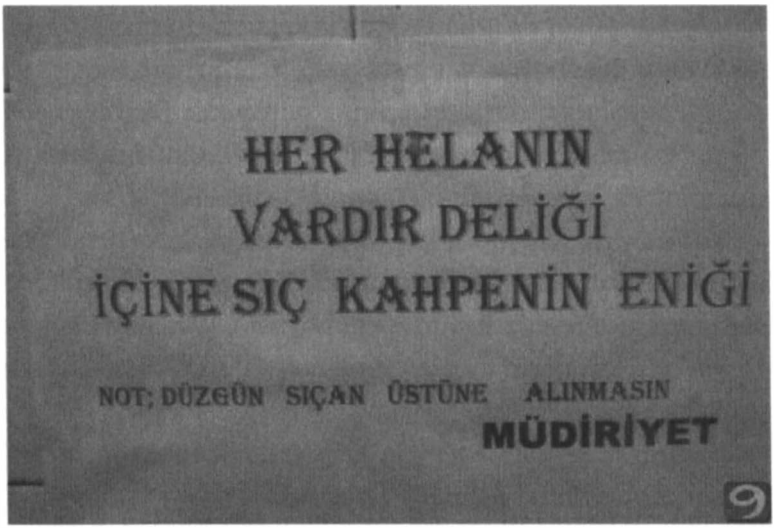
Bir Orta Anadolu özlü sözü ile bitirelim:

"Cahil ilen sohbet etme küstürün,

Cam gırığıynan kıçın silme kestirin."

Clou Zett

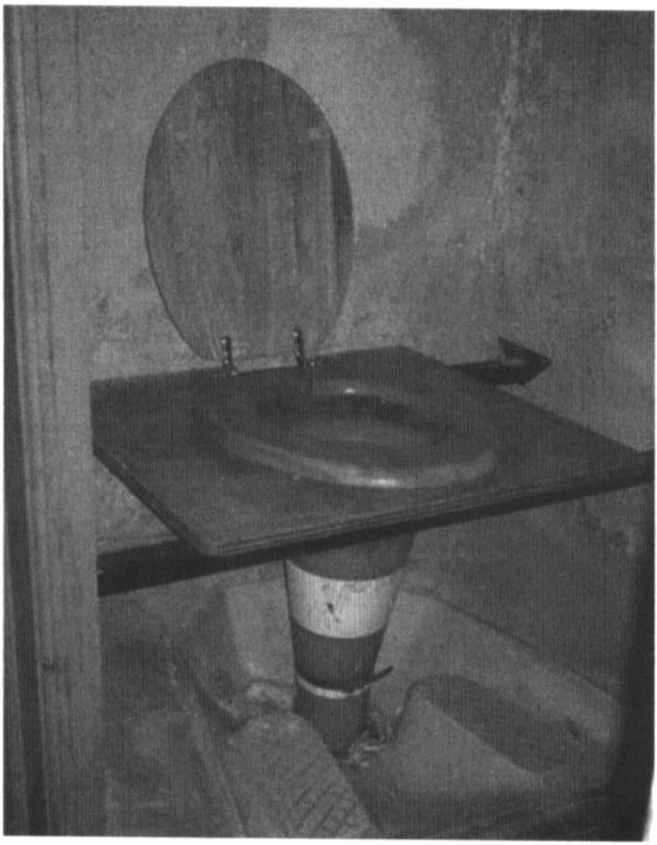
Temmuz 2012

HER HELANIN
VARDIR DELİĞİ
İÇİNE SIÇ KAHPENİN ENİĞİ
NOT; DÜZGÜN SIÇAN ÜSTÜNE ALINMASIN
MÜDİRİYET
9

1.BÖLÜM

TÜRK TUVALET KÜLTÜRÜ

"Tezekten terazinin boktan olur dirhemi."
Türk atasözü

Uzun yıllar Türkiye'de yaşadım ve genel-özel her türlü tuvalete girip çıktım. Türkiye'deki tuvaletlerin temizlik sicili pek parlak olmamasına karşın, Türklerin tuvaleti ve temizliği bütün dünyaya öğrettikleri noktasında kesin ve şaşırtıcı bir yargıları var.

Sıradan bir Türk'e göre tuvalet kültürü, başka bir ülkeye gittiği zaman taharet musluğu olmadan işini görmeyi öğrenebilmek, "Şu kadar basit bir mevzuu nasıl düşünemez g.tü boklular!" diye hayıflanmaktan ibarettir aslında. Biz şu millete öğrettik bu millete kurs verdik diye övünmelerine karşın, bir türlü kendilerinin öğrenememeleri manidardır.

Muhafazakâr bir Türk için ise tuvalet daha kurallı bir iştir, bu konuda tartışmasız uygulanacak dini kurallar vardır: "Dünya işlerini tuvalet sırasında düşünmeyeceksin, işlerini sol elle göreceksin, içeride herhangi bir şey yiyip günaha girmeyeceksin, sağ ayağınla girip sol ayağınla çıkacaksın." Kuralar böyle. Tuvalette "bir şey yiyen" kişinin nasıl bir ruh hastası olduğu henüz çözülemese de, tuvaletin yemek için pek uygun bir mekân olmadığı açık. Yememekte yarar var. Ama öte yandan, kural olduğuna göre, demek ki tuvalette böylesi uygunsuz eylemlerde bulunanlar da var! "Bok yiyen kaşığını yanında taşır" atasözünün müsebbipleri de belki bu kuralın konulmasına neden olanlar olabilir! "Nasılsa membaına geldik, atıştırmaya devam edelim" diye niyetlenecekler, demek ki kaşığını da yanında bulundurmalı.

Türkiye'de yazılı olmayan genel kurallar da var bu

konuda. Tuvaletten çıkarken eller mutlaka yıkanmalıdır. Umumi tuvaletlerde kapıyı tıklayana "Giirrr!" yerine "Doluuu!" denmelidir. Bir de alaturka kafalar için konulmuş kural: Alafranga tuvaletin tepesine tünenmemelidir. Klozetin üzerindeki o kapağa ayaklar değil kıçın yanakları konmalıdır... Alafranga tuvalete alaturka muamele yapmaya kalktın mı, dünyanın en garip insan eylemi çıkar ortaya!

Aslında önemli olan, önce insandır. Alafrangasının da alaturkasının da amacı eninde sonunda insanı rahatlatmaktır. Böylece kültürel farklılıkların ötesine geçip işin esasına gelmiş oluyoruz. İşin esası, tuvalet insanın işediği ve sıçtığı yerdir. Bu eylemleri gerçekleştirmek için bir kültüre de ihtiyaç yoktur. İnsanın dışkı atma işlevini üstlenen organlarının ve ucundaki deliklerinin açık olması bu iş için yeterlidir. Kültür, dışkıların delikten dışarıya duhul ettiği anda başlar. Yani sadece yaptığınla değil, nereye ve nasıl yaptığınla ilgilidir kültür. Sadece yapmayı değil, ardından temizlenmeyi de becermek gerekir.

En baştan başlayalım.

Makama ister sağ, ister sol ayağınla girmiş ol, işeyeceksen klozetin her iki kapağını da kaldırmayı ihmal etmeyeceksin. Sadece ilk kapağı kaldırıp sıçrata bulaştıra işersen, boşalttıkların eninde sonunda sana da bulaşacaktır.

Eğer sıvı değil de katı atıklarını bırakmışsan, işi bitirip kalktıktan sonra helada bıraktığın ekonomik değeri düşük malzemenin üstüne sifonu çekmeyi ihmal etmeyeceksin. Unutma, orada yarattığın eserin görülmeye değer bir yanı yoktur!

Tuvalet bir görgü meselesidir. Kendi tuvaletinde sifonu çekmekte gevşek davransan bile umuma açık olanlarda çok

disiplinli olacaksın. Temizse bulduğun gibi bırakacaksın; kirliyse çek sifonu, eline yapışmaz. Unutma, umumi helalara sıçanlar da insandır.

Sifonu çekmenin psikolojik etkileri de vardır. Diyelim evinin dışında tertemiz bir tuvalete girdin. Tuvalet kültürün zayıfsa o tuvalete pislerken kendini aşağılanmış hissedersin, pislerken tedirgin olursun. Çünkü tuvalet temizdir. O tuvaletin senin eserlerini kabul etmeyeceğini tahayyül eder, kabul edince rahatlar, etrafta pislik bıraktım mı diye kılı kırk yararsın. Orada kendin değilsindir ama umumi tuvalete girdiğinde hemen aslına dönersin. Rahat davranırsın, arkandan kıçını toplayacak biri olmadığından bulaştırdığın eserlerini senden sonra gelecek olanın izlemesi için bırakırsın. Neticede, elle taharetlenen bir insanlar topluluğunun boktan bir üyesi olarak henüz kendi bokunu temizleyecek kadar olgunlaşmadığının hiç farkına varamazsın. Tuvaleti sıçıp batıranın, çevresini ve ülkesini sıçıp batırmasından daha doğal bir şey yoktur. Pisliğini, pet şişeni, çöpünü, petini, sümüklü mendilini, çocuğunun bezini ha bire sağa sola bulaştırırsın.

Beyaz ve yerde çukur olarak duran iki taş arası delik olarak yapılmış klozet, yanında duran minik musluk ve altındaki tas, yukarıdan uzanan zincire bağlı plastik tokmak modeli Türklere özgüdür. Turistler bunu görünce acaba nasıl kullanılıyor diye merak eder ama bir türlü içinden çıkamaz. Halbuki her Türk bunun evrensel bir model olduğuna inanır.

Banyodaki alafranga tuvaletler (belki de Fransızları protesto etmek için) kullanılmaz. Diyelim Türkiye'de bir eve misafir oldunuz, evdeki alafranga tuvaleti yanlışlıkla kullanmaya kalkmayın, kesinlikle çalışmaz. Daha garantili olan alaturkasını kullanmaktır. Bunun için de akrobatik

hareketler yapabilmek, çömelmiş vaziyette iki ayak üzerinde iş bitene kadar ayakta kalabilmek gereklidir. Özetle, alaturkası da, taharet musluklu alafrangası da Türkiye'deki Doğu ile Batı sentezinin birer yansımasıdır.

Kendine has terliği vardır ev WC'lerinin, bunların çoğunun plastik olması tercih edilir.

Kıçı önce suyla temizleyip sonra kurulamak Türk tuvalet kültürünün önemli bir parçasıdır. Diğer birçok kültürde kıçtaki kalıntı kuru kuru tuvalet kâğıdıyla temizlenir.

Tuvaletler genellikle yarıya kadar fayansla kaplıdır. Bu, çömelmiş vaziyette iş tutanların pisliklerini duvara bulaştırmaması için bir önlemdir. Ancak bu fayansların bitiminde parmak izlerine rastlanması şaşırtıcı değildir ve çömelmiş vaziyette o hizaya nasıl erişildiği bir muammadır.

Alaturkada iş tutmuşsanız kubura desteksiz atışta sıkıntılarla karşılaşabilirsiniz. Hedefi tutturamazsanız paniklemeyin, kör nişancılar için önlem alınmıştır. Hemen yanda bulunan süpürgeyle mermilerinizi kubura doğru yuvarlayabilirsiniz. Halka açık fakat alafranga tuvaletlerde klozet üzerindeki ayak izleri sıkça rastlayacağınız bir durumdur. Anlayın ki, bir ihtiyaç sahibi o tuvalete alaturka muamelesi yapmıştır. Fakat bunu kesinlikle denemeye kalkışmayın. Alafranga tuvalete tünemek sadece Türklere özgü bir yetenektir. Unutmayın bu ülkede pisuara büyük atıklarını boşaltma vakalarına rastlamak da olağandır. Bunun nedeni, inat değil, pisuar ile klozet arasındaki farkı anlayamamaktır.

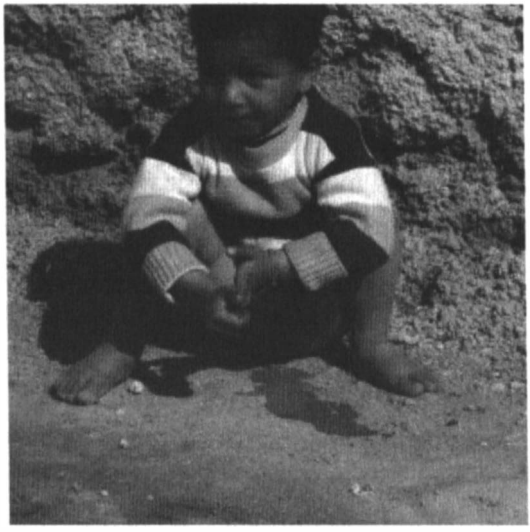
Bu tuvaletlerde taharet işlemi sol elle yapıldığı için musluk genellikle sağ taraftadır (kirli elle musluğa dokunmamak için). Eğer musluk sağ tarafta değilse, ille de sol elimi kullanacağım diye şekilden şekile girmeye kalkmayın, başaramazsınız.

Umumi tuvaleti kullanacaksanız şunlara hazırlıklı olun:

-Sifon büyük bir ihtimalle çekilmemiştir.
-Sabunluğun içinde ne olduğundan emin olun.
-Lavabonun kirli bırakılmış olması olağandır.
-Yerde kullanılmış petler bulunabilir.

Duvarlardaki "Necla, bu yazıyı okuyorsan ilişkimiz bitmiştir" ya da "Geldim, gördüm, sıçtım" türü yazıların bir mesaj değeri yoktur, anlamaya çalışmayın.

Eğer ülkenin kırsal bölgelerini ziyaret edecekseniz kültürel bir değişime tanık olmaya hazır olun. Tuvalet mekânı ve malzemeleri kesinlikle radikal bir değişime uğrayabilir. Bunlar, ağaç dibi, çalı arkası, taş ve yaprak olarak sıralanabilir. Kırsalın tuvalet kültürü, tedariksiz olmasıyla öne çıkan bir kültürdür. Hatta bu durum bir özlü söze dönüşmüştür: "Tedariksiz sıçmaya giden domala domala taş arar!" Fakat bütün sakıncalarına karşın kırsalın tuvalet kültürü doğaya saygılı, su tüketimine karşı ve geridönüşümcüdür!

Alafrangaya Tünemek

Türk tuvalet kültürü başlığı altında bu işin bölgeye özgü yanlarını nispeten gözden geçirdik. Tuvalet kültürü herhangi bir tuvalete gidildiğinde uygulanması elzem olan kuralların tamamını ifade eden terimdir. Bunun yorumunun farklı olması ve değişik geleneklerin ortaya çıkması da doğaldır.

Tuvalet kültürü salt taharet musluğu kullanmak değildir, bunun sifon çekmesi var, klozeti temiz bırakması var, klozetin üstüne çıkmadan işini halletmesi var... Bütün bunları ne ölçüde yaptığımız, insanların yaşam biçimlerini ve toplumun iç dinamiklerini gözler önüne seren bir alışkanlıklar bütünü.

Rivayettir; Almanya'ya göçen Türkler ilk zamanlarda alafranga tuvaletlere alışamamış. Bu soruna çözüm arayan belediyeler Türklerin yoğun bulunduğu bölgelerdeki umumi tuvaletlere asmak üzere tabelalar yaptırmışlar. Tabelalarda alafranga tuvalet üzerine tüneyen adam resmi görülüyor, üzerinde de bir çarpı işareti var; bir tane de usule uygun

oturmuş adam resmi var, üstünde de bir tick. Durum bu kadar acıklı. Bu Alman işi tabelalara cevap yıllar sonra Antalyalı bir turizm işletmecisinden geliyor: İşletmeci tuvaletin kapısı üzerine iki resim astırıyor; biri alaturka tuvaletin üstünde tünemiş adam resmi, üzerinde tick var, diğeri alaturka tuvaletin içine oturmuş adam resmi, üzerine çarpı atılmış. Özeti, alafranga tuvaletin üzerine tünemekte her şeye rağmen çözüm üreten bir zekâ pırıltısı var ama alaturka tuvalete oturmak zekâ özürlülüğün ta kendisi...

Mesele insanın poposunu nereye koyacağını bilmesinden kaynaklanıyor nihayetinde. Bu o kadar önemli bir eylem ki tuvalet kültürümüzün karakterini de ortaya çıkarıyor.

İster alaturka olsun ister alafranga, gerekli temizliği ve hijyeni sağlayan bir kurallar silsilesi var ve buna uyuluyorsa ortalıkta sorun da kalmıyor. Adap diyoruz buna, tuvalete girişten çıkışa kadar yapılması ve yapılmaması gereken bilgilerin tümünü içeriyor. Tuvalet kâğıdını ve suyu doğru ve yerinde kullanma sanatı desek de olur.

Bazı sosyolojik yaklaşımlara göre, ulusların hâkim ideolojik eğilimleri dışkılarıyla kurdukları ilişki üzerinden anlaşılabilir. Boktan muhabbet diye düşünmeyin; örneğin Almanya, Fransa ve İngiltere'nin üç farklı varoluşsal tutuma denk düştüğünü ilk kez Alman filozof Hegel yazmıştı. Düşünümsel özen (Alman), devrimci acelecilik (Fransız), faydacı pragmatizm (İngiliz) veya Alman muhafazakârlığı, Fransız devrimci radikalizmi ve İngiliz liberalizmi denk düşüyordu bu farklı varoluşsal tutumlara. Geleneksel Alman helasında, dışkının içinde kaybolduğu delik kişinin tam önündeydi, böylece kaybolmadan önce kişiye dışkısını koklama ve hastalık filan var mı diye dikkatlice inceleme fırsatı sunuluyordu. Tipik bir Fransız helasında ise dışkının girdiği

delik arkadaydı, böylece bu rahatsız edici nesne mümkün olduğunca çabuk gözden uzaklaşıyordu. Anglosakson helası bu iki yaklaşımın bir sentezini içermekteydi: Klozet yarıya kadar suyla dolu olurdu, böylece dışkı bir müddet suda yüzer, isteyen için görünürlüğünü korurdu.

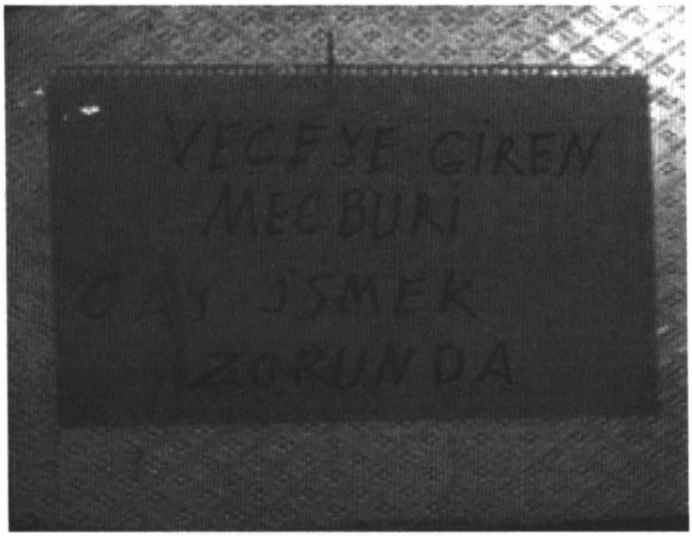
Dışkıyla kurulan üç farklı ilişki, yani dışkıya karşı araştırmacı bir ilgi, ondan bir an önce kurtulma arzusu ve onu sıradan bir şey gibi görme ve uygun bir şekilde dışarı yollama konusunda verilen kararlar bu ulusların hâkim ideolojik tutumlarının birer yansımasıydı.

2.BÖLÜM

TUVALET DİLİ VE EDEBİYATI

"Osman, was here!"

VECİYE GİREN
MECBURİ
ÇALIŞMAK
ZORUNDA

Türkiye başbakanının askerleri eleştirdiği bir söz, anında bir tuvalet yazısına dönüştürülmüştü geçtiğimiz yıllarda: Tuvalet yan gelip yatma yeri değildir!

Bu tuvalet yazılarının Türkiye'de ne kadar verimli olduğunun göstergelerinden biridir. Türkler, yurtdışındaki tuvaletlerde bile sanatını icra ederken sürekli yazmış ve yaratmışlardır. Bunu hicveden bir de atasözleri vardır: "Türk'ün aklı ya sıçarken ya da kaçarken başına gelir!"

Bu sözlerin en bilinen dörtlüklerinden biri şöyledir:

"Yazı yazma helaya
Başın girer belaya
Götürürler merkeze
Öptürürler herkese..."

Bu dörtlüğün çok tekrarlanıp sıkıcı bir hal almasının ardından biri şu dörtlüğü eklemiştir altına:

"Yazı yazma diyorsun
Sen niye yazıyorsun?
Merkezde olanları
Sen nerden biliyorsun?"

Bu atışmaların Türkiye'de tuvalette geçirilen zaman dilimini çok eğlenceli hale getirdiği aşikârdır.

Bir tuvalet yazısı şöyle başlıyor: "İlk kez yazıyorum, çok heyecanlıyım..." Bir yazarın bildik heyecanıdır bu. Uzatmadan sıralayalım

- "Fazla ıkınma, o kendi kendine düşer..."
- "İçerde kapıyı çekiniz..." (Kapının üstü çizilmiş.)
- "İki yanağı olan her şey surat değildir."
- "Bazen tuvalet kâğıdı diplomadan daha gereklidir."
- "Kızlar benim pul koleksiyonum 25 cm!"
- "Tuttuğunuz altın olsun..."
- "Keşke kalbimiz de kıçımız kadar temiz olsaydı!"
- "Lütfen 31 çekmeyiniz..." (Şehirlerarası mola tesislerinden birinin tuvaletinde.)
- "Ne sevmek ne sevilmek, dünyanın en güzel şeyi şırıl şırıl işemek..."
- "Ne sağcıyız, ne solcuyuz; biz ateistiz."
- "Ürperiyorum, ya sıçamazsam!"
- "22 yaşındayım, bakireyim, sizce erkek arkadaşımla beraber olmalı mıyım?" (Bayanlar tuvaletinde.)
- "Lütfen pisuarlara izmarit atmayın." (Pisuarların tam önüne yapıştırılmış bir uyarı.)
- "Biz sizin küllüğünüze işiyor muyuz?" (Yukarıdaki uyarıya kulak asmayanlara duyulan sinirle altına karalanmış.)
- "Bunu yazan Tosun..." (Tuvalet yazılarının ortak imzası.)
- "Tosun burada da hizmetinizde." (Almanya'da bir tuvalette.)
- "Seksi düşünmemeliyim, düşünmemeliyim, memeliyim, meme, meme, memeeeee..." (Bir fakültenin tuvaletinde.)

- "Hulki, bu yazıyı okuyorsan bir daha beni arama!" (Bayanlar tuvaletinde.)
- "Buraya bakacağına şeyine bak, her yere sıçrattın yine."
- "Gizli kamera vardır." (Pisuarın üstünde.)
- "Bir damla çişin içinde 10 milyon tane endoplazmik retikulum vardır." (Tıp fakültesi tuvaletinde.)
- "Bir damla spermin içinde de senin gibi 10 milyon tane piç vardır." (Yukarıdaki yazıya cevaben.)
- "Veresiyemiz yoktur!"
- "Osman was here!"
- "Bu okul bitmez." (Altında cevap: "Hadi lan, ben nasıl bitirdim?")
- "Kızlar beni bu numaradan arayın." (Erkekler tuvaletinde.)
- "Elinizde tuttuğunuz geleceğinizdir, iyi bakın." (Erkekler tuvaletinde.)
- "I play tenis with my penis!" (Erkekler tuvaletinde.)
- "Not: 5 dakikaya geliyorum."

Bir mola verelim: "Her helanın vardır deliği, içine sıç kahpenin eniği – Müdüriyet" diye yazılmıştı bir umumi helaya. Pek otoriter bir uyarıydı bu. Klozetin üzerine tünemiş adamın üzerine çarpı atıp, lütfen klozete çıkmayın diye yazan bir tabelaya Türkiye'de de rastlanabilir. Alafranga tuvaletler yaygınlaştıkça tüneme işi de bir sorun haline geliyordu. Buna karşın pek özgürlükçü yazılara da rastlanabilir tuvaletlerde: "İstemeden çıkardığınız sesi, burada isteyerek çıkarma özgürlüğünüz var!" gibi...

Devam edelim:

- "Bugünkü falımda 'size bir yol görünüyor' yazıyordu. Doğru çıktı, bok yoluna geldik..."
- "Kokunu çekmek istemiyorsan sifonu çek."
- "Acele işe şeytan karışır, ben de işeyeceğim!"
- "Osuruk, kıçı konuşturmaya çalışmanın başarısız bir denemesidir..."
- "İnsan istediği kadar dönebilir fakat kıçı hep arkasında kalır."
- "Tuhaf sesleri örtebilmek için, ıslık çalmanızı veya şarkı söylemenizi öneririz."
- "Lütfen sessiz işeyin, zavallı İstanbullular sular geldi sanıyor!"
- "Bunca içine ettiğimiz dünyanın neden sifonu yok?"
- "Sevgili Tosun, tuvalet yazılarına hayranım, acaba bir imza günü düzenleyebilir misin?"
- "Azimle sıçan taşı deler."
- "Poponuzu tuvalet kâğıdı yerine gazeteyle silin. Böylece hem kâğıttan tasarruf edersiniz hem de kültürlü bir kıçınız olur..."
- "Eller yukarı, donlar aşşaa..."
- "Kenefe ne gerek var, dünyayı kenefe çevirmedik mi?"
- "Bazı geri zekâlıların dikkatine: Oturmadan önce kapağı kaldırın!"
- "Acı kebap seven çıkışına katlanır."
- "Elektrik tasarrufu yap, karanlıkta hedefi tutturmayı öğren."
- "Hayali ihracat yapmayın, sesli ihracat yapın, daha az kokuyor."
- "Osuruksuz sıçmak davulsuz düğüne benzer."

Tuvalette "içini dökme" halidir bunlar, bazen kubura

denk gelir bazen duvara! Tuvalet duvarının amacı dışında kullanıldığını gören duyarlı vatandaş şöyle yazmış aynı duvara: "Tuvaleti bu anlamsız yazılarla kirletmeye ne hakkınız var?" Altına bir okuyan not düşmüş: "Geri zekâlı, senin yaptığın ne?"

Bir başkası kafayı bozmuş, tuvalet kapısının üst tarafına büyük harflerle kızgınlığını not etmiş:

- "Topunuzun .mına koyim!"
- Hemen altına daha büyük harflerle yazılmış cevap:
- "Bizim topumuz sensin!"
- "Sifonu çek, başka bir şey çekme" diye yazmış biri, ne sakıncası varsa!
- Okulun kızlar tuvaletinde ise daha absürd bir yazı:
- "Buraya çorap çekicem bahanesiyle gelen kız, donunu düzeltiyorsun itiraf et!"
- Bu yazılardan bazıları siyasi tercihleri de az çok eleverir cinsten. "Tosun" karakteri üzerinden hem de:
- "Bunu yazan Tosun, okuyana kosun..."
- "Bunu yazan Molla, Tosun g.tü kolla.."
- "Tosunların hesabı sorulacak – Dev-Tos."

Molla da, devrimci Tosun da aynı tuvalete yapıyor mecburen. Yani burası aynı zamanda siyasi kültürlerin karşılaşma alanı!

Bir de, hadi atasözü demeyelim, özlü sözler var boklu! Etrafında dolaşanlarla birlikte epey renkli sözler bunlar. Buyrun:

- "Akşam yediğin hurmalar, sabah g.tünü tırmalar."
- "Bakılacak yüze sıçma, sıçılacak yüze bakma!"
- "Bok boku kenefte bulur."

- "Boka nispetle, tezek amberdir."
- "Boku bilmez, kenefe müdür olur."
- "Çok gezenin ayağına bok bulaşır."
- "Çok titizlik eden, boka bulanıp ölür."
- "G.tüyle inatlaşan, donuna sıçar."
- "İmam osururşa, cemaat sıçar."
- "Osuran g.tle konuşan ağız yorulmaz."
- "Avradı boklu."
- "İki ucu boklu değnek."
- "Kuru boka sinek yapışmaz."
- "Sıçılacak ağız g.te yakın gelir."
- "Osuranın burnuna sıçmalı ki koku ala."
- "Osurukla boya boyanmaz."
- "İt boku acından yer."
- "G.te yakın yerden et yememeli."
- "Bir ağaçtan okluk da çıkar, bokluk da."
- "Adam olacak çocuk bokundan belli olur."
- "Acıkacak diye sıçmaya korkar."
- "Akım derken bokum der."
- "Ölüyü çok yıkarsan, ya osurur ya sıçar..."
- "Deliye osur demişler, sıçmış."
- Bu da iş bilmezler için:
- "İşini bilmedik çavuşlar, döner g.tünü avuçlar."

Dedik ya tuvalet dili ve edebiyatı kürsüsü bu. Edebiyatı da var elbet. Bu edebiyatın en önde gelenlerinden biri Neyzen Tevfik. Bir şiirinde şöyle diyor:

"Su-i tedbirimle öyle boklaştı işim,
Ağzıma sıçtı felek hem de s.kti geçmişim..."

"Ben Sana" adlı dizeleri ise başlı başına tuvalet edebiyatı şaheseri:

"Ben sana bok demem,
Boklar duyar ar eder.
Bir zerren düşse boka,
Onu da mundar eder.

Tanrı senin hamurunu
Necasetle yoğurmuş,
Anan seni sıçarken
Yanlışlıkla doğurmuş."

3.BÖLÜM

SESSİZ YAPMANIN KURALLARI

"Çek sifonu mehtap uyanmasın..."

Görüldüğü gibi tuvalette çıkarılan sesler hem en büyük sorunlardan biri (duyulduğu için), hem de yaratıcılığı tetikleyen etkenlerden biridir. Yaratıcı bir tuvalet düşünürü, bu sorunun çözümü için aşağıdaki kuralları ve tanımları geliştirmiştir.

Aşağıdaki tanımları bilip, uyarılara uyduğunuz takdirde işyerinde tuvalet kullanımı dert olmaktan çıkacaktır.

1. Polat ya da Fırat

Polat ya da Fırat, genellikle ayakta işerken çişi zorlayayım derken kaçan küçük çaplı osuruklardır. Çok sık karşımıza çıkan bu durumda "Polat" ya da "Fırat" sesinden sonra yapılacak en iyi şey hiçbir şey olmamış gibi yapmaktır. Yanınızda işeyen kişiyle ne kadar samimi olursanız olun, bir Polat'tan sonra bu konuda şaka falan yapmaya kalkmayın. Bu her iki tarafı da rahatsız eder.

2. Yusuf

"Yusuf", Polat'ın tersine, sessiz, sinsi bir osuruktur. Fakat osuruk konusundaki ilk kuralı unutmamak lazımdır: Sesin şiddeti ile kokunun şiddeti ters orantılıdır. Bu bakımdan, bir "Yusufffff..." durumuyla karşılaştığınızda kısa süre sonra herkes durumu anlayacaktır. Bazen bir Yusuf, bir Polat ya da Fırat'tan çok daha utanç verici olabilir. Tüm osuruklarda olduğu gibi kesinkes fark etmemiş gibi yapın. En büyük hata, "Off... Çok kötü kokmuş, kim yaptı bunu yaa?" gibi sözlerle suçu başkasına

atmaya çalışmaktır. Bu hem ortamdakileri rahatsız eder, hem de şüpheyi sizin üstünüze çeker. Şunu bilin ki, Yusuf durumlarında yüzde doksan oranla suçlu kişi ilk konuşan ya da şikâyet edendir. Bu tuzağa düşmeyin. Karşınızdaki kişiye belli belirsiz anlamlı bir bakış, ustaca yapıldığında şüpheyi onun üstüne çekebilir. Ama en güvenli yol hiçbir şey yokmuş gibi yapmaktır.

3. Katotopark

Katotopark, başınıza gelebilecek en kötü osuruk durumlarından biridir. Çünkü bu durum yukarıda bahsedilen kurala istisna olarak hem gürültülü, hem de Yusuf kadar olmasa da oldukça kokuludur. Akşamdan kalma ya da ishalin yan etkisi olan Katotopark'ın tek iyi yanı, çok ekstrem durumlar dışında genellikle sıçarken olmasıdır. Yani o korkunç "Katotopark..." sesi duyulduğunda kabinde kimin olduğunu dışarıdakiler ilk anda bilmeyecektir. Bir Katotopark olayında, ilk yapılması gereken şey sakin olmaktır. Katotopark gerçekleştiği anda, tuvalette bulunan herkes gidene kadar kabinden çıkmayın. Çok hastaymış gibi inlercesine sesler çıkararak Katotopark'ı haklı göstermeye çalışmak çok yaygın bir hatadır. Bunu yapmayın. Çevredekiler inlemenizden sesinizi tanıyabilir. Herkes gidene kadar bekleyin, akşama kadar sürse bile. Bu beklemede size en büyük zorluğu bir "Gazi" çıkaracaktır.

4. Gazi

Gazi, tuvalette ses gizlemede ihtisas yapmış gibi kendinden emin bir şekilde sıçan kişilere denir. Bu kişiler, tuvaletten büyük zevk alır ve en az yarım saat kalırlar. Gazi'ler tuvalete gazete dergiyle girer ve karşılaştığı herkesle

sohbet ederek, defalarca ellerini yıkayarak ve saç düzelterek tuvaletteki süreyi uzatmaya çalışır. Bu gibileri iyice tanıyıp onlarla aynı anda tuvalette olmaktan ne pahasına olursa olsun kaçınmak gerekir. Yoksa olası bir "Katotopark" durumunda ne olacağı belli olmaz. Gazi'lere karşı sizin gibi düşünen meslektaşlarınızla birleşin. Gazi'leri tanıyıp, Gazi'siz tuvaletleri bulmak için işbirliği yapın.

5. Sığınak

Sığınak, genellikle çok az kişinin gittiği tuvaletlerdir. Binadaki boş bir kat, çoğunlukla bayanların çalıştığı bir büro, sığınak bulabileceğiniz yerlerdir. Bir sığınakta her zaman huzur ve güven içinde sıçabilirsiniz. Gazi'ler genellikle sığınaktan uzak dururlar, çünkü onlar için tuvalet sosyal bir kaynaşma yeridir.

6. Yoldaş

Yan yana iki kabinde sıçma durumunda kalan iki kişiye denir. Bir Yoldaş durumundan ne pahasına olursa olsun kaçının. Yine de bir Yoldaş varsa yanınızda, tuvaletten çıkış anını çok dikkatli ayarlamanız gerekir. Eğer Yoldaş'ınız bir Gazi'yse, sizinle sohbet ederek kendini belli edecektir. Bu, bütün tuvalet kültüründe karsılaşabileceğiniz en utanç verici durumdur. Türkçe bilmiyormuş ya da sağırmış gibi yapın. Ya da sesinizi değiştirerek çok kısa cevaplar verin ve ne olursa olsun hemen kaçın oradan. Yanınızdakinin Gazi olduğunu anlamanın bir yolu da gazete ya da dergi hışırtısı gelip gelmediğine dikkat etmektir. Geliyorsa Gazi sizinle sohbet etmeye başlayamadan hemen kaçın. Eğer Yoldaş'ınız bir Gazi değilse sizin kadar rahatsızdır durumdan. Bu durumda başınıza gelebilecek en kötü şey aynı anda çıkıp

karşılaşmaktır. Çıkacağınız anı Yoldaş'a belli edin, gürültülü bir şekilde toparlanın ve sifonu çekin. Göreceksiniz Yoldaş'ınız siz gitmeden çıkmayacaktır.

7. Öksürük

Bazen bulunduğunuz kabine girmeye çalışan olabilir. Sahte bir öksürükle onları kovun. Sahte öksürük bundan çok daha farklı işlere de yarayabilir (bkz. Bomba).

8. Bomba

Büyük, top şeklinde dışkıya "Bomba" denir. Bunun en büyük dezavantajı suya düşünce çok ses çıkarmasıdır. Eğer tuvaletten çıktığınızda size anlamlı anlamlı bakan yüzler görmek istemiyorsanız, bombanın düşüş anını bir öksürükle kamufle edin. Burada çok ince bir nokta vardır. Bomba'yı ya da Polat'ı kamufle edebilse de, hiçbir öksürük bir Katotopark'ı kamufle edemez. Etse bile bunun sahte bir öksürük olduğu hemen anlaşılır. Öksürüğü Katotopark durumlarında ne olursa olsun kullanmayın (bkz. Sifon).

9. Kütük

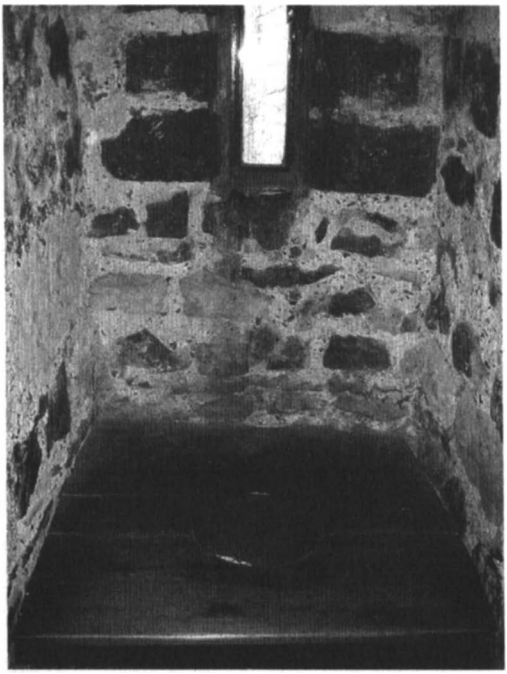
Kütük, Bomba'nın tersine tek parçalı ince uzun dışkıya denir. Kütük'ün avantajı, suya düşünce ses çıkarmamasıdır. Dezavantajı ise uzun süre havada kalıp ortamı fena halde kokutmasıdır. Kütük'ün geldiğini anladığınızda kıçınızı mümkün olduğu kadar aşağıya bastırarak suya yakınlaşmaya ve uçuş süresini minimize etmeye çalışın. Yine de koku çok fazlaysa, herkes gidene kadar yerinizden çıkmayın.

10. Sifon

Önemsiz bir hijyen ayrıntısı gibi görünen sifon, sizi bazen en zor durumlardan kurtarabilir. Örneğin bir Katotopark'ı kamufle etmenin tek yolu sifonu tam zamanında çekmektir. Ama bu göründüğünden çok daha zordur, çünkü Katotopark genellikle apansız gelir. Ayrıca bir Yoldaş durumunda sifonu yerli yersiz çekmek, yoldaşlar arasındaki sessiz güveni sarsabilir. Bu uyarılara uymanızı tavsiye ederim.

İşte böyle. Görüldüğü gibi tuvalet kültürü hafife alınabilecek bir olgu değildir, gelişmiştir ve zekâ ürünüdür. Bu o kadar öyledir ki, bir iddiaya göre, tuvalet yazıları ülkedeki okuryazar oranını artırmaya yönelik, bilinçli olarak başlatılmış ve özendirilmiş bir MEB hamlesidir. Üstelik başlatanlar, okunup yazılanların ahlakdışı şeyler olabileceğinin farkındadır, ama önemli olan öğretmektir! Yoksa kimsenin doğru dürüst kitap, gazete, dergi okumadığı bir ülkenin helalarında bu kadar sanatsal yazıların ne işi olsun?

4.BÖLÜM

TÜY DİKMENİN FAYDALARI

Tarihçilerin yalancısıyız, Fransa'da evlerde tuvalet olmadığı için herkes lazımlık kullanır, sonra da bu lazımlığı gece geç saatte balkondan sokağa boşaltırmış. Hatta Fransızların bu pislikten kurtulmak için tüm gün şemsiye kullandıkları, tüm şehre yayılan pis kokular yüzünden de parfümü icat ettikleri söylenir. Ayakları fazla kirlenmesin diye topuklu ayakkabıyı da Fransızlar icat etmiştir.

Peki, tuvaleti kim icat etmiş? Bu konuda bir belirsizlik olsa da, Avrosentrik bakışa göre bu onur Eski Yunanlılar ve İskoçlara aittir. Neolitik döneme ait 5 bin yıllık İskoç yerleşim merkezinde kanalizasyon bulunmuştur, iddia böyle. Yine milattan önce 17'nci yüzyıla ait, Girit'teki Knossos Sarayı'nda benzer kalıntılara rastlanmıştır. Hal böyleyken, bu kültürlerin mirasçıları olduğuna inanan Avrupalılar bu tür belirgin bir tuvalet anlayışına 16'ncı yüzyıla kadar kavuşamamıştır.

Halk hamamlarıyla ünlü antik Roma'da, San Paulo Katedrali'nden altı kat daha büyük olan Caracalla Hamamı, aynı anda 1.600 kişiye hizmet verebiliyordu. Romalılar kendilerini hijyen konusunda rahatsız etse de, toplu tuvalet anlayışından uzun süre vazgeçemediler. Şehrin içinde bulunan devasa bir alana yayılmış tuvaletleriyle Romalılar bir bakıma pisliklerini sokağa bırakıyorlardı.

Ortaçağ İngilteresi'nde soylu insanlar tuvalet ihtiyacını gidermek için gardırop tipli tuvaletler kullanıyordu. Ama halk tabakasındaki insanlar için gardırop tuvaletler yasaktı

ve Thames Nehri boyunca yaşadıkları yerleşim merkezleri içinde ihtiyaçlarını gidermek zorunda bırakılıyorlardı. 19'uncu yüzyılın sonlarına doğru Kral VII. Edward, Londra'da Thomas Crapper isimli bir marangoza sarayı için tuvalet yaptırdı ("crap" kelimesi bu tarihten sonra İngilizcede "pislik" anlamına gelmekte).

Thomas modern tuvaleti icat eden ilk kişi olmasa da, tuvalet içerisine yerleştirdiği aynalar ve kaplarla, adının daha sonraları da icadıyla birlikte anılmasına vesile oldu.

Belli ki tuvalet kültürleri pek erken bir aşamadadır. Ama bu yaygın kültürsüzlük halinin yol açtığı önyargıların (altlarına yaparlar veya kıçlarını pencereden sarkıtıp sokağa salarlar) doğru olduğu anlamına gelmez. Fransızların şapka giyme sebebini bu pencereden salma durumuna bağlamak ise gerçekten pek hoştur. Türkiye'de Avrupa'yla yaşanan siyasi kriz dönemlerinde bu konulardaki yaratıcılık da artar. Ama apartman penceresinden atılan dışkı tehlikesine karşı, kadın erkek yan yana yürürken, erkeğin binaya yakın tarafta, kadının yol tarafında yürümesi gibi bir "centilmenlik" kuralı mümkün görünüyor bana. Kadınların burnu ne zaman boktan kurtulmuş ki? Hatta birçok talihsiz hadisenin ardından, dışkı pencereden atılmadan önce "Geliyooor..." diye sesle uyarmak yasalaşmıştır.

Surlarla kaplı Paris çöp ve tuvalet atıklarını surların etrafına döküyormuş ve bir müddet sonra o çöp ve pislik yığını öyle bir birikmiş ki; saldırılarda düşman askerlerinin o yığın üzerinden saldırılarını, içeriye sızışlarını kuvvetlendiren bir boyuta ulaşmış. Bu sebeple surlar genişletilip, sınırlar büyütülmüş ve amiyane tabirle "kendi pisliği içinde kalmak" hadisesi vuku bulmuş.

Şaka değil, 548 odalı Louvre Sarayı'nda krallık

döneminden kalan herhangi bir tuvalet yoktur. Lağım sistemi ise İtalya (özellikle Venedik) haricinde Kuzey ve Batı Avrupa ülkelerinde endüstriyel döneme kadar yoktur. Arabistan Yarımadası, Kuzey Afrika ve Doğu Avrupa, vakti zamanında Osmanlı'nın parçası olduğu için, onların kültür mirasından pay alıyordu. Amerika'da ilk boru sistemiyle temiz su ile pis suyu ayırma işlemi Philadelphia Eyaleti'nde 1802'de gerçekleşmiştir. Uzakdoğu tuvalet kültüründe Avrupa'dan ileride olmuştur her zaman. Orta Asya ülkelerinde kimi yerde Budizm, kimi yerde İslam'ın etkileriyle tuvalet ve suyla temizlik öğelerinin yerleşmiş olduğu kabul edilir ama bu yöreler hakkında bilgiler zayıftır. Afrika ve Avustralya'daki tuvalet kültürü, uzun zaman boyunca sömürge oldukları için Batı Avrupa'nınkiyle aynıdır.

Avrupa'da 1930-1940'larda yapılan binalarda sadece ortak kullanımda olan alaturka tuvaletler bulunmaktadır. Batı Avrupa'da kentlerde lağım 20'nci yüzyıl başlarına kadar sokakların ortasından, insanların yürüdüğü yerlerden akarmış. (Camus'nün ünlü Veba romanını hatırlayın, fareler şehri niye basarlar ki?)

İlginçtir ama tuvalet kültürü Roma ve Osmanlı İmparatorluğu sayesinde Avrupa'da yer bulmuştur. Özellikle İstanbul'un Avrupa yakası Roma İmparatorluğu'ndan kalan altyapının yararlarını çok görmüş. Bu altyapıyı da sonradan Avrupa'da kullanan nadir imparatorluklardan birisi olmuş.

Meşhur Ajax koltuğu İngiltere'de koku yapmayan tuvalet olarak soylulara sunulmuş. (Bu tahta ilk oturan kral olmuş. Çok beğenmiş, koku yapmadığı için. Tuvaletin adı da Fransız argosunda "taht", yani "trone"dur. Avrupa'daki âlimler tuvalet için birçok formül geliştirmişse de, sadece soylular için yapılmış bunlar. Şehir surları içindeki ve dışındaki halkın

tuvalete kavuşmak için endüstriyel dönemleri beklemesi gerekmiştir.

Avrupa'da soyluların saray bahçesinde şemsiyeyle dolaşmalarının en önemli sebeplerinden birisi pencereden hizmetçilerin boşalttığı pisliklerin üzerlerine gelmemesi içindi. Ayrıca pencerelerden uzak dolaşmak gerekiyordu. Sabun yok ki yıkayasın. Fransızların parfümleri icat etmesi de buna bağlıdır. Dikkat ederseniz her parfümde "Eau de Toilette" yazısı var, "tuvalet suyu" demektir. Avrupalı tuvaletten çıktıktan sonra parfüm kullanırmış, yani "Yıkanmıyoruz ama biraz güzel kokalım" diyorlarmış.

Bütün bunların ötesinde yalın ve tartışmasız bir gerçek var: Alaturka tuvaletler alafranga tuvaletlerden öncedir, çünkü daha basit ve daha işlevseldir. Alaturka tuvaletleri icat eden de Osmanlı'dır. Osmanlı'daki alaturka tuvaletlerin de Doğu Roma İmparatorluğu dönemindeki tuvalet ve lağım sistemine bağlı olarak geliştirildiği kuvvetli bir ihtimaldir. Doğu Roma İmparatorluğu'ndaki "alaturka" tipi toplu tuvaletlerin en güzel örneğini Efes antik şehrinde görebilirsiniz.

Tuvalet her şeye rağmen soylu ve zenginlere ait bir kültür olarak yerleşmiş. Yani Osmanlı'da olsun Avrupa'da olsun, "yaygın kullanım" terimi ancak saray ve kaleler ile soylu ve zengin evlerini kapsar.

Tuvaletin Tarihi

Bu konuda ileri sürülmüş tezlerden biri şöyle: "Atalarımız, milyonlarca yıl önce dört ayak üstünde dolaşıyorlardı. Büyük ve küçük ihtiyaçlarını aynen hayvanlar gibi, durdukları yerde yapıyorlar, birbirlerinin pis kokularını çok yakından da

koklamak zorunda kalıyorlardı. Günün birinde bu kokuya dayanamadılar. Ne yapayım da bu pis vaziyetten kurtulayım diye düşünürken, akıllarına iki ayak üzerinde yürümek geldi." İşte şuuraltımızın boktan bir tezahürü. Tevekkeli değil, oturarak yapıyoruz o günden beri!

Bu ve benzeri garip teorilere karşın yapılan arkeolojik araştırmalar insanın, en büyük ihtiyacını kendine has yöntemlerle giderdiğini göstermekte. O yüzden "tuvalet" kavramı, insanlık tarihi kadar eski. Zira hem kişi, hem toplum sağlığı açısından tuvaletler son derece önemli.

En eski tuvaletlere MÖ 4000'li yıllarda Mezopotamya'da rastlanır. Hindistan'da, Suriye'de ve daha başka yerlerde tıpkı bizdeki gibi alaturka tuvaletler bulunuyordu. Hatta Mısır'da firavun mezarlarına banyo ve tuvalet ilave etmek gibi ilginç bir âdet bile vardı. Van'da ortaya çıkarılan ve MÖ 8'inci yüzyıla tarihlenen tuvalet kalıntısı ise, bugünkü "alaturka tuvalet"in benzeridir. Hitit uygarlığında da dönemine göre bir hayli gelişmiş kanalizasyon sistemi vardı... İslam öncesi cahiliye toplumu tuvaleti bilmezdi. İhtiyacı gelen uygun bir yer bulmak için dağ bayır gezerdi. İslamiyet döneminde evlerin dışına tuvaletler yapılmaya başlandı.

Ancak yüzümüzü batıya çevirdiğimizde, burnumuza hoş olmayan kokular gelir. Mesela Herodot'un yaşadığı o parlak devrede, Eski Yunanlılar tuvaleti bilmezlerdi. İhtiyacı olan sokak aralarında bulabildiği yerde işini görürdü.

Eski Yunanlılara karşın onların mirasçısı olan Roma'nın tuvalet karnesi pek parlaktır. Roma uygarlığında tuvaletler birer toplumsal kurumdu, bir tür meclis görevi yaparlardı. Şehrin ileri gelenleri, tüccarları 30-40 kişilik umumi tuvaletlerde yüz yüze oturarak hem ihtiyaçlarını giderir, hem de kentin yüksek menfaatlerini tartışır, iş ilişkileri

kurarlardı... Günümüzde böyle bir mekânı dünya gözüyle görmek isteyen varsa, bir koşu Efes harabelerine gidebilir.

Tuvaletler Roma'daki açık salonlarda görüldüğü gibi bir "hayal ve tefekkür" dünyasıdır. Ancak bu hayal ve tefekkürün dozunu kaçırıp tuvalete küçük bir kitaplık ve çalışma masası yapmaya kadar götürmeye de gerek yoktur. Bunlar tuvaletlerde anlamsız işlev bozukluklarına yol açar.

Tarihçiler, bir "mekân" olarak tuvaletin Doğu'dan Batı'ya geçtiğinde hemfikir. Fakat bu geçiş yüzyıllar sürmüştür. Ortaçağ Avrupası'nda görülen salgın hastalıkların sebeplerinden biri de bu yavaş etkileşimdir belki. Tuvalet sağlıklıdır, hastalıkları engeller, koku ve sinek yapmaz.

Tuvaletle tanışmamışsanız ne yapacaksınız? Çaresiz "her türlü pislik" sokaklara dökülürmüş. Mesela 1388 yılında İngiltere Kralı II. Richard göl ve derelere defihacet yapılmasını yasaklamış ancak nereye yapılacağını söylemeyi unutmuş. Zavallı halk sorunu dışkıları sokağa savurarak halletmiş. Bu iş o kadar sorun haline gelmiş ki, şehirlerde gece sokağa çıkma gafletinde bulunan kişiler, başına bir oturağın boşaltılmasını önlemek için yürüyüş boyunca "Heed your handle!" ("Elindekine dikkat et!") diye bağırmak zorunda kalırmış.

"Güneş Kral" denen XIV. Louis'nin Paris'inde de her çeşit atık, gece gündüz demeden pencerede sokağa, bahçeye boşaltılırdı. Ancak Fransızlar, İngilizler gibi kaba değillerdi. Eline lazımlığı alan pencereyi açar ve boca etmeden önce yolu kolaçan eder, olanca kibarlığını takınarak "Dikkat!" diye bağırdıktan sonra salıverirdi.

Özel Sektör Halkın Hizmetinde

Girişimciler bu dışkılama biçiminin yarattığı fırsatların farkına varmakta gecikmedi. Kafasına kazurat (dışkı) boca edilenler için, 19'uncu yüzyılın en büyük keşfini yaptılar. İlhamı, Yahudilerin dini simgesi olan şapkalar vermişti. Benzerlerini, güneşliğini leğen gibi bol tutarak imal ettiler ve fötr şapka böyle ortaya çıktı. Sokakta yürürken bir münasebetsizlikle karşılaşmak islemeyenler arasında bu moda çok tutuldu. Pencereden salma eylemi 18'inci yüzyılın sonuna doğru polisçe yasaklanmasına rağmen, fötr şapka geleneği sürdü. Sonra ellerinde pelerinle dolaşıp, ihtiyacı olanları bu pelerinin altına alarak işlerini görmelerini sağlayan ve bunun karşılığında da para alan seyyar umumi helalar türedi. Ancak, pelerini siper ederek yapılanlar olduğu yerde bırakılırdı. O dönemin Paris'inde, çevrede insan olup olmadığı hiç önemsenmeden her yerde rahatlama serbestliği vardı. Hatta Louvre Sarayı'nın merdivenlerinde bile ihtiyaç giderilirdi. Bu sebeple İspanya, Almanya ve Fransa'da saraylar leş gibi kokardı.

Bu şartlarda binalara tuvalet yapmayı hayal etmek hayalcilikti. Fransa Kralı XIV. Louis, Versailles Sarayı'nı

yaptırdığında, teamül gereği içine tuvalet koymamıştı. Buna karşılık sarayın demirbaş listesinde bir sürü lazımlıktan (oturak) başka, 208 adet basit tipte ve 66 adet de büyük ve süslü, oturaklı iskemle bulunmaktaydı. Oturak deyip geçmeyin, bir tanesinin maliyeti, bir mahalle dolusu fakiri üç öğünden 9 gün doyuracak değerdeydi. Zira oturaklar, son derece nadide porselenden yapılıp, çiçek vazoları gibi, resim ve motiflerle süsleniyordu. Süslemedeki maksat, boşaltılmaya götürülürken çorba kâsesi mi, yoksa dışkı kabı mı olduğunun anlaşılmamasıydı. Oturağın bulunamadığı acil durumlarda saray koridorları ve şömineler imdada yetişiyordu.

Kokuya Karşı Parfüm

Osmanlı'nın ilk Paris elçisi Yirmi Sekiz Mehmet Çelebi hatıralarında Fransızların erkek ya da kadın su gibi parfüm kullandıklarından bahseder. Ancak çevreden gelen pis kokularla parfüm kokularının birleşerek daha beter bir koku oluşturmasından ve bunun da hiçbir parfüm cinsi tarafından bastırılamadığından yakınır.

Mehmet Çelebi, yurda döndüğünde ayağının tozuyla Türkçe Deyimler Sözlüğü'ne bir özdeyiş hediye eder: "Üzerine tüy dikmek..." Versailles Sarayı kaynaklı bu "tüy dikme" metodu şöyle uygulanıyormuş: Koridor köşelerine hacetlerin büyüğü giderildiğinde uşaklar, bunları dışarıya atmadan önce bir kaz tüyü dikerlermiş. Birkaç gün sonra da tüyden tutarak, sertleşmiş olan haceti pencereden dışarıya fırlatarak kurtulurlarmış. Yirmi Sekiz Mehmet Çelebi'nin yalancısıyız. Bu arada resmi görüşmelerde bulunmak gerekiyorsa, toplantı mahallinin durumuna göre büyük ihtiyaçlar bahçedeki ağaç veya süs bitkilerinin kenarlarında

giderilirmiş. Küçük ihtiyaçlar içinse, ellerinde "ördek"lerle dolaşan uşaklar hizmet verirlermiş.

XIV. Louis'den sonra gelen XV. Louis ise, işin zevkini çıkartanlardan. Saray erkânını kabul ettiği zaman, taht biçimindeki süslü, yüksek oturaklı koltuğunda oturur, huzurdakilerin iltifatlarını kabul ettiği sırada da hiç çekinmeden ihtiyacını giderirmiş. Özel koltuğun arkasındaki odadan oturağı değiştirmek, ekselanslarının alt katlarına ulaşıp silme imkânı bile varmış. Bu görev ise uşaklara değil, ancak kralın sevdiği saray erkânının bazılarına, büyük bir lütuf olarak verilirmiş. İltifatın ucunda boka batmak garanti!

Geçelim Almanya'ya. 1483'te İmparator II. Friedrich ekselansları Reutlingen şehrini ziyaret etme gafletinde bulunur. Kır atıyla halkı selamlayayım derken sokaktaki pisliğin içine batmaktan güçbela kurtulur.

Tuvalette Rönesans

Batı'da binalar yükseldikçe tuvalet problemi iyice dert olduğundan, oturup kafa yormak şart olmuş. Neticede, "sifon"un apartmanlara bir temizlik aracı olarak girmesiyle su tesisatçılığı başlamış. Avrupa şehirlerinde modern su tesisatları, muslukçuluk ve kanalizasyon sistemi ancak 19'uncu yüzyılın sonlarına doğru kurulmuştur.

Ama bu konuda asıl ilerleme Japonlarla sağlanmıştır. Japonlar oturan kişinin tansiyonunu ve ısısını ölçen, idrarını muayene eden ve ağırlığını söyleyen klozetler imal ettiler. Ayrıca su sarfiyatını azaltmak için de önemli bir keşifte bulundular. Çıkarılan münasebetsiz sesin duyulmamasını isteyenler, sık sık sifon çekmek yerine bir düğmeye bastıklarında, duvara monte edilmiş elektronik bir cihazdan şarıltılı su sesi çıkıyormuş.

Bugün 19 Kasım Dünya Tuvalet Günü

Yaklaşık 2,5 milyar insan tuvalet ihtiyacını giderebilmek için gereken hijyenik şartlara sahip değil. Bu durum hijyen eksikliğinden kaynaklanan hastalıklara adeta davetiye çıkarıyor...

Dünya nüfusunun sadece yarısı için su, musluğu açtığı zaman ulaşabileceği kadar yakında bulunuyor. Geri kalanlar için suya ulaşmak uzun ve eziyetli bir mücadeleden ibaret. Elbette böylesi bir durumda tuvalet ihtiyacını hijyenik bir şekilde gidermek de büyük bir sıkıntı halini alıyor.

Dünya üzerinde her yıl kötü hijyen koşulları nedeniyle çeşitli enfeksiyon hastalıklarına yakalanan yaklaşık 2 milyon kişi hayatını kaybediyor.

Bu duruma dikkat çekmek için BM 2001 yılında 19 Kasım'ın Dünya Tuvalet Günü olarak belirlenmesine karar verdi.

"Su Ve Tuvalete Erişim İnsan Hakkıdır!"

BM uzmanı Catarina de Albuquerque dünya üzerinde yaşayan herkesin içme suyu ve tuvalete erişiminin olmasının bir insan hakkı olduğunu vurguluyor: "Tüm insanların temiz içme suyuna ulaşımını temin etmek zorundayız. Güvenli ve temiz su içebilmeli ve kişisel hijyen için yeterli suya sahip olmalılar. Bunun dışında dünyadaki herkesin tuvalete gidebilmesini de sağlamamız gerekiyor. Sadece evlerinde değil, aynı zamanda işyerinde ve okulda da. Her gün içinde yaşadıkları çevrede insanlar suya ve tuvalete ulaşabilmeli."

Temiz su ve tuvalet sıkıntısının ne gibi sorunları beraberinde getirdiğinin en son kanıtı Haiti'de depremin

ardından yaşanan kolera salgını oldu. BM'nin son verilerine göre Haiti'de 900'den fazla kişi ishal nedeniyle hayatını kaybetti. Yaklaşık 12 bin kişiyse tıbbi yardım alabilmek için sırada bekliyor.

Deprem öncesinde de Haiti'de düzenli çalışan bir su ve kanalizasyon sistemi bulunmadığına dikkat çeken Latin Amerikalı yardım kuruluşu Adveniat temsilcisi Margit Wichelmann, mevcut koşullarda kolera gibi hastalıkların önüne geçilmesinin neredeyse imkânsız olduğunu kaydediyor.

"En Çok Çocuklar Etkileniyor..."

Alman Tuvalet Organizasyonu'ndan Johannes Rück ise Haiti'deki sorunların dünyanın birçok yerinde söz konusu olduğunu vurguluyor. Rück yaklaşık her 15 saniyede, dünyanın farklı bir bölgesinde yaşayan bir çocuğun yetersiz hijyen koşulları nedeniyle hayatını kaybettiğine işaret ediyor. "Bu, günde 5 bin çocuk eder" diyen Rück, en büyük sıkıntının Sahra'nın güneyinde kalan bölgede yaşandığını, buradaki halkın yüzde 70'inin tuvaleti olmadığını belirtiyor. Rück, Hindistan'da 650 milyon kişinin, yani nüfusun yarısından fazlasının evlerinde tuvalet bulunmadığını, bu insanların ihtiyaçlarını gidermek için çalılıkları ya da tren raylarını kullandıklarını kaydediyor.

Su ve tuvalet sıkıntısından en çok çocukların etkilendiğini BM Bolivya temsilcisi Pablo Solon da onaylıyor. Solon şöyle konuşuyor: "İçme suyu sıkıntısı ve tuvalet erişiminin olmaması savaşlardakinden daha fazla insanın hayatına mal oluyor. Beş yaşından küçük çocukların ölümüne sebep olan en önemli ikinci etken ishal... İçme suyu sıkıntısı nedeniyle

hayatını kaybeden çocukların sayısı AIDS, sıtma ve kızamık yüzünden ölenlerin toplamından fazla."

Öte yandan Alman Tuvalet Organizasyonu'ndan Johannes Rück'e göre, sorunu çözmek için tuvalet olmayan bölgelere tuvalet inşa edilmesi yeterli değil. Buralarda yaşayan insanların hijyenin önemi konusunda da bilinçlendirilmesi gerekiyor.

Almanya'da insanların tuvaletlerini temiz suyla temizleyebilmek gibi bir lükse sahip olduklarını belirten Rück, bunun aslında büyük bir israf olduğunu, Alman Tuvalet Organizasyonu'nun dışkıyı ayrıştırarak su tasarrufu sağlayacak bir sistem üzerinde çalıştığını kaydediyor. Hedef ayrıştırılan dışkıların aynı hayvan dışkılarında olduğu gibi bir gün gübre olarak kullanılabilmesi...

TRT Haber
20 Kasım 2009

Dünya Tuvalet Günü'nü Bile Yanlış Kutladılar

Tuvalet deyip geçmemeli, evrensel bir günü bile var. "Dünya Tuvalet Günü" 19 Kasım'da kutlanıyor. Türkiye'de ise bu tarih biraz farklı. İşte konuyla ilgili bir haber:

17 Kasım 2009

Türkiye'de, "Dünya Tuvalet Günü" (World Toilet Day), herhalde tuvalet işletmecilerinin daha uygun görmesinden dolayı, "Dünya Tuvaletler Günü" diye kutlanmış. Tuvalet işletmecileri, söz konusu günün adını değiştirmekle kalmamış, tarihini de değiştirmişler... Dünyada 19 Kasım'da kutlanan gün, Türkiye'de 17 Kasım günü kutlanmış.

Türkiye Tuvaletler Birliği, Dünya Tuvaletler Günü'nü (World Toilet Day) kutlamak için Beyazıt Camii tuvaletinde basın açıklaması yaptı. Derneğin, Türkiye ve dünyadaki tuvalet kültürünü yaymak amaçlı olarak kurulduğunu belirten dernek başkanı İmdat Habip, "Tuvaletten çıkarken dön arkana bak" diyerek, tüm dünyaya tuvalet kültürünü yayanın Türk toplumu olduğunu belirtti.

Beyazıt Camii umumi tuvaletinde, "Dünya Tuvalet Günü" sebebiyle Türkiye Tuvaletler Birliği tarafından basın açıklaması yapıldı. 2004 yılında kurulan ve bu yıl ilk kez "Tuvaletler Günü"nü kutladıklarını belirten asıl mesleği gemi makinistliği olan dernek başkanı İmdat Habip, tüm dünyada tuvalet ve hijyen kültürünü yaymak için kurulduklarını belirtti.

Dünyadaki temsilcisi olan TWCWORLD Derneği'yle birlikte çalıştıklarını belirten İmdat Habip, Türkiye ve dünyada modern tuvalet kültürünü yaymak için mücadele verdiklerini belirtti. 2010 Avrupa Kültür Başkenti projesi

kapsamında tuvaletlere daha çok önem verilmesi ve hijyen açığının kapanması için faaliyetlerine hız kattıklarını belirten İmdat Habip, "Ülkemizi ziyaret edecek olan yabancı turistlerin 2010'da gönül rahatlığıyla kullanabileceği tuvaletler yapacağız. Tuvalet kullanmayı bilmemek bir kültür sorunudur. Biz dünyaya tuvalet kültürünü aşılamış bir toplum olarak bu konuda gerekeni yapacağız" dedi. Dernek çalışmalarının camiler, müzeler, park alanları, gezi ve koşu alanları, mesire alanlarındaki WC'lerin temizlenmesiyle başlayacak olan çalışmaların tüm Türkiye'ye yayılacağı da belirtildi. Derneklerinin tuvalet temizliği konusunda yapılan her türlü girişimi destekleyeceğini belirten İmdat Habip, konuyla ilgili herkesten destek beklediklerini de söyledi. Derneklerinin şu anda 86 üyesi olduğunu belirten İmdat Habip, ülke çapındaki kayıtlı 40 bin tuvalet işletmesinin de bilinçlendirileceğini söyledi.

"Derneğimizle Dalga Geçiyorlar..."

İnsanların kendileriyle dalga geçtiğini de söyleyen İmdat Habip, kendilerinin insan sağlığı için ciddi bir iş yaptıklarını söyledi. Basın açıklamasının yapıldığı Beyazıt Camii tuvaletinin sahibi Veli Karataş ise, artık tuvaletini daha sık dezenfekte ettiğini söyleyerek "Dünya Tuvaletler Günü"nü sevinçle kutladığını söyledi. Basın açıklamasına, Almanya'nın ZDF kanalına bağlı 3 kişilik bir ekip gelerek İmdat Habip'le röportaj yaptı.

Kaynak: http://www.kanaldhaber.com.tr/haberdetay.aspx?

5.BÖLÜM

OSMANLI'DA TUVALET KÜLTÜRÜ

"Vakfı var ama kâğıdı yok!"

Osmanlı İmparatorluğu sahip olduğu kültür ve yaşam tarzıyla Avrupa için örnek bir devletti. Bugün yaygınlığını yitirmiş olsa da; Osmanlı'da Türk hamamları temizlik adına çok önemli mekânlardı. Hamam kavramı Avrupa için temiz olmak ve banyo kültürü oluşmasında yine öncülük yapmıştır. Hatta daha da ilginç olanı Avrupa'da tuvalet kavramı bile yoktu. 1600'lerde tuvalet kavramından bihaberdiler. 1667 tarihinde Osmanlı'da "Tuvalet Vakfı" kurulurken Avrupa'da tuvalet bilinen bir şey değildi. İnsanlar ihtiyaçlarını boş buldukları alanlarda, ya da evin içinde giderip dışarıya fırlatıyordu. Şehirler pis kokuyordu. Bu yüzden yüksek topuklu ayakkabılar, şemsiyeler revaçtaydı. Osmanlı'da ise bu tarihlerde zaten hemen hemen her köşe başında var olan tuvaletlerin sayıları ise artırılıyordu. Avrupa tuvaletle tam anlamıyla olmasa da 18'inci yüzyılın başlarında tanıştı. Artık sarayların bir köşesinde tuvalet vardı, krallar ve aristokratlar için ihtiyaç giderme sandıkları bulunuyordu.

Doç. Dr. Said Öztürk Osmanlı'daki tuvalet anlayışının Batı'yla kıyaslanmayacak derecede ileride olduğunu söylüyor. Doç. Dr. Öztürk devamla şöyle konuşuyor: "Batı'yla kıyaslandığında bu tarihte Osmanlı'da tuvalet vakfının bulunması fevkalade bir üstünlüktür. Zira bu tarihlerde Batı dünyasında tuvalet kültüründen bahsetmek mümkün değil. Daha sonraki dönemlerde de aynı durum geçerli. Batı tuvaletle çok geç tarihlerde tanışıyor. Osmanlı İmparatorluğu'nda temizlik, sağlık, güzellik, güzel koku çok

önemli ve üzerinde durulan konulardı. Sağlıklı yaşam ve huzurlu bir hayatın gereği olarak görülen temizlik ve güzel koku üzerine günümüze kadar gelen arşiv belgelerinden de anlaşıldığı üzere Avrupa için öncü olduğumuz değerlere Avrupalılar bizlerden daha çok değer göstermişler."

Avrupa'da banyo ve temizlik alanının geçmişi, Hıristiyanlığın ortaçağ boyunca Avrupa'ya neler yaptığını çok iyi ortaya koyuyor: Osmanlılardan başka, sadece Roma'da hamam kültürü gelişmişti. Hamamlar aynı zamanda kültürel buluşma mekânlarıydı. Toplantı alanları, eğlence alanları, kütüphaneler gibi unsurlar suyun etrafında bir kültürel buluşma noktası oluşturuyordu. Tabii buna dinen pek hoş karşılanmayan eğlenceler de eşlik ediyordu.

Hıristiyanlık Avrupa'da yaygınlaşır ve Roma çöküşe geçerken hamam kültürü de yok olmaya başladı. Kilise, bedenin tamamen yıkanıp temizlenmesini şehveti tetikleyeceği gerekçesiyle hoş karşılamıyordu. Avrupa'nın yüzlerce yıl sürecek kir pasak içinde yaşama dönemi başladı. Tuvalet kültürü, banyo kültürü, temizlik kültürü yok olmuştu. Takip eden yüzyıllarda Avrupa'da yaşanan çeşitli salgın hastalıkların çok yüksek ölüm oranlarına ulaşmasında temizliğe ilkesel olarak karşı olan bu yaklaşımın derin bir etkisi bulunuyor.

İlginçtir ama tuvalet kültürü Roma İmparatorluğu ve Osmanlı İmparatorluğu sayesinde Avrupa'da yer bulmuştur. Özellikle İstanbul'un Avrupa yakası Roma İmparatorluğu'ndan kalan altyapının yararlarını çok çok görmüş. Bu altyapıyı da sonradan Avrupa'da kullanan nadir imparatorluklardan birisi olmuş.

Güzel kokunun sanat haline geldiği Osmanlı asırlarında gelenek olarak konuğun ister yabancı devlet elçisi, ister

komşu olsun gülsuyu ve buhur ikramıyla karşılandığını biliyoruz. Mevlit, mukabele, hac karşılaması ve benzeri dini toplantılarda gülsuyu dökme âdeti hâlâ sürüyor.

Güle itibar yeni yapılan ya da onarılan camiler açılırken gülsuyuyla yıkanmasına kadar varırdı. Osmanlı mutfağının da parçasıydı gülsuyu. Güllaç, sumuhallebisi, güllabiye ve şerbetlerin tamamlayıcısıydı. Nihayet kaynaklarda cilt ve göz hastalıklarına karşı ilaç olarak gülyağının kullanıldığı da var. Bu kadarla kalmıyor koku merakı. Hattatların Kuran-ı Kerim'i kopyalarken kullandıkları mürekkebin misk ve amberle karıştırıldığı elyazmalarında bugün bile fark ediliyor. Şimdilerde, piyasada onca parfüm cirit atarken bile camilerin yakın çevresinde "kokucular"ı görmek mümkün. Bu kişilerin tüpler içinde sunduğu esansların kaynağı olan çiçeklerin yağları hiç değişmedi: Yasemin, sümbül, gül, reyhan, ıtır, tefarik, sandal, öd ağacı, ful, kakule, tarçın, karanfil...

Osmanlılar, güzel kokunun kişiyi sakinleştireceğine inanır. Kimi araştırmacılar, Osmanlı'da koku konusunda bir devlet politikası olduğundan bile söz ediyor. Topkapı Sarayı'nda bir koku arşivi oluşturulduğunu biliyoruz. (Fransa'da Louvre Müzesi'nde Osmanlı koku arşivi mevcut.) Keza her dönemin bir kokusu olduğunu da. II. Selim kokusu, Abdülhamit kokusu gibi kokulardan biliyoruz... İhtişam döneminde İstanbul'da moda olan buhurların benzerleri o dönemde Avrupa'da da yaygın olarak kullanıldı. Birçok yabancı kaynakta sözü edilen "Pastilles du Serail" bildiğimiz "Saray Pastilleri." 19'uncu yüzyıl Fransa'sında rağbet gören yayınlar arasında, Osmanlı buhur ve pastillerinin reçetelerini içeren kitapçıklar var. Pretextat Lecomte 1902'de yazdığı anılarında, Avrupa'da Osmanlı buhur pastillerinin

taklitlerinin ticaretinin önemli boyutta olduğunu anlatıyor.

Alkollü ıtriyatın ortaya çıkmasıyla bu tablo değişti. Sultan Abdülaziz devrinin sonlarına doğru Avrupa'dan gelen parfümler önde gelen ailelerce kullanılmaya başlandı. En fazla tutulan parfümlerden biri: Lübin Suyu. "Eau de Lubin" adıyla satılan ürün, kırmızı renkte, lavanta ve karanfil karışımı kokulu, temizlik hissi veren ve iç açıcı bir losyondu. Zaman içinde bazı markalar hızla moda haline gelir, sonra yerini yenilerine bırakır oldu. Bunlara rağmen gülsuyu itibar kaybetmedi. Ta ki kolonya çıkana kadar.

Eskiden üretilen kokuların dünyada ün yaptığını söyledim. Bunun göstergesi 1851'de Londra 1. Uluslararası Sergisi'ne gönderilen ürünler arasındaki koku koleksiyonunun gördüğü ilginin İngiliz basınına yansıması. Ve önemli bir işaret bu sergide Edirne sabununun aldığı "nefaset ödülü." Bundan dolayı 1855 Paris Uluslararası Fuarı'na da Osmanlı başkaca ürünler yanında zengin bir koku standı gönderdi. Kadınlar tarafından serginin açıldığı gün talan edilen şişeler üç kez yenilendi. 1862 Londra 2. Uluslararası Sergisi'nde Osmanlı ürünleri 83 madalya ve 44 mansiyon aldı. Girit Valiliği, adada üretilen parfüm dolayısıyla ödül alanlardan biriydi.

1667 tarihinde kurulan "Tuvalet Vakfı" aslında hem ilk olması hem de atalarımızın tuvalet konusuna verdikleri önem bakımından kayda değer. Söz konusu vakıf İstanbul Papazoğlu mahallesindeki mescidin tuvaleti için kurulmuş. Vakfiyede vakfın her şeyinden sorumlu olan, gelir ve giderini kontrol eden mütevellisinin mescidin imamı Yusuf Efendi olduğu belirtiliyor.

Kayıtlara göre Mehmet Beşe isimli bir şahsın vakfa olan 105 gümüş kuruş borcunun ödenmesi için mahkeme

kararı verilmiş. Kısmet-i Askeriye Mahkemesi tarafından verilen kararda vakfa olan borcun ödenmesi öngörülüyor. Kayıtlarda geçen diğer bir husus ise Tuvalet Vakfiyesi'nin biriken parasının olduğu, hatta bu paranın borç bile verildiği karşımıza çıkıyor. Tuvalet Vakfı'na gelen gelirlerin ise tuvaletin tamirat ve temizlik işlerinde kullanıldığı kaydediliyor.

Konuyla ilgili olarak araştırmalar yapan Doç. Dr. Said Öztürk tarihteki ilk "Tuvalet Vakfı"yla alakalı olarak şunları söylüyor: "Osmanlı bir vakıf medeniyetidir. Vakfın şümulü oldukça geniştir. Dolayısıyla bir tuvalet vakfının kurulması bile mümkün olmuş. Osmanlı'da temizlikle ilgili fevkalade düzenlemeler yapılmış, tuvaletlerin vakıf desteğiyle daha temiz ve nizami olmalarına çalışılmış. Osmanlı zaruri ihtiyaçları içerisinde görülen tuvalet ihtiyacını bir hizmet müessesesi olarak görerek desteklemiştir. Tuvaletler hiçbir zaman ticari bir kuruluş olarak görülmemiş."

Peki, bu mirastan geriye kalan ne? UNICEF'in Türkiye'yle ilgili olarak açıklamış olduğu son raporda, aslında pek umursamadığımız bir gerçeğin altı çiziliyor. Raporun alışılmışın dışındaki bir maddesi olması bakımından ilgi çekiyor Türkiye'de "tuvalet kullanımı ve temizliği " konusu.

UNICEF'in verilerine göre Türkiye'de sağlıklı tuvaleti bulunmayan hanelerin oranı yüzde 31,5 olarak saptanmış, tuvaletlerimizin büyük çoğunluğunun uluslararası normlara göre olmadığı da ayrı bir gerçek olarak tespit edilmiş.

TÜİK'in araştırmasına göre nüfusun yüzde 61'i kendilerine ait bir evde oturuyor. Konut sahipliği açısından alt ve üst gelir grupları arasında bir uçurum gözükmüyor. Örneğin alt gelir grubundaki konut sahipliği oranı yüzde 58,1 ile Türkiye ortalamasının altında. Buna karşın evde

bulunan imkânlar açısından gelir durumuna göre farklar artıyor. Örneğin Türkiye'de nüfusun 9,3 milyon ile yüzde 13,4'ünün evinde tuvalet bulunmuyor. Bu 4 milyon evde tuvalet bulunmaması anlamına geliyor. Bu tür alt gelir grupları için otomobil, bulaşık makinesinden daha öncelikli bir ihtiyaç.

Benzer veriler benzer ülkelerde de ortaya çıkıyor. Örneğin, Hindistan'da son yapılan nüfus sayımında 1,2 milyarlık nüfusun nerdeyse yarısının evlerinde tuvaletlerinin olmadığı ancak yarıdan fazlasının cep telefonuna sahip olduğu ortaya çıktı. Nüfus sayımına göre 246,6 milyon haneden yüzde 46,9'unun evlerinde tuvalet bulunuyor. Halkın yüzde 49,8'inin ise tuvalet ihtiyacını dışarıda giderdiği biliniyor. Geri kalan yüzde 3,2'si ise halka açık tuvaletleri kullanıyor. 2011 yılında yapılan nüfus sayımında, evlerdeki mallar ve tüketim maddeleri araştırılırken evlerin yüzde 63,2'sinde telefon olduğu ortaya çıktı. Uzmanlar, sayım sonuçlarının Hindistan'da halkın yaşam koşullarına hâkim olan çelişkilerin göstergesi olduğu görüşündeler.

6.BÖLÜM

TUVALETİN ASLI FASLI

"Hela" kelimesi Arapça kökenlidir ve "boş yer, tenha" anlamına gelir. "Klozet" kelimesi ise Fransızca -ette küçültme ekiyle türemiş bir kelimedir ve "küçük kapalı yer" anlamındadır. "Tuvalet" kelimesi de yine aynı ekle türemiştir ve "kadın giysisi, donanımı" demektir, mekân olarak kullanıldığında ise kadınların üst baş bakımı, makyaj yaptığı yeri işaret eder.

Amerikalılar hacet giderdiğimiz yerlere "restroom" derler ki, bu da bir nevi "dinlenme odası, rahatlama odası" gibi bir manaya gelmektedir (içinde duş veya küvet olan mekânları ayrı tutarlar, "washroom" da demektedirler).

"Banyo" ise Eski Yunancada "hamam" demektir ve Latinceden İtalyancaya aktarılarak evrilmiştir. "WC" kısaltması İngilizce "water closet", yani "su dolabı" demektir ve "hacetin su yardımıyla def edildiği yer" anlamına gelir.

"Yüznumara" için ise durum biraz bulanık. Umuma açık mekânlarda tuvaletlere "00" şeklinde sayı verilir ve Fransızlar buna "sans numéro", yani numarasız derlermiş. Nasıl olmuşsa aynı şekilde okunuşu olan "cent numéro", yani 100 numarayla karıştırılmış ve böyle yer etmiş dilimizde.

Alafranga sözcüğü Türkçede Anglosakson, Cermen ve Latin halklarına ait kavramları tanımlamak için kullanılır. Bu tip tuvaletler Türkiye'ye ilk olarak Batılı devletlerden geldiği için bu isimle adlandırılmışlardır.

Bunlara rağmen "tuvalet" dediğimiz yerin bir sürü farklı ismi var: Kenef, abdesthane, ayakyolu, lavabo vs. Adına ne

denirse densin tuvalet dışkılama içindir. Besinlerin vücuda yarayacak kısımlarından başka olup, faydasız olduğu için vücuttan atılan artıkların bütününe dışkı denir. Sağlam bir insanın dışkısında besin artıkları, nebati lifler ve hücreler, meyve çekirdekleri bulunur.

Dışkı içinde bol miktarda mikrop vardır. Bu mikropların büyük bir kısmı zararsız ve hastalık yapmayan cinstendirler. Fakat bir sürü hastalık ve iltihaplar sırasında, dışkı içinde hastalık yapan azgın mikroplar da bulunurlar.

Bundan başka, yine bazı hastalıklar dolayısıyla dışkıda kan, sümük, cerahat, bağırsak kurtları ve onların yumurtaları bulunabilir.

Dışkının rengi tabii halde yenilen besinlere bağlıdır. Çok et yiyenlerde esmer, süt, sütlü yemekler ve bazı sebzelerle beslenenlerde açık sarı, kanlı besinler, kiraz vişne gibi meyveler, ıspanak gibi sebzeler yiyenlerde siyah veya yeşilimtırak renkte olur. İncebağırsaklardan kan geldiği veyahut içinde Bismuth bulunan ilaçlar alındığı zaman dışkının rengi katran gibi simsiyah olur.

Dışkıya tabii rengini veren safradır. Bağırsağa safra dökülmezse dışkının rengi, kil gibi, beyaz olur. Sarılıklarda böyledir.

Dışkının azlığı ve çokluğu da yine yenilen yemeklere bağlıdır. Sebze ve meyveleri bol bol yiyenlerde, çok etli maddelerle beslenenlerde miktarı az olur.

Tabii halde dışkı yumuşak ve şekillidir. Bazı hastalıklarda çok sert ve katı olur. İnsan onu dışarıya atmak için ziyadesiyle zorluk çeker. Birtakım hastalıklarda ise bunun tersine olarak suludur. Günde birçok defa hasıl olur. İçinde kan, cerahat, sümük, safra gibi maddeler bulunabilir. Bazı dışkılar gazlı, köpüklü ve pek fena kokulu olurlar.

Dışkı, vücuttan atılan bir madde olduğu için çeşitli hastalıklarda onun içinde bulunacak olan hastalık mahsullerini araştırmakla hastalıklar hakkında kesin bir fikir edinmek mümkün olur. Onun içindir ki, hekimlikte hastaların dışkıları türlü türlü usullerle laboratuvarlarda tetkik ve tahlil olunarak oralardan alınacak sonuçlardan teşhis ve tedavide geniş bir şekilde faydalanmak mümkün olmaktadır.

Gelelim dışkıladığımız yere; tuvalet, insan boşaltım sistemi artıkları olan dışkı ve idrarın boşaltılması ve uzaklaştırılması amacıyla tasarlanmış sabit düzenekler ile bunların yerleştirildiği kapalı mekândır. Batı toplumlarında ayrıca kusmuk ve menstruasyon atıklarını da uzaklaştırmak için kullanıldığı görülür. Tuvalet kelimesi hem atıkların boşaltıldığı tesisat, hem de bu tesisatın bulunduğu oda anlamında kullanılır. WC, hela, abdesthane, ayakyolu, kenef, yüznumara şeklinde adlandırıldığı görülür. Modern tuvaletlerde insan ihtiyaçlarını gidermeye yarayacak ve atıkları kanalizasyon sistemine ulaştıracak, hela taşı, klozet, bide ve pisuar gibi tesisatlar bulunur. Modern evlerde tuvalet genellikle küvet ya da duş gibi bir yıkanma tertibatıyla aynı odaya yerleştirilmiştir. Böyle odalara banyo denir. Çoğu evde bir banyonun yanı sıra bir de tuvalet bulunur. Bunlara ek olarak modern evlerde yetişkinlerin yattığı odaya açılan bir ebeveyn banyosu bulunması giderek yaygınlaşmaktadır.

Tuvaletler temel olarak iki tiptir: Sulu ve susuz tuvaletler. Sulu tuvaletlerde su giriş ve çıkışı için su tesisatı bulunur. Kuru tuvaletlerde suya ihtiyaç yoktur; ancak genellikle bir havalandırma tesisatı mevcuttur. Sulu tuvaletlerden çıkan atık su, siyah atık su olarak adlandırılır. Türkiye'de hela taşı bulunan tuvaletler alaturka, klozet bulunan tuvaletler ise

alafranga olarak anılırlar. Eskiden taş, toprak, beton gibi değişik malzemelerden yapılan tuvalet teçhizatları günümüzde seramikten yapılmaktadır. Seramik, kolay temizlenebilmesi ve kir tutmaması nedeniyle daha iyi hijyen sağlar.

Günümüzdeki rezervuarlı, sifonlu tuvaletler icat edilmeden önce tuvaletler genellikle evlerin dışına inşa edilirdi. Buna rağmen tarihi İndus Vadisi medeniyetine ait Harappa ve Mohanjo-Daro şehirlerinde gelişmiş bir kanalizasyon sistemi ve sifonlu tuvaletler görülmüştür.

Günümüzde temel olarak iki tuvalet çeşidi vardır: Alaturka tuvalet, halen Türkiye, Fransa'nın bazı yerleri, İtalya, Hindistan, Japonya, Çin Halk Cumhuriyeti ve İran'da yaygın olan, bir hela taşı üzerinde çömelerek kullanılan tuvaletlerdir. Temizlenmek için taharet musluğundan alınan su kullanılır. Alaturka tuvaletler, tuvalet ile vücut temas etmediğinden ve dışkıların vücuda sıçrama olasılığı az olduğundan oldukça hijyeniktir. Oturma pozisyonu nedeniyle sağlık açısından hela taşı kullanımının klozet kullanımından daha avantajlı olduğu iddia edilir.

Alafranga tuvalet, klozet üzerine oturularak ihtiyaç giderilen ve Batılı ülkelerde yaygın olan tuvaletlerdir. Alafranga tuvaletin ayrıca bide adı verilen eki vardır ve tuvalet sonrası temizlenmeye yarar. Alafranga tuvaletler hastalık sırasında ve ameliyat sonrası dönemlerinde, yaşlılık evresinde, kilolu insanlar açısından daha kullanışlıdır.

Pisuar, sadece idrar boşaltılabilen ve yaygın olarak erkekler tarafından kullanılan teçhizattır. Günümüzde kadınların da pisuar kullanabilmesi için aparatlar mevcuttur ancak henüz yaygın olarak kullanılmamaktadır.

Şu an yaygın olarak kullanılan modern tuvalet 1596 yılında Sir John Harrington tarafından tasarlanmıştır.

Efes antik şehrindeki tuvaletler alaturka/alafranga karışımı bir tipe benzemektir. Bu tuvaletlerin bir özelliği ise bireysel ve kapalı değil, toplu şekilde kullanılmasıdır. Tuvaletlerin önündeki kanaldan sürekli temiz su geçmekte ve boşaltım yapanlar bu su sayesinde temizlenmekteydi. Yine her tuvalet binasının ortasında bir havuz bulunmaktaydı.

Umumi Tuvaletin Hazin Tarihi

Erkekler için ilk umumi tuvalet, Londra'da Fleet Caddesi 95 numarada 2 Şubat 1852 günü hizmete girdi. Dokuz gün sonra da Bedford Caddesi 51 numarada hanımlar için bir genel tuvalet açıldı. "Society of Arts" adlı kuruluş tarafından açılan tuvaletlerin fikir babaları ise Sir Samuel Morton Peto ile Sir Henry Cole'du. Crystal Palace'ta yapılan tuvaletlerin ne denli önemli bir gereksinimi karşıladığını görünce, Londra'nın en işlek caddelerine de bu tür tuvaletler yaptırmaya karar yerdiler. Kuşkusuz, Sir Cole ve Sir Peto, bir toplum hizmetinin yanı sıra, kârlı bir yatırımın da sevincini yaşıyorlardı. Zira Crystal Palace'taki genel tuvaletlerin 23 haftalık hasılatının 1.790 sterlin olduğunu öğrenmek, onları

bu yönde bir girişim yapmaya iten en önemli etkenlerden biri olmuştu. Peto, inşaatla bizzat ilgilendi. En kaliteli malzemeleri seçerek, gerçekten çok güzel görünümlü iki tuvalet yapıldı.

Bir "genel müdür"ün emrindeki iki personel, tuvaletlerin bakım sorumluluğunu üstlendi. Çok geçmeden, Londra'nın orta sınıf halkı, o güne değin büyük saygı besledikleri, hatta biraz da korkarak baktıkları burjuvazinin de kendilerinden farksız olduğunu anladılar. Zira girdikleri tuvalette, çok ünlü bir soyluyla yan yana aynı işi yapabiliyorlardı. Tabii, bu durum her iki kesimin de tuvaletlerden uzak kalmasına neden oldu. Orta sınıf halk, büyüklerle karşı karşıya gelerek, onlara saygısızlık etmekten çekiniyor, burjuvalar da aşağı sınıftan insanlarla en uygunsuz yerlerde karşılaşıp onların düzeyine inmek istemiyordu.

Bunun üzerine tuvaletler, uzun süre "işsiz" kaldı. 1852 yılının şubat ayı boyunca, erkekler tuvaletinin yalnızca 58 müşterisi olmuştu. Hanımlar tuvaleti ise gerçekten daha şanssızdı. Ay sonuna değin, topu topu 24 hanımefendiye hizmet verebilmişti. Üstelik bu dönemde The Times gazetesinde, tuvaletleri tanıtmak üzere üç kez ilan çıkmış, ayrıca 50 bin broşür dağıtılmıştı. Bu başarısızlığa karşın, Londralı mühendislerden William Haywood da, ilk yeraltı umumi tuvaletini yaptırdı. Bu tuvaletin bir özelliği de, hanımlarla beylere ait tuvaletlerin yan yana iki bina şeklinde olmasıydı. Haywood, erkekler tuvaletinin ilk müşterisi olarak bir penilik ücreti ödedi. Bu ücret, 1971 yılına dek Londra'daki hemen tüm umumi tuvaletler için geçerli oldu ve belki de en istikrarlı hizmet fiyatı olarak rekor kırdı.

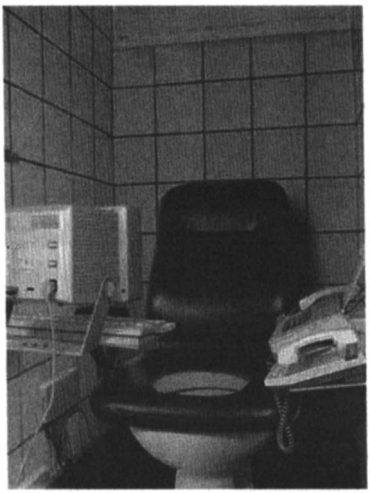
Ne var ki, 19'uncu yüzyıl Londra'sında insanlar, sokaklardaki tuvaletlere gitmeye çekiniyorlardı. Bu yüzden

evlerinden olabildiğince az uzaklaşıyorlar ya da zorunlu gereksinimlerini karşılayabilmek için ellerinden geldiğince dişlerini sıkıyorlardı. Gerçi Crystal Palace'ın tuvaleti iş yapıyordu ama ne de olsa, orası kapalı bir yerdi.

O günden bu yana epey mesafe alınmış durumda ancak buna karşın tuvalet bütün insanların ulaşabildiği bir mekân olmaktan hâlâ uzak. Dünya nüfusunun yüzde 40'ı temiz ve uygun bir tuvaletten mahrum ve sadece 1 milyar kişi kanalizasyon sisteminden yararlanabiliyor. 5 milyar dolayında insanın 200 milyon ton dolayındaki tuvalet artıkları, doğrudan doğaya atılıyor. Uzmanlara göre, 1 gram insan dışkısında 10 milyon virüs, 1 milyon bakteri ve bin kadar parazit bulunuyor. Her yıl dünya çapında 5 milyonu aşkın çocuk, temizlik şartlarının yetersizliğinden kaynaklanan, ishal benzeri hastalıklar sonucu ölüyor.

Her yıl 19 Kasım tarihinde, "Dünya Tuvalet Günü" nedeniyle çeşitli etkinlikler düzenlenmekte, en temel ihtiyaçlardan biri olan tuvaletten yoksun ülkeler için yardım toplanmakta, insanlar tuvalet temizliği konusunda bilinçlendirilmeye çalışılmaktadır.

Şirkette Yapmak...

Tuvalet kültürü, bir topluluğun insanlarıyla ilgili bilgiler taşıyan dikkate değer bir alt kültür. Tuvaletin ülkeden ülkeye, şirketten şirkete değişen yazılı olmayan ancak herkes tarafından bilinen ve uygulanan kuralları var. Ülkenin kültürünü, insanların yaşam biçimini ve şirketin kurumsal yapısını yansıtan bu tuvalet kuralları birbirinden oldukça kesin çizgilerle ayrılmakta.

Öncelikle her coğrafyada tuvaletin görünümü değişiklik göstermekte. Alaturka ve alafranga tuvaletler halen Doğu ile Batı'nın tuvalet kültüründeki en çarpıcı farklılık.

Biçimi ne olursa olsun, tuvalet, bir ofis, ev veya ülkeyle ilgili izlenim edinmenizi sağlar. Bir toplantıda konuşulmayanlar, kurumun kültürüyle ilgili açıkça dile getirilmeyen birçok şey tuvaleti ziyaretinizle açığa çıkar. Çalışanların özeni, temizliği ve şirket yönetimin tuvaletlerin temizliğine ve düzenine olan yaklaşımı o şirketin disiplini, istikrarı ve dikkatiyle

ilgili önemli ipuçları verir. Tuvaletlerine gösterdikleri özen, işlerine gösterdikleri özeni yansıtır çünkü.

Tuvaletin fiziksel görünümünün yanında birçok şirkette çalışanlar için bir sosyal paylaşım alanı olduğu unutulmamalıdır. Çalışanların şirketten memnun olup olmadıklarını anlamak için birkaç saatinizi tuvalette geçirmeniz her çalışanla bire bir görüşme yapmaktan daha etkili bir sonuç verecektir.

Birçok şirket dedikodusunun konuşulduğu, terfilerin, sözleşmelerin, müşterilerin bahsi geçen, insanların özel konuşmalarını gönül rahatlığıyla yaptıkları samimi bir ortamdır tuvaletler. Yöneticisiyle kavga eden, iş yoğunluğundan bunalan biraz nefes almak veya iş arkadaşıyla dertleşmek için tuvalete sığınır, deşarj olur.

Modern insanın koşuşturması düşünülürse tuvalet huzur verici bir oda, okumak, yalnız kalmak için ideal ortamdır. Susmayan telefonlarla size kan kusturan ofis hayatında kendinizi güvende hissedebileceğiniz tek yerdir.

RÜYA TABİRLERİ
RÜYADA TUVALET GÖRMEK

Hela Görmek:

İnsanın kendi ailesinden kaynaklanan sıkıntılarına, rızık temini için çalışıp çabalamaya, eşiyle baş başa kalmaya, malın stoklandığı depoya, dükkâna, yalnızlık evine, temizliğe, tefekkür etmeye ve rahatlığa;

Temiz tuvalet hanımının iyi hallerine, genişliği onun uyumlu ve itaatli oluşuna;

Pis ve dar tuvalet, karısının kendisinden nefret ediyor olmasına;

Lağımın (tuvalet kuyusunun) taşma endişesi olmadan dolması eşinin hamile olmasına;

Tuvalette mahsur kalmak vefat etmeye delalet eder.

Temiz tuvalet maddi durumun iyi olmadığını gösterir. Ama pis bir tuvalet büyük para ve servettir.

Rüyada tuvalet görmek, rüya sahibinin aile halkının keder ve sıkıntılarına, çalışıp gayret göstermesine ve onların nafakalarını kısmasına işarettir. Bir kimse rüyada elinde bir ağaç parçası bulunduğunu ve onunla tuvaletin deliğini karıştırdığını görürse, o kimsenin evinde boşanmış bir kadın bulunmasına işarettir. Rüyada tuvalet içine bırakıldığını gören kimse hakkında, hile yapılır. Tuvalet içine bırakıldığını ve üzerine de kapısının kapatıldığını gören kimse, ölür. Aman dikkat!

7.BÖLÜM

DİNİ TUVALET ADABI:

İSTİBRA VE İSTİNCADA FIKHİ ÖLÇÜLER

MEN
WOMEN

İslam dini, vücut ve elbise temizliğini namazla sınırlı tutmamış, her zaman her yerde temiz olarak bulunmayı vazife haline getirmiştir.

A) İstibra Ve İstincanın Tarifi

İstibra; erkeklerin, idrar sıkıntısını giderdikten sonra, çıkan veya içerde kalan idrar, sıçramış sidik veya sızıntılardan beri (ve temiz) olmayı istemesi ve bu hususla ilgili tavsiyeleri işlemesidir. Kadın için istibra yoktur, onlar, idrardan sonra, bir miktar eyleşir sonra kalkarlar.

İstinca, necasetin ve necis sayılan kan, meni ve benzerlerinin çıktıkları yerleri temizlemektir. İstinca adı verilen temizlik, erkek ve kadın her Müslüman'a şamildir.

B) İstibranın Yapılışı

İdrarın tabii halde çıkması tamam olduktan sonra, mevaddi-i gaitanın çıkış mahalli olan yerin ön tarafından tenasül uzvunun ucuna doğru sıvazlayarak, kanal içinde kalan sidiğin dışarı atılmasına çalışılır. Bu usul tekrarlanarak kurulandıktan sonra ayağa kalkılır ve kanal içindeki idrar kalıntılarını tamamen dışarı çıkarıp kurulanmaya devam edilir. Temizlik işinin bu noktasında, şahsa göre değişen veya daha faydalı olan bazı yöntemler vardır. Şöyle ki: Bir miktar yürümekle, öksürmekle, yan tarafı üzerine uzanıp

biraz istirahat etmekle yahut sağ veya sol ayağını çaprazlama olarak diğerinin üzerine atıp karın kısmı onun üzerine gelecek şekilde eğilip tazyik yapmakla içerde kalması ihtimali bulunan idrar bakiyesinin dışarıya çıkması temin edilir.

Kurulanma işi tamamlandıktan ve içeride idrar kalmadığına kesin bir kanaat hasıl olduktan sonra sıra abdest almaya gelir. Bu gibi tedbirler almadan ve kurulanma işi kesin bir sonuca ulaşmadan abdeste başlanacak olursa, endişe verici iki ihtimal vardır: Ya bu sırada veya daha sonra, içerde kalan sidik, sızıntı halinde dışarıya çıkacak olursa abdestsiz namaz kılmış olur. Bu durumu önlemenin çaresi, usulüne uygun bir biçimde istibra yapılmasıdır.

C) İstincanın Yapılışı

Bu isimle anılan temizlikte tuvalet kâğıdı veya taş kullanmakla yetinilecek ise, husyeler aşağıya doğru sarkık durumda bulunuyorsa, birinci silme, ön taraftan arkaya doğru yapılır. İkincide arkadan öne, üçüncüde önden arka tarafa doğru çekilir. Şayet yumurtalar aşağıya doğru sarkmış değilse, silme işi arkadan öne doğru başlar. İkinci önden arkaya, üçüncü, arkadan ön tarafa doğru çekilerek silme işi tamamlanır. Kadınların silinme işi, her mevsimde ve her halde, önden arkaya doğru başlayarak devam eder.

İstinca suyla yıkamak suretiyle yapılacak ise önce el yıkanır. Daha sonra ortaparmak şahadetparmağı ile serçeparmağın yanındaki parmağın üzerine gelecek şekilde yükseltilir ve bu şekilde yıkama işine başlanır. Daha sonra "bınsır" adı verilen parmağı da ortaparmağın yanına getirip temizlik işi iki parmakla tamamlanır. Kirli mahallin arıtılması tamam olduktan sonra elini ikinci defa yıkar. Şayet oruçlu ise, ayağa

kalkmadan önce, bez veya tuvalette kullanılan kâğıtla ıslak olan mahal kurulanır.

D) İstincanın Hükmü

Arka veya önden çıkan pislik, çıktığı yerin etrafına bulaşmamış ise istinca sünnettir. Şayet mahrecinin etrafına bulaşmış ve miktarı da dirhem (3,2 gram) kadar olursa istinca vaciptir. Dirhem ağırlığından daha fazla bir bulaşma olduğu tahmin ediliyorsa bu temizlik farz olur.

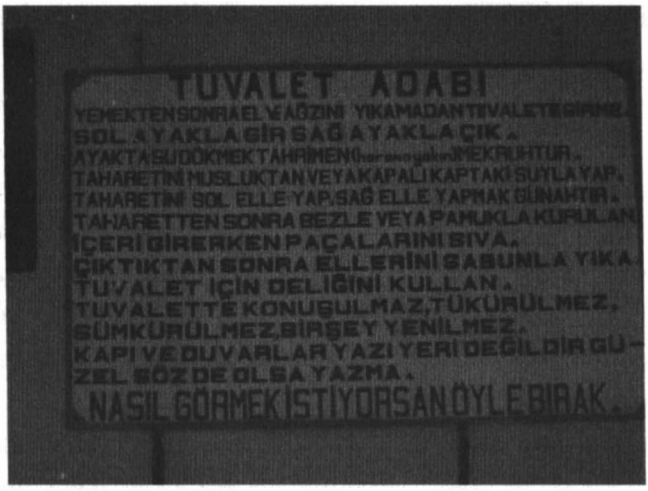
Sadece silinme yoluyla temizlik sünnetin asgari şeklidir. Suyla yıkamak, daha sevimli ve hikmete daha uygun temizlik şeklidir. Her ikisini birlikte yapmak ise faziletçe daha üstündür. (Mehmed Emre Eser, Müslüman'ca Yaşama Sanatı)

Necasetten Taharet (İstibra, İstinka, İstinca)

İslami kurallara göre tuvaletinizi şu sırayla yapmanız gerekir:

-Önce çoraplar çıkarılır.
-Pantolonun paçaları yukarı sıvanır.
-Tuvalete sol ayakla girilir. Girerken şu dua okunur:
"Euzü Billahi mine'l-hubsi ve'l-habais."
Manası: "Maddi manevi pisliklerden Allah'a sığınırım."
-Kapı içeriden kilitlenir.

Büyük hacet, mümkünse sola meyilli oturularak giderilir. Necasetin gelmesi kesildikten sonra taharete (istincaya) başlanır. İstincanın en güzel şekli üç kademeli yapılanıdır:

–Önce kuru olarak silmek.
–Sonra suyla yıkamak.
–Sonra da kurulamak.

Sonra bir parça tuvalet kâğıdı koparılır. Sol elle necasetin çıktığı yer kuru olarak silinir. (Evla olan elin arkadan dolaştırılmasıdır. Önden uzatmakta ise beis yoktur.)

Sağ elle musluk açılarak tasa veya ibriğe su alınır. Sol ele su dökülür. Necasetin çıktığı mahal sol elle, (bilhassa ortaparmak kullanılarak) iyice yıkanır. Parmak uçları necasetin çıktığı mahale değdirilmez.

Sonra idrar temizliğine başlanır: Önce (erkeklere mahsus olarak) idrarın çıktığı yer öne doğru birkaç defa sıvazlanır. Böylece kalan idrar tamamen boşaltılır. Sonra suyla yıkanır. Ön tarafın yıkanma işi bittikten sonra yeniden kâğıt koparılır. Ön ve arka kurulanır. Sonra iç çamaşıra değdirmeden idrar yolunda kalan son damlanın da temizlenmesi yapılır. Buna istinka denir.

Fıkıh kitaplarında istinkanın çeşitli şekilleri vardır: Kırk adım yürümek, öksürmek, yan yatmak ve kişi kaç yaşında ise yaşı adedince adım atmak gibi...

Asrımızda pratik olarak şöyle bir istinka yolu tatbik edilebilir: Tuvalet kâğıdından küçük bir parça koparılır. Kibrit başı büyüklüğünde top yapılır ve idrarın çıktığı kanalın ucuna tampon olarak konur. Sonra ayağa kalkarak üst toplanır. Bol su ve süpürgeyle tuvalet taşı temizlenir. Taşın bitiminden sonra gelen boru kısmı da su ve fırçayla temizlenmelidir. Dipte kalan necasetlerin akması için ya sifon çekilmeli veya bol su dökerek onlar da giderilmelidir.

Sonra tuvaletten sağ ayakla çıkılır. Çıkarken şu dua okunur:

"Elhamdü-lillahi-lezi ezhebe anne'l-eza ve afani min zalik."

Manası: "Bana ezadan afiyet veren (kurtaran) ve bizden ezayı gideren Allah'a hamt olsun."

Lavaboda eller (bilhassa sol elin ortaparmağı iyice ovalanarak) sabunla güzelce yıkanır. Üç beş dakika gezip dolaştıktan sonra yeniden tuvalete gidilerek konan kâğıt atılır. Taharet ve istibra bu şekilde yapıldıktan sonra abdest almaya başlanır.

Küçük su döktükten sonra son damlayı almak ve idrarın çıktığı kanalı iyice kurutmak çok mühimdir. Bu temizliği yapmadan abdeste başlanırsa, yolda kalmış son damla abdestten sonra çıkarsa abdest bozulur ve iç çamaşır necasetlenir.

Necasetin bulaştığı yer üç defa, su dökülüp ovalanır, sıkılır.

Hacet giderirken ön veya arkanın kıbleye doğru gelmesi ve özürsüz ayakta su dökmek mekruhtur. Erkeklerin idrarının tam kesildiğine kalbi mutmain olmadıkça abdeste başlaması caiz değildir.

Yazıya elverişli olmayan kâğıtları taharette kullanmak mekruh değildir.

Yellenmekle taharet gerekmez. (Ancak yellenme esnasında necaset çıktı ise taharet o zaman gerekir.) Kadınlara istibra yoktur. Kadınlar sadece avret mahallinin dışını yıkarlar.

Helada konuşulmaz, selam alınmaz. Mazeretsiz avret mahalline ve necasete bakılmaz. Helaya tükürülmez, sümkürülmez. Helada vücutla oynanılmaz. İhtiyaç giderilir giderilmez heladan derhal çıkılır. Tuvalete, başın örtülü olarak girilmesi müstehaptır.

Hasta erkek ve kadına ancak nikâhlısı taharet yaptırabilir. Nikâhlısı bulunmayan hastalardan taharet sakıt olur (düşer). Böyle bir kimse abdest veya teyemmüm aldıktan sonra taharetsiz olarak namazını kılabilir.

(Kaynak: taharetrehberi.blogcu.com)

İşte size en ince ayrıntılarına kadar belirlenmiş tuvalet kuralları. Gelelim soru-cevap faslına; ulemaya sorulunca şu yanıtlar alınıyor:

Sual: Tuvalet adabı nelerdir?

Cevap:

1- Tuvalete girerken Euzü Besmele çekilip (Allahümme inni euzü bike minel hubsi vel habais) duası okunur.

2- Tuvalete girerken elinde, Allahü Teâlâ'nın ismi ve Kuran-ı Kerim yazılı bir şey bulunmamalı. Cepte veya kapalı olursa mahzuru olmaz. Boynunda Allah yazılı kolye bulunmamalı. Varsa bluz içine koymalı.

3- Tuvalete uygun şekilde kaplanmış muskayla girmek caizdir.

4- Tuvalete sol ayakla girip, sağ ayakla çıkmalı.

5- Tuvaletten çıkınca (Elhamdülillahillezi ezhebe anil eza ve afani) duası okunmalı.

6- Tuvalette konuşmamalı, çok oturmamalı, gazete falan okumamalı, şarkı söylememeli, sigara içmemeli, sakız çiğnememelidir.

7- İstincadan, yani taharetlendikten sonra hemen örtünmeli.

8- Tuvalette abdest bozarken, önü ve arkayı kıbleye getirmemeli.

9- Pisliği parmakla alıp eli yıkamalı. En sonunda kalan pislik varsa onu da suyla yıkamalı.

10- Erkekler, istinca yaparken, arkadan öne doğru, kadınlar ise önden arkaya doğru yıkamalı. Böylece ön avret yerine pislik bulaştırılmadığı gibi, tahrik edilerek şehvete de sebep olunmaz.

11- Taharetlendikten sonra, bezle kurulanmalı. Bez yoksa tuvalet kâğıdıyla da kurulanmak caiz olur. Bu kâğıtlar o maksatla imal edilmiştir. Başka kâğıtları kullanmak mekruh olur.

12- İstincadan, yani temizlendikten sonra iç çamaşırına bir miktar su serpmeli. Böylece, çamaşırında yaşlık görünce idrar sanmamalı, bu benim döktüğüm su diyerek vesveseye kapılmamalı.

13- Temizlendikten sonra, erkekler istibra yapmalı. Kadınlar istibra yapmaz. İstibra idrar kanalında idrar bırakmamaktır. İstibra, yürüyerek, öksürerek veya sol tarafa yatarak yapılır.

14- İstibra yapılmadan tuvaletten çıkılırsa, idrarın çıkma ve çamaşıra bulaşma ihtimali olacağından, tuvaletten çıkmadan önce idrar deliğine, arpa büyüklüğünde bir pamuk konularak idrarın dışarı çıkması önlenmeli.

15- İstibra yapılarak idrar kalmadığının anlaşılmasına,

kalbin mutmain olmasına istinka denir. İstinkadan sonra, artık abdest alınabilir.

16- Avret yerine ve necasete bakmamalı, tuvalete tükürmemeli.

17- Zaruretsiz ayakta idrar yapmamalı. Tuvalette elbiseye idrar sıçratmamalı. Bunun için mümkünse, ayrı bir pijama, eşofman kullanılmalıdır. Tuvalete özel pijamayla ve başı örtülü olarak girmek müstehaptır.

18- Tuvaletten çıkınca elleri yıkamalı.

19- Hiçbir suya, cami duvarına, mezarlığa ve yola abdest bozmamalıdır.

20- Su bulunmazsa, taş ve benzerleriyle taharetlenmek de su yerine geçer.

Sual: Tuvalet için ayrı bir kıyafet kullanmak iyi olur mu?

Cevap: Evet, iyi olur. Hela için ayrı bir kıyafet giyinmek ve başı örtülü olmak müstehaptır. (S. Ebediyye)

Sual: Klozeti kullanmam daha rahat oluyor. Normal tuvalet yerine klozeti kullanmak uygun mudur?

Cevap: Rahat taharet alınabiliyorsa, üstümüze necaset sıçratılmıyorsa mahzuru olmaz. Ancak, alaturka denilen normal tuvaleti kullanmak, tıbbi yönden de çok faydalıdır. Necaset kolay temizlenir, üste pislik sıçrama durumu daha azdır. Necaset tam boşaldığı için, idrar kesesi ve bağırsaklar rahat eder, necaset geçtiği yollarda kalmaz, dışarı çıkar. İdrar yolları, kalınbağırsak gibi organlardaki hastalıkların Müslümanlarda neden çok az olduğunu araştıran yabancı tıp adamları, sebebinin klozet kullanmadıklarından dolayı olduğunu tespit etmişlerdir.

Özellikle prostat, idrar yolları hastalıkları, erkekler için

çok sıkıntı verici, aile saadetini etkileyen hastalıklardır. Ayakta da idrar yapmamalı ve sağlığa en uygun olan yolu seçmeli.

Sual: Hiçbir suya abdest bozmamalı deniyor, klozet içindeki sular da buna dahil midir?

Cevap: Hayır, klozetteki su, buna dahil değildir. Orası zaten abdest bozma yeridir. Abdest bozulması uygun olmayan sular; insan veya hayvanların içtiği yahut insanların kullandığı sulardır. Bunlar da, ırmak, çay, göl, gölet, havuz ve su birikintileridir.

Sual: Tuvalete erkeklerin de kadınların da başı kapalı girmeleri müstehap mıdır? Kadınlar, eşarp yerine boneyle girse, uygun mudur?

Cevap: Evet, tuvalete başı kapalı girmek müstehaptır. Kadınlar boneyle girse yeterli olur.

Sual: Tuvalette otururken, sünnet olan durum, iki eli mi, yoksa tek eli mi yanağa koymak gerekiyor?

Cevap: Normal durumlarda, sağ el sağ yanağa, sol el sol yanağa konur. Sünnet olan böyle koymaktır. Eğer bir eli kullanma ihtiyacı varsa, sağ el yanakta kalıp sol eli kullanmak daha uygundur.

LÜTFEN
TUVALET
TEMİZ
KULLANİN?
YOK
BURAYA
NİŞAN
ALMAK
BURAYA

8.BÖLÜM

ALATURKA-ALAFRANGA

- Alaturka tuvalette çıkan sesler etrafta yankılanır.
- Alafranga tuvalette ses içe doğru gittiğinden boğuklaşır.

- Alaturka tuvalette pislik düşerken havada görebilirsin.
- Alafranga tuvalette ne halt ettiğini en son görebilirsin.

- Alafranga tuvalette gazete dergi okuyup hatta laptopla internete bile girebilirsin.
- Alaturka tuvalette pantolonun düşmesin diye bir elin daima üstünde olur.

- Alaturka tuvalette tüm yük baldırlara bindiğinden istemeden de olsa kas yaparsın.
- Alafranga tuvalette kıçının oturma durumuna göre kas değil iz yaparsın.

- Alafranga tuvalette popo temizliği için ek bir çeşme vardır, çeşmenin yönü delikanlı adamı sinir edecek bir doğrultudadır.
- Alaturka tuvalette ise yeteneğini konuşturan daha iyi temizler.

- Alaturka tuvalette tuvalet kâğıdını gönül rahatlıyla delikten aşağıya sallarsın.
- Alafranga tuvalette tuvalet kâğıdını ya tıkarsa da gitmezse endişesiyle çöp kovasına atarsın.

- Alaturka tuvalette ayakta işemek kabiliyet işidir, deliği tutturamadıkların üstüne sıçrar.
- Alafranga tuvalette, deliğin çapı geniş olduğundan işerken yanık bir türkü bile söyleyebilirsin.

- Alaturka tuvalette taşıma su yoluyla, yani ibrikle, sıçrata sıçrata pislik gönderilmeye çalışılır.
- Alafranga tuvalette sifonu çekip, pislik def edelir. Şanslıysan ilk seferde tüm pislik gider, şansın yoksa, biraz da bol bol yaptıysan kalanlar için sifonun ikinci doluşunu sabırla beklersin.

- Alafranga tuvalette senden sonra giren kişi senin ne kadar yaptığını anlamaz.
- Alaturka tuvalette senden sonra giren kişi senin ne sıçtığına, hatta ishal olup olmadığına kadar anlar...

- Alaturka tuvalette gövdenin tuvaletle 45 derecelik açı yapması makuldür.
- Alafranga tuvalette dik oturulur, yani 90 derecelik açı yapılır.

- Alafranga tuvalette işini bitirdikten sonra bir dahaki seans için kapak kapatılır.
- Alaturka tuvalette seans gün boyu açıktır...

- Alaturkada büyük, alafrangada küçük makuldür.
- Alaturkada hep "Düşer miyim, ayağım kayar mı?" korkusu yaşarsınız, alafranga güvenlidir, arkanız sağlamdır.
- Alafranga insanı şekilden şekile sokar. Alafrangaya

alışamayan insanımız yalınayak klozetin üstüne tüneyip alaturka özlemini gidermektedir. Yüksek irtifa kaybından dolayıdır ki ıslanmak insanımızın değişmeyen kaderidir.

- Birine tuvalet yapılır, birine sıçılır.
- Biri deliği tutturma gibi çoğu Türk'ün kotaramadığı bir eylem gerektirirken diğerinde her yol deliğe çıkar.
- Biri kazananların diğeri kaybedenlerin ihtiyaçlarını giderir.
- Alaturkada, tuvalet keyfi yapamazsınız. 5 dakikada bacaklarınız yorulur ve uyuşmaya başlar.
- Alafranga tuvalete cep telefonu düşürdüğünde alması daha kolaydır, zira alaturkaya düşürüldüğünde alması biraz kasar. Daha derinde ya, ondan.
- Alaturka tuvalet samimidir, pozisyon aldığın zaman dizlerinde oluşan sızı sıçtığını hatırlatır. Alafranga ise bizden değildir, fazla rahattır, abdest kaçırtır.
- Alaturka tuvaletin önemli farklarından biri de sıçmak için eğildiğinde kapı altından kıça çarpan serinliktir. Soğuk havalarda pek çekilmez.
- Alafranga tuvalete işerken klozet kapağını kaldırmak için hayat boyu harcanan zaman alaturka tuvalette harcanmaz.
- Alaturka tuvalette otururken pozisyon şekli itibariyle gönderim sert olduğundan iletildi raporu daha çabuk gelir. Alafrangada g.te su sıçramaz ve iletildi raporu gelmez.
- Birine sıçılır, ötekine kaka yapılır.

Gerçekte de iki biçim arasında teknik açıdan farklılıklar bulunmaktadır. Tuvaletin içinde devamlı su bulunmasını ve

bu sayede tesisattaki pis kokunun mekân içine basmasını önleyen sifon (S borusu) sistemi, alafranga hela taşının (klozet) kendi bünyesinde bulunmaktadır. Bu sayede, klozet montajı yapılırken, mevcut modele göre (duvara tam dayalı rezervuarlı, asma, gömme rezervuarlı) bırakılmış pis su borusuna klozetin takılmasıyla montaj tamamlanmış olur.

Alaturka hela taşının içinde böyle bir sistem olmadığından, gerekli sifon tertibatının (S borusu) inşaat aşamasında hela zeminine gömülmüş olması gerekmektedir. Bazı uygulamalarda, tuvalette hangi tip hela taşı kullanılacağı belirlenmeden imalat bitirilmekte, bunun neticesinde, örneğin mekâna alaturka hela taşı takılmak istendiğinde, mekânın mevcut zemininde sifon bulunmadığından zeminde yükseltme yapmak zorunda kalınmaktadır. Bazı tuvaletlere girdiğinizde, zeminin normalden yüksek olduğunu ve neredeyse kafanızın tavana değdiğini görürsünüz; işte bu, bahsi geçen durumdan kaynaklanmış olabilir.

Pratikte kullanım farkları da vardır. Alaturka hela taşı umumi kullanım için en uygun sistemdir. Zira umumi kullanımda, hijyen için tuvaletin sık periyotlarla temizlenmesi gerekmektedir. Alaturka helada fazla kıvrım/detay bulunmaması ve kullanıcının sistemle hijyenik bölge teması kurmaması neticesinde hijyen daha kolay sağlanır. Oysa alafranga helalarda sistemle hijyenik bölgenin temas etmesinden dolayı, sistemin her kullanım sonrası dezenfekte edilmesi veya kullan-at sistemleriyle donatılması gerekir ki bu da ek maliyet ve personel gerektirir. Alafranga helalar ev kullanımı için ve özellikle yaşlılar ve kilolu kişiler açısından, aynı zamanda kullanım esnasında bir şeyler okuyabilmek açısından daha pratiktir.

Bu konuda ulemanın yaklaşımı da şöyledir:

MEHMET NURİ YILMAZ: Eski Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz, "alafrangaya karşı alaturka tuvalet tercih etmenin hiçbir dini gerekçesi" olmadığını belirtti. Yılmaz şunları söyledi: "Önemli olan temizliğe dikkat etmek esasıdır. Vatandaşın alışkanlıklarını göz önünde bulundurarak umumi tuvaletlerde hem alafranga hem de alaturka tuvaletlerin bulunmasında fayda var. Ayakta bevletmenin de günah olduğuna dair dinimizde hiçbir kayıt yok. Önemli olan üstüne sıçratmamaya dikkat etmek."

PROF. ZEKERİYA BEYAZ: Mesele alafranga-alaturka meselesi değil. Namaz kılan insanlar, üzerlerine necaset sıçrar gerekçesiyle ayakta idrar gidermeyi uygun görmezler. Ama umumi tuvaletlerde alaturka koyarak buna herkesi mecbur edemezsin. Alaturka-alafranga meselesi, temizlik, taharet meselesidir. Bu kapsamda bakıldığında asıl dini olan ve çağa uygun olan, alafranga tuvalettir. Çünkü İslam dini kolaylık sağlayanı ve Müslümanların medeni imkânlardan en iyi şekilde faydalanmalarını öngörür.

Bugün alafranga tuvaletler hem temizlik bakımından hem de yaşlı ve şişman insanların ihtiyaçlarını gidermesi açısından son derece rahattır. Alafranga tuvaletleri yadırgayanlar bence evlerinde elektrik lambası da yakmasın, eskiden olduğu gibi çıra yakıp otursunlar.

PROF. ORHAN KURAL: Ben şahsen alafrangayı tercih ediyorum. Çünkü daha rahat ve daha hijyenik. Ötekisinde etrafa sıçradığı için civarında pislikler kalıyor. Ayrıca sakat, yaşlı ve özürlü insanlar için uzun süre eğilmesi kalkması çok zor. Bunun dışında Türkiye'ye gelen yabancıları da düşünmemiz lazım. Hiç alışık olmadıkları bir tuvaleti kullanmakta çok zorlanıyorlar. 180 ülke gezdim. Alaturka tuvalete sadece Orta Asya'da, Doğu Türkistan'da, Çin'in bazı

bölgelerinde, Moğolistan'da ve eski Rus cumhuriyetlerinden Tataristan ve Çavuş Cumhuriyeti gibi yerlerde rastladım. (Hürriyet)

Bir internet yazarı bu tartışmayı şu şekilde çözüme ulaştırmıştır: Teferruata girmem, sıçarım...

Tuvalet Tarihine Katkı
Helaya İsmini Düşüren Mühendis: Joseph Bramah

Mühendislik ve ince marangozluk işleriyle uğraşan Joseph Bramah, insan sağlığına, milyonlarca kentlinin ve kentin yararına yapılan en büyük katkıyı gerçekleştirmiştir. "Bramah helası" olarak yaygınlaşan ilk kullanışlı tuvaleti bulan o olmuştur.

Helayla birlikte etkin, yeterli bir kanalizasyon düzeni, iyi suya pis suyun sızmasını önleme, dünyanın her yerinde yaşayan insanların sağlığı bakımından son derece gereklidir. Yüzyıllar boyunca Avrupalı kentliler, açık ve pislik dolu lağım çukurlarını, pis su kanallarını yaşamlarının bir parçası olarak kabul etmişlerdi. Varlıklı kişilerse, evlerini akarsuya yakın yerlere su üzerine yapmaya özen gösterir ya da evlerinin altına lağım çukurları kazdırırlardı. Bu çukurlar, belirli aralarla, bu işle uğraşan kişilerce boşaltılırdı.

Kapaklı hela, ilk olarak 16'ncı yüzyılda Sir John Harrington tarafından yapılmıştı. Kraliçe Elizabeth, bu heladan Richmond Sarayı'na takılmasını istemişti. Ancak bu buluş, uygulama alanında başarılı olamamıştı. Ancak 1775 yılında Londralı bir saat yapımcısı, Alexander Cummings, kendi buluşuyla hela için patent alabilmişti.

Cummings'in kapaklı helası, bir tutamakla çalışıyordu. Bu kol yukarı doğru çekildiğinde, su deposundan su fışkırıyor ve aynı anda küvetin dibindeki kapağı açıyor, böylece içindekiler pis su borusuna geçiyordu. S biçimindeki bir boru da, iç boruyu ana lağımdan ayırıyordu. Ancak Cummings'in yöntemi yeterli değildi. Mobilya yapımcısı genç Joseph Bramah, Cummings'in yeni kapaklı helalarını

evlere takarken, bu yetersizliğini görmüştü. 1778 yılında, kendi yaptığı modelin patentini aldı. Bu yeni modelde çok gelişmiş bir kapak vardı ve mafsallı sürgüyle çalışıyordu.

Yüzyılın büyük bir bölümünde "Bramah" sağlık gereçleri alanında önder oldu. Ancak bu yöntem de, kanalizasyon ve lağım çukurlarındaki yetersiz havalandırma yüzünden burada oluşan kötü ve zararlı gazları tam olarak yok edemiyordu. Kanalizasyon, 19'uncu yüzyıl ortalarına kadar, pek önem taşımıyordu. Ancak, Avrupa'yı ve 1894 yılında Londra'yı kasıp kavuran kolera salgını, toplum sağlığı konusunda yeni atılımlar yapılması gereğini ortaya koydu. İlk olarak da kanalizasyon yeniden ele alındı. 19'uncu yüzyılın ikinci yarısında küvet bölümü S biçimli boruyla tek bir ünite haline getirildi ve model, su çekimiyle küvetin boşaltılmasına yardım edecek biçimde geliştirildi.

Bramah, kendine ün kazandıran başka buluşlar da yaptı. Bunlar arasında en önemlilerinden biri de "Bramah kilitleri"dir. Bu kilitler öylesine sağlam ve karışıktı ki, hırsızlara karşı en iyi güvence oldular. Bramah, yaptığı kilidi açabilene ödül vereceğini ilan etti. 67 yıl boyunca kimse kilidi açamadı, 1851 yılında Londra'daki Büyük Sergi'ye katılan Amerikalı bir çilingir ustası 51 saatlik bir uğraştan sonra kilidi açmayı başardı ve ödülü aldı.

Bramah kilidinin sakıncalı bir yanı, yapısının çok karışık olması nedeniyle, çok yavaş imal edilmesiydi. Bu yüzden Bramah, atölyesine genç bir çilingir ustasını, Henry Maudslay'i yardımcı aldı. Maudslay'le birlikte uygun ölçülerde, hazır kilit parçası keserek bir makine yapımına giriştiler. Maudslay'in makineleri 19 ve 20'nci yüzyıllarda gelişen tüm imalat makineleri endüstrisinin (işleme tezgâhlarının) prototipi, yani öncüsü oldu. Dâhi teknisyen

medeni tornayı da buldu. Bu buluşu ona, "imalat makineleri endüstrisinin babası" unvanını kazandırdı. Bramah'ın atölyesi de genellikle imalat tezgâhları endüstrisinin beşiği olarak anıldı.

Maudslay'in büyük bir olasılıkla Bramah'ın hidrolik pres buluşunda da büyük katkıları olmuştu. Bu atölye makinesi küçük etkileri büyüterek, düzgün ve sürekli basınç elde edilmesini sağlıyordu.

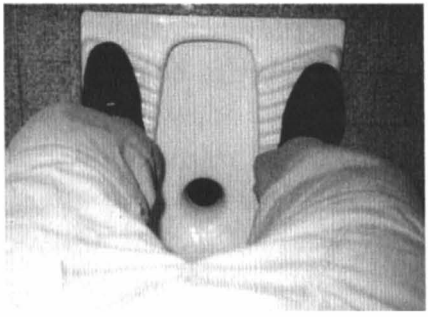
Bramah'ın öteki buluşları arasında, kâğıt paralara numara basma aleti, hidrolik cendere, tahta rendelemek için bir alet de bulunuyordu. Bulduğu başka bir alet de iri ve sert tüyleri düzgün bir biçimde kesmekte yararlı oluyordu. O devirde bu tüyler ithal edildiği için, bu kesim sonucunda çok ekonomik sonuçlar elde ediliyor ve her bölüm kendi başına sivri uçlu tüylü kalem olabiliyordu.

Gemilerin suda giderken, yandan çark yerine pervane yardımıyla ilerlemelerinin daha kullanışlı olacağını gören ilk kişi de belki Bramah olmuştur. Aslında bu düşüncesinin gerçekleşmesi için 60 yıl geçmiş ve İngiliz mühendisi ve mucidi Isambar Kingdom Brunel "Büyük Britanya" gemisinin yapımında pervane kullanmıştı.

İnsan yaşamına dair bu denli önemli buluşlara ve düşüncelere imza atan Joseph Bramah, heladan seri numara sistemine birçok pratik uygulamaları hayatımıza sokarak yaşamımızı kolaylaştıranlardan biri olarak yarınlara örnek olmuştur.

Boktan Deyimler

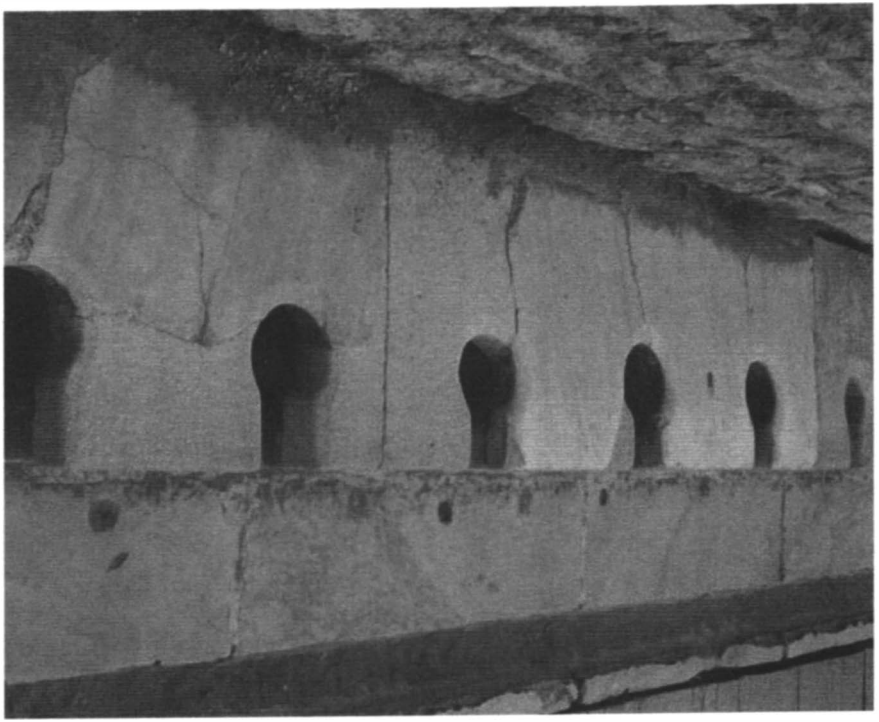
-G.t kısmetten çıktıysa y....k Bağdat'tan gelir.
-Arap zeytinyağını bol buldu mu kıçına başına sürer.
-Kısmetten çıkan g.t ıslık çala çala gider.
-Tatlı tatlı yemenin acı acı sıçması olur.
-Azimle sıçan beton deler.
-Osuruklu g.te arpa ekmeği bahane.
-Deliye demişler bokun ilaç, gitmiş dereye sıçmış.
-Açık g.te herkes parmak atar.
-Yüzümüzün yumuşaklığından donumuzun ağı kurumuyor.
-S.....ş g.tün davası olmaz.
-İşkilli büzük dingilder...
-G.te giren şemsiye açılmaz.
-Çocuğu gönder bok yemeye, peşinden git çok yemeye.
-Bok alır bok satarım, bokoğluboka muhtaç olmam.
-Şaşkın ördek g.tten dalar.
-Yaş boka şiş gibi dalmak.
-Nezaketsiz g.t anahtarsız açılır.
-G.tüyle inatlaşan, donuna sıçar.

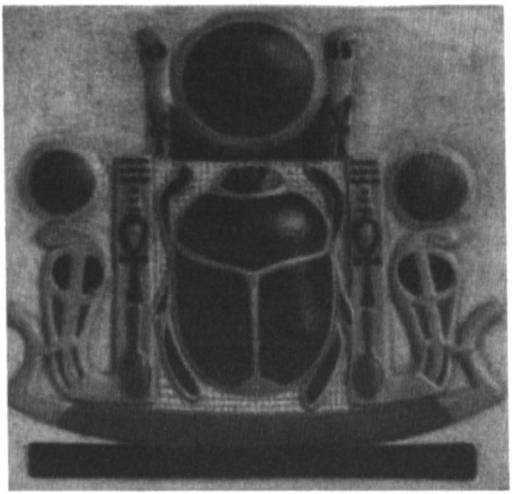

9.BÖLÜM

TUVALETİN EN ESKİ TARİHİ

"Ey Dışkı Tanrısı Stercutius!"

Kutsal Bok Yaratığı

Bokböceği, kısmen ya da tamamen dışkıyla beslenen böceklerin ortak adıdır. Bu türlerin büyük çoğunluğu, kınkanatlılar (Coleoptera) takımında sınıflanan Scarabaeidae familyasının altfamilyalarında Scarabaeinae ve Aphodiinae'nin üyesidir. Özellikle Scarabaeinae altfamilyasının tek başına içerdiği 5 binden fazla türün büyük çoğunluğu hemen tamamen dışkıyla beslenir ve bu yüzden de bu altfamilya için zaman zaman "asıl bokböcekleri" terimi de kullanılır. Ancak, kınkanatlıların diğer bir familyası olan Geotrupidae de dışkıyla beslenen ve "toprak kazan bokböcekleri" olarak anılan türler içermektedir.

Bokböcekleri sert kabuklu böceklerdendir ve birçoğu parlak metalik renklerde ve 5-60 mm büyüklüğündedir. Etçil ve otçul hayvanların gübrelerini yer ve bunları top haline getirerek saklar. Bu böcek, küre imal edebilen tek böcektir. 30 adet parmağa sahiptir. Ön ayaklarının yardımıyla dışkıdan iri bir küre yapar, bu kürenin içine yumurtalarını aşılar

ve küreyi başı hep doğuya dönük olarak, arka ayaklarıyla yuvasına itip gömer. Yirmi dört gün sonra yavruları belirmeye başlayınca, küreyi topraktan çıkarıp suya götürür. Küre suda eridiği zaman da yavrular serbest kalır.

Bokböceği türlerinin sıklıkla oldukça özgün ekolojik gereksinimleri vardır. Örneğin, Aphoniidae altfamilyasının üyeleri olan Dialytes türleri ve Aphotaenius carolinus geyik dışkısını geri dönüştürmek üzere özelleşmiştir. Bir örneğinin Scarabaeinae altfamilyasından Canthon pilularius olduğu ve "yuvarlayıcı böcekler" olarak anılan bir grup bokböceği ise dışkı kümesinden ayırdığı bir parça dışkıyı top haline getirip, o küme üzerine gerçekleşebilecek olası bir mücadeleden yuvarlayarak uzaklaştırır. Yine Scarabaeinae altfamilyasının üyesi olan Copris fricator, Phanaeus vindex, Onthophagus hecate ve Onthophagus cribricollis türleri ise dışkı topunu dışkı kümesinin altında oluşturur. Kimi bokböcekleri ise omurgalıların yuvalarında yaşar.

Eski Mısır'da kutsal sayılan, bu uygarlığın takılarında ve resimlerinde sık sık işlenen kutsal bokböceği (Scrabaeus sacer), Mısırlıların kozmogoni anlayışında da bir simgedir; dışkı topağı Yer'i, bu topağı oluşturan bokböceği Güneş'i, hayvanın üç çift bacağındaki 30 bölüt ayın 30 gününü temsil eder.

Bunlar Eski Mısırlıların dinsel tasvirlerinde güneş tanrısını temsil eden kınkanatlıdır. Coprinae alt-ailesinin bu üyesi, dünyayı temizleme işinde görev alan faydalı çöpçülerdendir. Siyah renkli böcek Güney Avrupa'da, Kuzey Afrika'da ve Orta Asya'da yaşar.

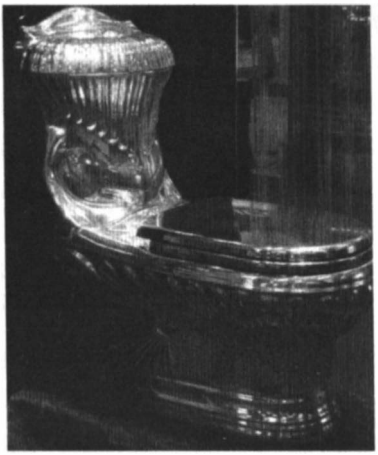
Bokböcekleri Eski Mısır'daki en yaygın sembollerden biridir. Mısır geleneğinde farklı bağlamlarda, üç değişik anlamda kullanılmış olan sembolün simgelediği anlamlar şöyle açıklanır:

Ra'nın "khepre" şeklini temsil eden kullanımlarında kozmik evrenin meydana getirilişini simgeler. Bu böceğin üreme biçimi, kendi kendini doğuran, daha doğrusu kendi kendinin nedeni olan yaratıcı güç "Phtha"nın evrendeki kozmik nesneleri şekillendirerek oluşturmasını temsil eder. Burada söz konusu olan güç, yoktan var eden değil, "var edilen"i biçimlendiren bir güçtür. Mısır'ın hiyeroglif yazısında "olmak", daha doğrusu "verilen biçimi alarak varlık haline dönüşmek" anlamına gelen "hpr" ya da "kheper" fiili ayakları açık bir skarabe ile yazılır. İlah Khepra'nın adı da bu fiilden türemiştir.

Güneş ile birlikte kullanımlarında, Güneş Sistemi'nin kendisine yaşam veren, kendisini yöneten Sirius Sistemi ile ilişkisini simgeler. Böceğin yumurtalarını koyduğu ve itme gücüyle yuvarladığı küre, kozmosta bir güçle yuvarlanıp giden bir ateş küresi olan ve tohumlarını Sirius'tan alan Güneş'i simgeler. Sembolün bu anlamdaki kullanımında, sembole genellikle Güneş'i simgeleyen bir diskin eşlik ettiği görülür.

Ölüm ve ölüm-ötesi konularıyla ilgili olarak kullanımında ise reenkarnasyonu simgelemek üzere kullanılırdı. Bununla birlikte skarabenin Eski Mısır'da aynı zamanda bir tür muska olarak da kullanıldığı bilinmektedir.

Kadim Mısır'ın bu kutsal böceği, günümüz dünyasının bile en geçerli tılsımlarından biridir. Kadim Mısırlılar onu yaratılış, erkekliğin tartışılmaz gücü, üreme, bilgelik, reenkarnasyon, ölümsüzlük ve yenilenmeyle özdeşleştirmişlerdir. Bokböceği tılsımı hemen hemen 4 bin yıllık bir faal yaşam süresi gösteren ve dünyadaki tılsımların içinde en uzun bir geçmişe sahip olanıdır. Bugün bokböceği simgeli yüzük, küpe ve broşlar uğur olarak hâlâ kullanılmaktadır.

Eski Ahit: Dışkı Veya Dışkı Kapısı

İbranicede bulunan 9 farklı sözcük (aşpot, domen, pereş, skubalon vb.), Eski Ahit'te "dışkı" olarak dilimize çevrilmektedir. Kudüs'ün kapılarından birini belirtmekte kullanılan sözcük, diğerlerinden daha geneldir ve herhangi bir çeşit süprüntü anlamına gelebilir. Kapı, muhtemelen, dış tarafında, şehrin çöplüğünün bulunmasından dolayı, bu ismi almıştı. Kudüs'ün şehir duvarlarının dış tarafında, deveye binen ziyaretçiler, Zeytin Dağı'na ya da Erika'ya giderken, nesiller boyu varlığını sürdürmüş olan, duvarın karşısında, böyle bir çöplüğe tanık olmuş olabilirler.

Dışkının adının geçtiği ilk bahis, kurban ayinleriyle bağlantılıdır. Kutsal yasa, dışkının, tapınakta yakılmayan hayvan kısımlarıyla birlikte, kampın dış tarafında yakılmasını gerektiriyordu (Mısır'dan Çıkış 29:14; Levililer 4:11; 8:17, 16:27; Çölde Sayım 19:5).

Dışkının gübreleme açısından değeri, Luka 13:8'de ve muhtemelen Mezmurlar 83:10'da ve Yeşaya 25:10'da da gösterildiği gibi, yetiştiricinin takdirini kazanmıştır.

Dışkı, ayrıca, yakıt olarak da kullanılmıştır. Diğer yakıtların kıt bulunmakta olduğu İsrail'de ve Suriye'de, hayvan dışkılarının yaygın bir yakıt olduğu bilindiği zaman, Hezekiel 4:12-15 daha iyi kavranacaktır. Yaz döneminde, köylüler; sığırlarının, atlarının ve develerinin dışkılarını toplarlar; samanla karıştırırlar, küspe haline getirirler ve özellikle odunun veya kömürün tedarik edilemediği kış mevsiminde, yemek pişirilmesinde, yakıt olarak kullanılmak üzere kuruturlar. Bunlar, turba (az çok kömürleşmiş bitkilerden oluşan yakıt) gibi, yavaşça yanarlar ve mutfağın ihtiyaçlarını karşılarlar. Mezopotamya'da, yazarı, buhar kazanının ateşini yakmak için, onun, ateşe tazyikle verilen havayla kullanıldığına tanık olmuştur. Peygamberin zihninde hiçbir pislik düşünce yoktu ve bu da, hayvan dışkısının yakacak olarak kullanılmasıyla ilişkilidir (Hezekiel 4:15).

Mecazi Anlamı: Dışkı, mecazi olarak, çoğunlukla şunları ifade eder:

Değersizlik düşüncesini, özellikle hiç kimsenin bakmadığı mahvolabilir bir maddeyi ifade etmekte kullanılıyordu (1. Krallar 14:10; 2. Krallar 6:25, 9:37; Eyüp 20:7; Mezmurlar 83:10; Yeremya 8:2, 9:22, 16:4, 25:33; Sefanya 1:17; Filipililer 3:8). Gübre yığını da (veya çöplük) aynı biçimde kullanılmıştır (1. Samuel 2:8; Ezra 6:11; Mezmurlar 113:7; Yeşaya 25:10; Daniel 2:5, 3:29; Luka 14:35; Yeremya Peygamber'in "Mersiyeler" kitabı ("Onlar ki, iyi yemekler yerlerdi; sokaklarda perişan oldular; onlar ki, erguvani üzerinde büyütüldüler, gübre yığınlarını kucakladılar." - Kitabı Mukaddes).

Romalılar Nereye Yapar?

Julie L. Horan Tuvaletin Sosyal Tarihi adlı çalışmasında, tuvaletin yaşamın merkezi olduğunu söylüyor. Horan, kitabında, 19'uncu yüzyılın ortalarında Avrupa'daki kolera salgınlarının tuvaletin gelişmesini ve bunların halk tarafından benimsenmesini hızlandırdığını açıklamakta ki, ölüm kalım mücadelesi var köklerinde.

Avrupa medeniyeti, tuvaletle ilgili derin tarihinden söz etmeyi sevmez. Rivayet o ki, Romalılar oturaklarını pencerelerinden aşağı boşaltarak temizlemişler. Bu durum dönemin eserlerinde de ifade edilmiş. Juvenal tarafından yazılan bir dizede bu yaygın olay, "Bilinmeyen tepelerden gümbür gümbür inen fırtına" şeklinde tanımlanır. John Dryden (1671-1700) çeviriyi aşağıdaki dizelerle tamamlamış:

"Dışarıda akşam yemeğini çok geç yemek cesaret ister.
Bir an evvel evine gidip rahatlamadıkça,
Adımlarınla karşılaşacak birçok felaket seni bekler.

Vardır sokakta gürültülü pencereler.
İyi tanrılara yalvar ve düşün şansın ne kadar azdır,
Payına düşen yalnızca oturaklardır..."

Tuvalet tarihinin Roma'da başlamadığının delilleri bunlar. Bir bakışa göre, medeniyet yazının bulunuşuyla değil, kanalizasyonun bulunuşuyla başlamış. Çünkü bu sayede insanlık göçebelikten kurtulmuş, yerleşik hayata geçmiş ve yazı gibi kültürel mirası kuşaktan kuşağa taşıyacak bir medeniyet aracına kavuşmuştur. İnsanlar göç ederken ne yazıyla ne de sanatla uğraşabilirler. O dönemdeki öncelik, sadece "hayatta kalmayı" başarabilmektir.

Dönelim Roma'ya. Her yönden kesişerek kenti baştan sona aşan Roma su kanalları, Tiber Irmağı'na dökülmeden önce heybetli Cloaca Maxima'ya boşalıyordu. Kanallar mahkûmlara temizletiliyordu. Ne ki, bu sistemden bütün yurttaşlar faydalanamıyordu. Yalnızca birkaç ayrıcalıklı eve kent kanallarına bağlantı yapma hakkı tanınıyordu. Romalı memurlar tarafından satılan ruhsatlar çok pahalıydı ve dolayısıyla ancak zengin ev sahiplerine özgü kalıyordu.

Roma su kanallarının ne denli önemli olduğu, halka ancak sınırlı ölçüde verilen kullanma hakkından da açıkça anlaşılıyor. Ünlü devlet adamı Agrippa (MÖ 63-12) Romalıların kendi kanalizasyon sistemlerine karşı duydukları hayranlığı açıkça ifade ediyor. Forum ve Aventine mahallelerinin pis sularını boşaltan Cloaca Maxima'nın saman yüklü bir arabayı bile kaldırabilecek büyüklükte olduğu belirtilmekteydi. MÖ 33'te Cloaca Maxima'nın temizlendiği sırada, Agrippa kanalın muazzamlığını bizzat gözleriyle denetlemeye karar verdi. Bir kayığa binip kürek çekerek temizlenme operasyonunu denetlemek üzere dev kanalı baştan sona geçti.

Kanalların varlığı sıradan halkın yaşamını çok daha dolaysız bir biçimde etkiliyordu. Yaşam ve ölüm, muazzam kanalizasyon sisteminin varlığının gölgesinde gerçekleşiyor ve Romalı kadınlar burayı istenmeyen bebeklerini bırakmak için kullanıyorlardı. Aralarından hayatta kalmayı başaranlar, kısır kadınlar tarafından kurtarılıyordu. Bu kadınlar bebeği eve götürüp kocalarına kendi çocuğu olarak takdim ediyordu.

Ölüm ve kanal teması Roma'nın hapishanelerinde varlığını hissettiriyordu. Yeraltındaki Mamertine zindanından Cloaca Maxima'ya kolayca geçilebiliyordu. Mahkûmlara işkence yapıldıktan sonra idamları gerçekleştirilip kolayca kanala atılabiliyordu.

Galya önderi Vercingetorix, MÖ 52'de yenilgiye uğratılmasından sonra Julius Caesar'la birlikte Roma'ya döndü. Julius Caesar, altı yıl sonra kazandığı zaferden sonra Vercingetorix'i teşhir etti. Ardından Galyalıyı idam ettirip herhalde kanalizasyona attırdı. Aziz Petrus çok sayıdaki mucizelerinden birini Mamertine zindanındayken gerçekleştirdi. Mahkûm yoldaşlarını vaftiz edecek hiç su bulamadığı için, hücresinde kanalizasyondan bir kaynak suyu fışkırttığı söylenir.

İnsan dışkısının toplanmasını tek başına Roma kanalları sağlamıyordu. Oturaklar, lağım çukurları ve helalar da, Roma'nın görece temiz bir kent olmasına katkıda bulunan unsurlardı. Cadde ve sokak kenarlarına konulan gustra adı verilen vazolar, yolcuların hacet gidermesine yarıyordu. Suetonius ile öteki Eski Roma yazarları, imparatorların tuhaf yaşamlarının tarihini yazmışlardır. Neron'un çılgınlığı, Caligula'nın iptilaları ve Tiberius'un zalimliği gayet iyi belgelenmiştir. Yine de, Commodus'un (MS 161-192) antikalıklarını pek az kişi duymuştur. Commodus'un kendi ismini taşıyan mobilyanın

tasarımını yaptırdığına inanılır. Beden sıvılarına karşı aşırı ilgisi göz önüne alınırsa, aletleri saklayabileceği bir sandık yaptırmış olabileceğine inanmak mümkündür. Scatologic Rites adlı kitabında Yüzbaşı John G. Bourke, Commodus'un insan dışkısı yemekle tanındığını belirtir. Az tanınmış bir diğer Roma imparatoru, tuvaletteyken ölen ünlü kişiler listesinde yer alır. Elagabalus olarak da tanınan Heliogabalus, MÖ 222'den 204'e kadar Roma'yı yönetti. Ölümü, tuvaletinde otururken oldu ve ardından cesedi alttaki kuyuya atıldı.

Maddi güçleri kanala bağlantı yapmaya yetişmeyen Roma yurttaşları, rahat bir hacet giderme kaynağı oluşturan genel helaları kullanıyorlardı. Gayet lüks olanından en basitlerine dek kamusal helalar, ünlü Roma hamamları kadar yaşamın bir parçasını oluşturuyorlardı. Romalılar sosyal insanlardı. Bir ücret mukabilinde, erkekler genel helalarda toplanıp bir yandan ihtiyaç giderirken, bir yandan da komşularıyla dedikodu yapabiliyorlardı. Tuvaletin üstünde otururken partiler planlanır, siyaset tartışılır ve iş anlaşmaları yapılırdı. MS 315'te, kentte 140'tan fazla genel hela olduğu söylenir. Roma'nın dışındaki Ostia'daki eski helanın kalıntıları, bir zamanların muhteşem süslenmiş binasını pek de iyi temsil etmez.

2.000 yıl önce bu kamusal helanın, üzerine oturakları ayıran ve müşteriler için bir derece olsun mahremiyet sağlayan yunusların ustaca oyulduğu mermerden oturakları bulunuyordu. Yerleri, Roma yaşamından sahneleri betimleyen mozaikler süslüyordu. Üzerine yazı yazılmasını önlemek için, duvarlara tanrı ve tanrıça resimleri yapılmıştı. Tanrıların yüzlerinde tahrifat yapmak Roma yasalarına göre ciddi bir suçtu. Genel tuvaletin şıklığı temizlik araçlarına dek ulaşmamıştı. Oturakların önündeki hendeklerdeki suda müşterilerin dışkıları akardı. Tuvaletlerin önüne yerleştirilen kovalarda ucuna sünger takılı

sopalar dururdu. Yanındakine vermeden önce müşteri bunu arkasını silmekte kullanırdı. Genel helanın bir varyasyonunda da, oturak alttaki kanala boşalır ve öndeki su yalnızca süngerleri temizlemekte kullanılırdı.

Oturaklar ya da basit kil kavanozlar, sıradan insanların bir numaralı temizlik aracı işlevini görürdü. Kullanımdan sonra kavanoz genel bir fosseptiğe ya da doğruca pencereden sokağa boşaltılırdı. Geceleri lağım çukurları, paralarını kentin ödediği temizlik işçileri tarafından boşaltılır ve arabalarla taşınırdı. Gösterişe meraklı Romalılar, altlarını rahat ettirmek için altın veya değerli metal ya da mücevherlerden çanaklar yaptırırlardı. İskenderiyeli Aziz Clementus, MS birinci yüzyılda zenginlerin müsrifliğine karşı feryat etmişti. Lüks oturaklara sahip olanlara özellikle dikkati çekmişti.

Oturak sanayii konusunda Cicero'nun da kendine özgü fikirleri vardı. Hangi oturağın Korint'teki hangi işlikte yapıldığını, yalnızca kokusuna bakarak söyleme yeteneğine sahip olduğunu ileri süren iş erbabının zevkini sorguluyordu. İdrar kavanozlarını pencereden dışarı fırlatma şeklindeki Roma uygulaması yüzyıllar boyunca devam edecekti. Birçok insan, kavanozun kasıtlı ya da kasıtsız sokağa boşaltılmasının kurbanı oldu. Kurban, zararlarını karşılaması için zanlıyı mahkemeye verebilirdi. Tıbbi harcamalar ile işe gidememeleri yüzünden o gün ve izleyen günlerde kaçırılan ücretlerden oluşan zararlar alınırdı. Suçlu her zaman belirlenemediğinden, cezalar kavanozun boşaltıldığı binada oturan bütün kiracılardan ortaklaşa tahsil edilirdi.

Oturakların evlerin pencerelerinden boşaltılmasının yol açtığı kargaşa, dönemin eserlerinde de ifadesini buluyordu. Romalıların yüzlerce tanrısı vardı. Bizler içlerinde en karizmatik olanlarını biliyoruz. Bu tanrıların arasında

bereket, aşk, güç, av gibi konuların yanı sıra çok ilginç konulara el atan cinsleri de mevcuttu. Örneğin lağım kanalı tanrısı vardı, dışkı ve mide gazı tanrıları gibi.

"Cloacina" lağım kanalı tanrıçasıydı. Kanal tıkandığı ya da taştığı zaman ona dua edilirdi. Stercutius, dışkı tanrısıydı. Çiftçiler, tarlalarını gübreledikleri zaman Stercutius'a dua ederlerdi. Crepitus, rahatlama ve bazı anlatılara göre mide gazı tanrısıydı. Tabii mitolojinin en gizli köşelerinde kaldı bu tanrılar. Çünkü biraz pistiler.

Dünya kurulduğundan beri zehirli olan hep güçlüydü... En güzel çiçekler, bitkiler en zehirli olanlardır mesela. Avustralya yerlileri Aborjinler, büyücülerin (Bengal) bir insan üzerinde güç kazanmak için o kişinin en pis ve zehirli şeyini, "bokunu" yediklerine inanıyorlardı. Bengallerin büyüsünü bozmak için bütün bokları gömmek gerekiyordu...

Eski Roma'da dışkı tanrısı Stercutius ve Tiacolteoti adlı bir dışkı tanrıçaları da vardı. Doğurganlığa olduğu kadar cinsel zevklere de hükmederdi. Antik dönemlerde de hayvan bokuna tapan Kazuvatlar'ın tanrısı da Baelpeor'du.

Eski Romalıları tanımlamak için en uygun sözcük pratik olabilir. Duygular ve alışkanlıklar, onları malzemeleri en uygun şekilde kullanmaktan alıkoymazdı. Juvenal, işeme ihtiyacından para kazanmanın yolunu bulan çalışkan Roma zanaatkârlarına kızgındı. Çırpıcılar, bugünün terzisi ya da kuru temizleyicisi gibi iş yaparak halkın giysilerini boyayan ve ölçüsünce yeniden yapan zanaatkârlardı. Bu ustalar, insan idrarının yağ lekesini çıkarmada işlevsel olduğu ve ucuz bir boyama malzemesi olarak kullanılabileceğini bulmuşlardı. İnsan idrarının yüzde 98'i sudan, yüzde 2'si ise üre, kalsiyum, fosfat, sodyum ve amonyumdan oluşur. Amonyum aktif bileşeni olan amonyağa ayrılır. Çırpıcıların sürekli bir

idrar kaynağı arayışı içinde, kavanozlarını dükkânlarının önüne koyarak halkın ücretsiz kullanımına sunmuş olmaları mümkündür. Girişimci ruhlu biri olan İmparator Vespasianus (MS 9-79) sürekli olarak gelirlerini yükseltme yollarını arıyordu. Kâhyalık ile diğer mevki ve unvanları bedelli hale getirdi. Kendisine Senato'nun kendi adına bir heykel diktirme kararı aldığı bildirildiği zaman, Vespasianus heykel için toplanan parayı tercih edeceği cevabını vermişti. Romalı tarihçi Suetonius, para elde etmek için imparatorun başvurduğu aşırılıkları dile getirir. Suetonius'un gözlemine göre, "Titus (Vespasianus'un oğlu), kentin genel idrar kaplarına Vespasianus'un koyduğu vergiden yakındı.

Vespasianus onun eline ilk günün hasılatının bir parçası olan madeni bir para koydu: "Kötü mü kokuyor?" diye sordu. Titus hayır cevabını verdiğinde, sözünü tamamladı: "Yine de çişten geliyor." Bir başka bilgiye göre, Vespasianus'un yanıtı şöyleydi: "Delikleri aldığımıza göre, kokusuna da katlanacağız." Bir kişi ortalama 3-4 litre idrar çıkardığına göre, idrar vergisinden elde edilen gelir küçük bir orduyu besleyecek kadar yüksek olmalıydı. Yoksul ya da sarhoş Romalılar, insula ya da çok kiracılı büyük binaların merdivenlerinde bulundurulan genel oturaklardan birini tuvalet olarak kullanırlardı. Mütecaviz, ortada kimse yokken bir köşeye çömeliverirdi. Bu uygulamanın apartman sakinlerince hoş karşılanmadığını tahmin etmek güç değildir. "İşeyecek bir kabım bile yok!" deyiminin kökeni budur.

Bir başka ünlü Roma geleneği ziyafetlerdir. Roma şölenleri çok miktarda yiyecek bulunması ve uzunluğuyla kötü şöhret yapmıştır. Akşam yemeği iki ila on altı saat sürerdi. Önemli konuklar için midelerindeki fazlalığı boşaltmak ve başka yiyeceklere yer açmak için kullanacakları odalar ya da çanaklar

verilirdi. Bu kadar uzun süre yemek yemek, çanakların sık sık boşaltılmasını gerektirirdi. Yemek yiyen bir Romalının oturağa ihtiyacı olursa tek yapması gereken parmaklarını şaklatmak olur ve bir köle derhal bir tane getirirdi.

Dışkı Tanrısı Stercutius!

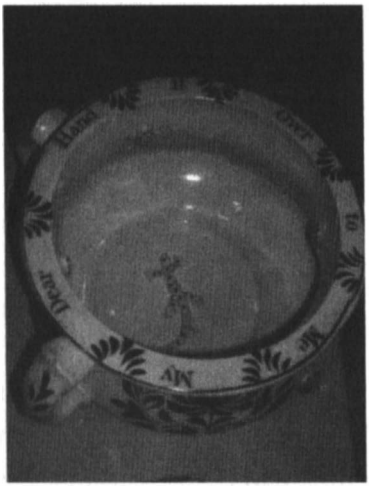
Eski Romalılar doğa güçlerine tanrıların ve tanrıçaların hükmettiğine inanırlardı. Her tanrı yeryüzünün bir boyutunu denetimi altında tutar ve bir insan kişiliği taşırdı. Demether yeryüzü tanrıçasıydı; Hades yeraltı tanrısıydı; Venüs ise aşk tanrıçasıydı. Mitolojinin derinliklerinde unutulup gidenlerse, insan dışkısı tanrılarıdır. Cloacina ortak lağım kanalı tanrıçasıydı. Kanal tıkandığı ya da taştığı zaman ona dua edilirdi. Erken dönem bir Roma hükümdarı olan Titus Tacius, Cloacina'nın güçlerine inanırdı. Kendi helası, tanrıçanın bir heykelini koydurduğu Cloacina'ya yaraşır bir tapınaktaydı. Kimileri Cloacina'nın ışığı aşk tanrıçasıyla paylaştığına inanırlardı. Bir kanalda Venüs'ün Venüs Cloacina adlı bir heykeli bulunmuştur. Stercutius, kazurat ya da dışkı tanrısıydı. Çiftçiler, tarlalarını gübreledikleri zaman Stercutius'a dua ederlerdi. Kraliçe I. Elizabeth'in vaftiz oğlu ve portatif parçaları olan tuvaletin mucidi Sir John Harrington, Stercutius'un gerçekte kılık değiştirmiş Satürn olduğuna inanıyordu. Satürn, tarım tanrısıydı ki, bu onun Stercutius'la yakın ilişkisini açıklayabilirdi. Crepitus, rahatlama ve bazı anlatılara göre mide gazı tanrısıydı. İshal ya da kabız olan kişilerin nezdinde özel bir önem kazanırdı. Bütün arzuları ve kusurlarıyla insanı andıran tanrı ve tanrıçalara inanmak, tanrıların da bedensel fonksiyonları bulunduğu anlamına geliyordu. Yağmur, tanrıların idrarı olarak görülürdü.

Çevrelerinin genellikle pis olmasına karşılık, Romalılar için görgü kuralları önem taşırdı. Edepsizlik yapmayın ihtarı, tapınaklarda hacet gidermeye kalkışarak tanrıları rahatsız edebilecek kişileri uyarma amacına yönelikti. Bir heykele işemenin caydırıcılığı, baş Roma tanrısı Jüpiter'in gazabının yanlış davranan ruha yöneleceği inancından gelmekteydi. Aynı şekilde, Romalılar imparatorlarını rahatsız etmekten de kaçınırlardı. İmparator Claudius'un huzurunda yellenmekten kaçınan bir adam karın ağrısından ölmüştü. Adamın hekimi, adabımuaşeret kurallarına uymasının ölümünde büyük bir payı olduğunu söylemişti. Ölümünün nedenini öğrendiğinde, düşünceli imparator karın ağrısı çeken herkesin kendi huzurunda yellenebileceğini bildiren bir ferman çıkardı. Gücünün doruğundayken Roma İmparatorluğu'nun toprakları günümüzdeki İngiltere büyüklüğündeydi. Başka topraklara giden Romalılar, yeni kolonilerde kendi kentlerinin kopyalarını inşa ettirdiler. İngiltere'deki kalıntıların tasarımı Pompei'de bulunan kalıntılarla benzerdir. Bir avlunun çevresinde inşa edilen evlerin, köşelere yerleştirilen mutfak ve tuvalet gibi servis odaları vardı. Kolonilerdeki askeri karargâhları yöredeki barbarlara karşı kale surları korurdu. Romalılar pratik mühendisler olduğundan, tuvaletleri surların tepelerine yapmışlardı. Northumberland'deki bir Roma surunun tepesinde, bir defada yirmi kişinin hacet görebileceği büyüklükte bir tuvalet vardır. İskoçları durdurmak amacıyla MS 120'de inşa edilen uzun Hadrianus Suru'nda bile, boylu boyunca tuvaletler sıralanır.

Başarılı Roma ordusunun eylemleri çağımızın askeri uzmanlarınca incelenmeye devam ediliyor. Ancak, bu seferlerin planlandığı yer tarih kitaplarının sayfalarında kaybolmuş durumda. Romalı generaller, muharebe planlarını oturaklarında otururken hazırlamakla ün salmışlardı.

Sonraları, işi tuvalette otururken yürütme şeklindeki bu uygulama, 17'nci yüzyıl Fransız sarayının bu âdeti severek benimsemesinden sonra, "Fransız kibarlığı" ile özdeşleşecekti.

Uygarlık, insan pisliğinin imhasına önem verilmesi ve "tuvalet"in geliştirilmesiyle başladı. Önlerindeki örnek olan Etrüsklerin tesisatçılık bilgisine dayanan Romalılar, imparatorluklarının en güçlü dönemine ulaştıklarında, aynı zamanda tuvaletin evriminin doruğuna da ulaşmışlardı. Reginald Reynolds'ın Cleannes and Godliness'te (Temizlik ve İman) işaret ettiği gibi, temizlik kuralları konusunda kayıtsız kalmalarıyla kazurat tanrısı ve lağım kanalı tanrıçasına tapınmadaki ihmalleri, Roma İmparatorluğu'nun çöküşünü hızlandırdı. Pislik tanrılarına gösterilen kibirli muamele, bu tanrıların Roma toplumuna lanet yağdırmalarına yol açtı. Sonuç olarak Roma İmparatorluğu çöktü. İmparatorluğa son darbenin, Romalılar kadar gelişkin olmamalarına karşın, tarımsal kullanım ve inşaat malzemesi olarak dışkıyı önemli bir araç olarak gören kuzeyin barbar Cermen kabilelerinden gelmesi de ilginç bir çelişkiydi.

10. BÖLÜM

TUVALET KÂĞIDININ YAZGISI

HA HA!! YOU'RE
FUCKED NOW!

Dünya Tuvalet Örgütü'ne ve Birleşmiş Milletler Çevre Programı'na göre, dünyada 2 milyardan fazla kişi tuvalet hakkından yoksun yaşamına devam ediyor. Başka bir veriye göre, dünyada birçok hastalık tuvaletlerin hijyenik olmamasından kaynaklanıyor. Dünya Sağlık Örgütü'nün araştırmasına göre de her yıl 2 milyon insan ishal gibi tehlikeli bağırsak hastalıkları nedeniyle yaşamını yitirmekte. Bu rakamın AIDS hastalığına yakalananlardan dört kat daha fazla olduğuna dikkat çekiliyor.

Çin'deki umumi tuvaletler bayan ve erkek olarak ayrılsa da, tuvaletlerde tek kişilik kabinler bulunmuyor. Yani herkes birbirini görüyor. Çinli yetkililer Çin'i ziyaret eden turistlerin yüzde 60'ından fazlasının tuvaletlerden memnun olmadıklarını belirtmiş. Yani tuvalet kâğıdına gelene kadar daha aşılması gereken pek çok sorun var.

Tuvalet kâğıdı, tuvalette kişisel temizlik için kullanılan, özel olarak hazırlanmış, suda çözünebilen ince kâğıtla üretilen temizlik aracıdır. Fabrikasyon olarak ilk üretimi 1857 yılında Amerikalı Joseph Cattey tarafından gerçekleştirilmiş. 1880 yılından sonra da rulo olarak satılmaya başlanmış. Türkiye'de ilk üretim 1970 yılında Eczacıbaşı topluluğuna ait İpek Kâğıt tarafından yapılmış. Formel tanımı böyle, tabii bir de tuvalet dili ve edebiyatına kayıtlı tanımları var. Bazılarını sıralayalım:

-Ortamda bulunmadığı takdirde ciddi problemlerin çıkmasına sebep olan dünyanın en önemli 5 buluşundan

biri. Aksi takdirde g.tümü nereye sileceğim diye çırpınan insanın yaratıcılık içgüdüsüyle bulduğu aletler ortamı rezil eder.

–Su karşısında genelde eriyip gittikleri halde, bazı tuvaletlerde kullanıldıktan sonra bir kovaya atılmasının istenmesi karşısında "Ulan birisi bunları biriktiriyor mu yoksa?" diye düşündürten ve bu şekilde insanı düşünmeye sevk eden felsefi araç.

–Cilalı taş devrinde taştan yapılan ve tabletleri günümüze kadar kullanılan yıkandıktan sonra geridönüşümü olan ve Çinlilerin kâğıdı bulmasıyla daha yumuşak bir özellik kazanan, kullandıktan sonra rahatlık hissi veren, olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi dedirten tuvalet temizlenme aracı. (Not: Sakın kolonyalı olanları kullanmayın, yakar!)

–Peçete bittiğinde onun yerine kullanılan bir türlü temizlik aleti. İşin komik kısmı ise tuvalet kâğıdı bittiğinde onun yerine de peçete kullanılmasıdır.

–Bazı durumlarda burun silmek için kullanılması ve burnu yara yapması muhtemeldir, dikkatli olunmalıdır.

–Reklamında nasıl kullanılacağına ve ne işe yaradığına hiç değinilmeyen, onun yerine tek işlevinin yerlere salak salak "daha ucuz daha hesaplı" yazmak olduğuna inanılan ve gerçek hayattaki kullanım amacıyla reklamı asla bağdaşmayan bir kâğıt türü.

–Gerçekten de Müslümanlar tarih boyunca ilme verdikleri değerin bir göstergesi olarak onun her türlü alet ve edevatına da saygı göstermişlerdir. Kitabın, hatta kâğıdın olduğu yöne doğru ayaklarını uzatmamışlar, sırtlarını dönmemişlerdir. Bu konuyla ilgili olarak istinca (taharet) hakkında şu ölçüleri getirmişlerdir: İstinca; kömür, cam, teneke gibi insana zararlı

şeylerle, hayvan yemleri; alaf ve zayi edilmiş sayılacak değerli eşya ile hürmet edilmesi gereken kitap vb. şeylerle yapılmaz. Yapılırsa mekruh olur. Kâğıt da buna dahildir. Çünkü o ilim aracı olduğu için hürmet ister ve bazılarına göre "tazim edilmesi" dinimizin edep anlayışındandır. Şafiiler bu konuda dini metinler ve yazılı kitaplarla diğerlerini ayırırlar: Kâğıda hürmet edilmesi, dini metin taşımasından dolayıdır, derler. Binaenaleyh, felsefe, roman, hikâye gibi kitap yapraklarıyla (müstehcen ve İslam dışı yayın yapan gazete ve dergilerle) istinca yapılabileceğini söylerler.

Ama Hanefiler; kendileriyle Kuran'ın yazıldığı her bir harfe dahi saygı gösterilmeli ve Kuran harflerinin bulunduğu kâğıtlarla -yazılı olan cümleler ne olursa olsun- istinca yapmamalıdır derler. Ama elbette Latin harfleri öyle değildir. Ayrıca kâğıtla istincanın mekruh olmasının sebebi yazı aleti olması olunca, yazıya elverişli olmayan kâğıtla istinca yapmakta da beis olmaz. Yani bugün kullanılan tuvalet kâğıtları yazı aleti değildir, özel olarak kurulanmak için yapılmışlardır, dolayısıyla kullanılmaları caizdir. İşin fetvası budur. Ancak günümüz için durumun daha karışık olduğunu da hatırlatalım. Örneğin kâğıt fabrikalarına bol miktarda eski kitap gelmekte ve bunlar yeniden hamur olup, ikinci üçüncü derece kâğıt yapımında kullanılmakta. Yüz binde bir ihtimalle de olsa, aslı bir dini bir kitap olan bir tuvalet kâğıdıyla kurulanmış olma endişesinden ötürü, özellikle saf beyaz olmayan tuvalet kâğıtlarını kullanmamaya özen gösterenlere de gülmemek gerekir.

Dini yaklaşıma göre defihacet için tuvalete giden herkes su veya taş gibi pisliği giderici bir şeyle temizlenmek mecburiyetindedir. Taş ve onun hükmünde olan şeylerle temizlenebilmek için de şartlar vardır. Bu şartlardan biri, bu

temizlik vasıtalarının muhterem olmamasıdır. Fakat üzerine müstehcen ve ahlak bozucu ibare yazılmış kâğıt ile tuvalet kâğıdını istincada kullanmakta beis yoktur.

Fetvayla Önü Açılan Sektör

Türkiye'de tuvalet kâğıdı tüketiminin ne kadar düşük olduğu yerli yersiz öne sürülen konulardan biridir. Ancak bu durum yavaş yavaş değişmeye başladı. AcNielsen'in verilerine göre tuvalet kâğıdı tüketimi 2004 yılında miktar olarak yüzde 18 arttı. Bu son derece önemli bir büyüme rakamı. Miktardaki bu büyümeye karşın, değerdeki büyüme daha düşük. Enflasyondan arındırılmış değerlere göre 2004 yılında büyüme oranı yüzde 3,6 ve toplam değer 92,1 milyon dolar olmuş.

Kişi başına tüketime gelince: AcNielsen bakkal, market, süpermarket ve hipermarketlerdeki perakende satışları ölçüyor. Yani temizlik malzemesi satan dükkânlarda ve pazarlarda yapılan perakende satışlar ile toptan satışlar bu sayıların içinde yok. Oysa tuvalet kâğıdı konusunda çok ciddi bir toptan satış potansiyeli var.

Ev dışı kullanım olarak tanımlanan bu alandaki tüketim o kadar önemli ki, tuvalet kâğıdı üreticilerinin oteller, işyerleri, hastaneler vs. için ürettikleri özel markaları ve özel ambalaj tipleri var. Perakende tüketim rakamlarına toplu tüketim rakamlarını da ekleyerek yapacağımız bir hesaplamayla kişi başına tuvalet kâğıdı tüketiminin 2004 yılı için 8 rulo dolayında olduğunu söyleyebiliriz.

Kuşkusuz bu düşük bir tüketim rakamı. Ancak Türkiye bu konuda özel konumda bir ülke. Bu özel durumu biraz açalım. Tuvalet kâğıdı üreticileri, pazarı harekete geçirmek

için son yıllarda büyük çaba harcadılar. Pazar büyümüyordu, ülkedeki hanelerin dörtte birine henüz tuvalet kâğıdı girmemişti. Bunda, tuvalet kâğıdının dini açıdan sakıncalı olduğu yolunda yanlış bir inanışın önemli etkisinin olduğu da düşünülüyordu. Bu etki güçlü bir etkiydi. Öyle ki Diyanet İşleri Başkanlığı, tuvalet kâğıdı kullanımının caiz olup olmadığı tartışmalarına son vermek amacıyla 1995 yılında bir fetva yayımlamıştı. Bu fetvada, "Taharet için özel olarak imal edilmiş kâğıtlar üzerine yazı yazılması mümkün olmadığından, bu kâğıtların temizlik için kullanılmasında dinen bir sakınca yoktur" deniliyordu.

Pazar lideri olan İpek Kâğıt, 2000 yılı sonundan itibaren büyük bir kampanyaya girişti ve kullanıcı olmayan kesimin ayağına gitmeye karar verdi. Solo markasıyla yürütülen bu kampanyada 1,8 milyon adet tuvalet kâğıdı numunesi İç Anadolu ve Doğu Anadolu'nun seçilmiş illerinde kapı kapı dağıtıldı. Bu kampanya sırasında yapılan toplantılarda, hijyenik konuların yanı sıra Diyanet İşleri'nin fetvası da hatırlatıldı ve yararı görüldü.

Yapılan ilk ölçümler, tuvalet kâğıdı kullanma alışkanlığı olmayan her 100 tüketiciden 44'ünün ilk denemenin ardından tuvalet kâğıdı kullanmaya devam ettiğini göstermişti. Ancak yerleşmiş alışkanlıkları değiştirmek kolay olmuyordu kuşkusuz. Ayrıca tam o sıralarda 2001 krizi de çıkıverince bu oran kalıcı olamadı. Ancak yine de pazar geliştirme konusunda çok önemli bir köşe başıydı. Pazara katkısı daha sonraki yıllarda görüldü.

Türkiye'de 30'un üzerinde kâğıt fabrikası var. Tuvalet kâğıdının da içinde bulunduğu gruba "temizlik kâğıtları" adı veriliyor. Mendil, havlu ve peçete de bu gruba giriyor. Bu alanda pazarın lideri İpek Kâğıt firması. Eczacıbaşı Grubu'na

ait olan İpek Kâğıt, SEKA'nın krepon kâğıdıyla yaptığı denemeyi saymazsanız 1970 yılında Selpak markasıyla Türkiye'de ilk kâğıt mendil ve tuvalet kâğıdı üretimini yaptı. Selpak kelimesi selülozun "sel"i ile temizliği çağrıştıran "pak" kelimelerinin birleştirilmesinden oluşuyor.

Selpak markasının hedef kitlesini, ağırlıklı olarak A ve B olarak adlandırılan üst gelir seviyesindeki tüketiciler oluşturuyor. Tüketimi daha alt gelir gruplarına yaymak amacıyla çıkardığı markaları ise Solo ve Silen. İpek Kâğıt ABD'nin önemli temizlik kâğıdı kuruluşlarından Georgia-Pacific'le ortak.

Tuvalet kâğıdında ikinci önemli üretici ise Yaşar Grubu'na ait Viking Kâğıtçılık. Farklı ekonomik gruplar için ürettiği Lily, Senso ve Select markalarıyla tanıyoruz. Toprak Kâğıt ise üçüncü büyük üretici. Markaları Fiesta, Gala, Dore, Nova ve Roza. Tuvalet kâğıdı alanında çok sayıda yerel marka da var. Çukurova bölgesine hitap eden Petsa gibi. Küçük kâğıt fabrikalarının ürettiği markalar daha çok Ortadoğu ülkelerine ihracat yapmayı tercih ediyorlar. Ürdün, Mısır, İran bu firmaların gözde pazarları arasında. Toplamda 40'tan fazla ülkeye ihracat yapılıyor.

Temizlik kâğıtları üretimi, hızla gelişen bir alan. Öyle ki makine endüstrisi içinde tuvalet kâğıdı, peçete, havlu sarma ve paketleme makineleri ayrı bir kategori olarak kendini gösteriyor. Temizlik kâğıtları alanında bant sistemiyle çalışan makineler üreten 20'den fazla farklı marka var. Bazı girişimciler kâğıt fabrikalarına fason olarak ürettirdikleri tuvalet kâğıdı, peçete vs. gibi ürünleri kendi atölyelerinde ambalajlayarak kendi markalarıyla özellikle otel, hastane, restoranlara pazarlıyorlar.

Temizlik kâğıtları konusuna gösterilen ilgi ve üretimde

son yıllarda görülen artışın birkaç nedeni var. İlki kâğıt sektörünün ana hammaddesi olan selüloz ithalatının kolaylaşması. Diğeri makine parkının yenileşmesi ve buna bağlı olarak verimliliğin artması. En önemlisi ise atık kâğıt temini konusundaki gelişmeler.

Harar denilen büyük torbalarla dolaşarak sokaklardan kâğıt toplayanlara son yıllarda giderek daha fazla rastlıyoruz. Bu atık kâğıtlar diğer çeşitlerle birlikte temizlik kâğıtları üretiminde de hammadde olarak kullanılıyor. Üretimde atık kâğıt kullanma oranı yüzde 50'nin üzerine çıktı. Atık kâğıt kullanma oranının artmasıyla bir yandan, dışa bağımlı olan kâğıt sanayiinde önemli döviz tasarrufu sağlarken, diğer yandan özellikle tuvalet kâğıdı üretiminde maliyetler düşürülebilmektedir. Büyük kâğıt fabrikalarının hemen hepsinde atık kâğıt ayıklama ünitesi bulunmaktadır. Azalan maliyetler temizlik kâğıdı üretimine olan ilgiyi de artırdı. Bu alanda büyük bir rekabet ortaya çıktı.

Bazı kaynaklar tuvalet kâğıdının ilk kez 14'üncü yüzyılda Çin'de üretildiğini söylüyor. İlk fabrika üretimi 1857 yılında ABD'de Joseph Cattey tarafından piyasaya sürüldü. Tuvalet kâğıdının ruloya sarılmış ilk hali ise 1880 yılında görüldü. Geniş çapta kullanıma geçilmesi İkinci Dünya Savaşı sonrasına kaldı. 1950'den itibaren Avrupa'da yaygınlaşmaya başladı. Türkiye'ye girmesi için daha 20 yıl geçmesi gerekti.

Önceleri tek kat olan tuvalet kâğıdı daha sonra iki kata çıktı. Günümüzde üç kat olan çeşitleri var. Üç katlı, emici, başlangıçta suya dayanıklı ama sonra suda eriyen kâğıtları üretebilmek kimya sanayiindeki gelişmelerle mümkün olabiliyor. Yeni teknolojiler kâğıdın bir yüzünün yumuşak dokuda, diğer yüzünün ise dayanıklı olarak üretilmesine imkân veriyor.

Tuvalet kâğıdı tüketim alışkanlıkları konusunda yapılan bir araştırmaya göre, ruloya her uzanışta 6 yaprak kullanılıyor. Tüketicilerin yüzde 45'i kâğıdı katlayarak kullanıyor.

Son dönemde tuvalet kâğıdında da market markalarına rastlanmaya başlandı. Tüketici araştırmaları, marka tercihinde rol oynayan en önemli kriterin, alt sosyoekonomik gruplarda fiyat, üst sosyoekonomik gruplarda ise kalite olduğunu gösteriyor. Bu beklenen bir sonuç. Ancak öne çıkan bir başka kriter daha var. Bu da tuvalet kâğıdı rulosunun uzunluğu. Araştırmalar tuvalet kâğıtlarında en önemli şikâyet konusunun tuvalet kâğıdının boyu olduğunu gösteriyor. Tuvalet kâğıdının bir rulosunun boyu markalara göre küçük farklılıklar göstermekle birlikte 22,3 metre ila 25 metre arasında değişiyor. Bu evlerde kullanılan ruloların boyu. Profesyonel tiplerin boyu 110 metreden başlıyor, jumbo denilen 650 metrelik rulolara kadar muhtelif büyüklüklerde devam ediyor.

Merdiven altı üretim tuvalet kâğıdında da var. Bu tür markalar pazarda yer bulabilmek için fiyatlarını çok fazla düşürüyor, bunun yanı sıra rulonun boyunu da kısaltıyorlar. Kâğıt rulosundaki bu eksikliğin ilk bakışta fark edilmemesi için de, rulo gevşek olarak sarılıyor. Böylece hacim farkı saklanmaya çalışılıyor. Bu durum tuvalet kâğıdı naylon ambalajdan çıkarılınca anlaşılıyor ve tüketicilerin şikâyetine yol açıyor.

Tuvalet kâğıdının dünya üretimi, yılda 35 milyar rulo dolayında. Dünya nüfusunu ortalama 6 milyar kişi olarak alırsanız, kişi başına dünya ortalamasının 6 rulo dolayında olduğunu bulabilirsiniz. Bu arada az bulunarak küçümsenen Türkiye kişi başına tüketiminin dünya ortalamasının üzerinde kaldığının unutulmaması gerektiğini de biz hatırlatalım.

Tuvalet kâğıdı üreticileri, ülkeler arasında kıyaslama yaparken Ortadoğu ülkelerine işaret etmeyi çok seviyor. Ortadoğu ülkelerinin, özellikle Suudi Arabistan'ın tuvalet kâğıdı tüketiminde Türkiye'nin üzerinde olduğu bir gerçek. Ancak bir başka gerçek daha var. O da Türk temizlik sisteminin su üzerine kurulmuş olması ve su Ortadoğu'da en kıymetli şey. Petrolden bile.

Kişi Başına Tüketim (Rulo)
İsrail 104
Lübnan 98
BAE 80
Ürdün 64
Malezya 50
Fransa 50
Almanya 46
Suudi Arabistan 42
Suriye 12
Tunus 11
Türkiye 8
Mısır 6
Endonezya 3
Yemen 1
Bangladeş 1

Dışkı Nakli Hayat Kurtarır!

Bir insandan diğerine dışkı nakli ilk bakışta mide bulandırıcı olarak gelse de bazı durumlarda hayat kurtarabiliyor.

Bazı doktorlar, belli hastalıklarda dengesi bozulan kalınbağırsakları tekrar yararlı bakterilerle doldurmak için bu yönteme başvuruyor.

İngiltere'de Clostridium Difficle Enfeksiyonu (CDI) vakalarında bu yöntemi kullanan tek doktor olduğunu belirten Alisdair MacConnachie, bunun kanıtlanmış bir tedavi şekli olduğunu söylüyor.

Dr. MacConnachie, bu yönteme son çare olarak başvurulması gerektiğine dikkat çekiyor.

Alisdair MacConnachie'ye göre işin mantığı çok basit. CDI, antibiyotiklerin kalınbağırsaktaki çok sayıda yararlı bakteriyi yok etmesiyle ortaya çıkan bir enfeksiyon. Bu enfeksiyon, hayatta kalan bakterilere patlayıp çoğalacak ve yüksek miktarda toksin üretecek alan sağlıyor. Bunun da ishale yol açtığı ve ölümcül olabileceği belirtiliyor.

İlk seçenek olarak hastalara daha fazla antibiyotik veriliyor. Ama bu yöntem her zaman etkili olmuyor ve enfeksiyon tekrar ortaya çıkıyor.

Bu yöntemde ise kalınbağırsaklara daha fazla bakteri eklenerek bunların Clostridium Difficle bakterileriyle savaşması ve enfeksiyonun kontrol altına alınması sağlanıyor.

Dr. MacConnachie, İskoçya'nın Glasgow kentindeki Gartnavel Hastanesi'nde 2003'ten bu yana 20 kez bu operasyonu gerçekleştirdiğini söylüyor. Bu hastalardan biri dışında tümü enfeksiyondan kurtulmuş.

Normal tedavi yöntemi sonuç vermezse, hastaya operasyondan bir gece öncesine kadar antibiyotik veriliyor. Hasta daha sonra mide asidini kontrol edecek ilaçlar alıyor.

Operasyon sabahı dışkı verecek kişi hastaneye gelip dışkı örneği veriyor.

Bu kişi genellikle hastanın yakını ve tercihen hastayla aynı evde yaşayıp aynı şeyleri yiyen ve bağırsaklarında benzer bakteriler bulunan kişiler oluyor.

30 gram dışkı tuzlu suyla blendırdan geçiriliyor. Kahve filtresinden geçirilen sıvı, bir boru aracılığıyla burundan mideye gönderiliyor.

11.BÖLÜM

ÇİŞŞŞ!

"Bokla yapılan sidikle yıkılır!"

Böbreklerde biriken idrarın boşaltımı işlemine işemek diyoruz. Önemli bir yeteneğimizdir bu, çünkü uzun süre yapılmadığında idrar torbası patlamasıyla ölüme bile sebebiyet verebilir. Vakti zamanı gelip de yapılamadığında duyulan sıkıntıyı herkes bilir. Eğer kişi çok sıkışmışsa, dünyada alabileceği en büyük zevklerden biridir işemek. Başlandığında yarıda kesilemez, kati surette sürdürülmesi gerekir. Kökü "çiş" kelimesidir. Kelime yapısı olarak çiş-e-mek olarak açıklanabilir ve yıllardan gelen söyleyiş farkları nedeniyle baştaki "ç" ünsüzü düşmüş ve günümüzde bu sözcük "işemek" haline dönüşmüştür.

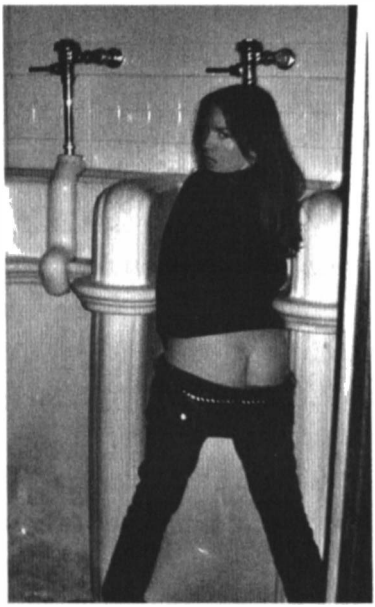
Sıkışıp, işemeye gidememek gerçekten de büyük bir dert, hatta tam bir işkencedir. Yapılan araştırmalar hem kadınların hem erkeklerin bu rahatlama sekansları öncesi ve sırasında belli sıkıntılar çektiklerini ortaya koyuyor. Buna göre kadınlar umumi tuvalet kullanma konusunda çekincelere sahipken biz erkeklerin ise daha fizyolojik sıkıntılarımız bulunmakta.

Kadınlar özellikle bar, terminal ve garlarda hijyenik standartların düşük olması nedeniyle tuvalete girmeye çekinmekte, bu sebeple az likit almaya çalışmakta, artık kurtuluş yoksa da klozete oturmama eğilimi göstermekteler.

Erkeklerin ise sıkıntısı "kendi tuvaletlerinde" bile işeyememek üzerine... İster gece uykudan kalkınca olsun, ister sabah uyanınca ve hatta kimi zaman da gün içinde; ne zaman ki çiş ve ereksiyon güçlerini birleştirdiğinde kontrolü

güç bir sıkıntı yaşanmakta. Bu yüzden de duvar, sifon, taban, tavan ve artık Allah ne verdiyse hijyen de neymiş dercesine kontrolü kaçmış bir hortum misali etrafın altı üstüne getirilmekte.

Ve işte bu sebeplerle geliştirilen yöntemler:

Kadınlar

Hover (Asılı Kalma): Herhalde en bilindik uygulama ve muhtemelen klozetin umumi tuvaletlerde kullanılması nedeniyle ilk ortaya çıkmış bir çözüm yolu. Etek varsa büyük kolaylık, aksi halde risklidir...

Uygulaması şöyle: Pantolon sıyrılır, ayaklar omuz genişliğinde açılır ve dizlerden kırılarak popo dışarı çıkacak şekilde öne doğru eğilinir. En büyük handikabı deliği tutturamama sonucu klozetin kenarına işeme ve sıçratma ya da pantolonun ıslatılarak sonuçlanması hadisesidir.

Çömelmek (Alaturka Oturuş): Modern tuvaletlerde oryantal etkiler taşıyarak "özüme döndüm" dedirten bir çözümdür. Pantolonlu olunması durumunda gayet zorladığı gibi topuklu ayakkabıyla ise hiç önerilmeyen tarzdır.

Uygulaması ise gayet basit. Tuvaletin tepesine tırmanıp çömelerek gerisini yerçekimine bırakıyorsunuz. Tuvalete tüneme de denebilir.

Seyahat Dostu: Eczanelerde rahatça bulabildiğiniz, çantada kolay taşınan kullan-at kartoncuklar. Esasında bir nevi en kısa kanalizasyon işlemini güden elemanlar da diyebiliriz.

Karton yahut plastikten bir huni sizin de tıpkı bir erkeğin eğilip büzülmeden işemesi gibi ayakta işemenizi sağlamakta. Gerekirse bu aparatla bir erkek pisuarında bile rahatça işinizi görebilirsiniz. Tek negatif özelliği, geriye çöp bırakmış olması.

Ev Yapımı İşeme Aparatı: Eczaneye uğrayamıyorsunuz, yolda giderken yahut en apansız anda çişiniz mi geldi? İşte çözümü! Etrafta bulabildiğiniz hortum, huni, kalem, oluk vb. ne varsa kendi işeme cihazınızı oluşturun.

Komandoculuk: Kendi kendime yeterim diyebilenler için. Uygulaması ise biraz daha pratik gerektiriyor. Bacaklar hafif ayrık, popo içeri, karın yukarı çekilerek uygulamaya başlanır. Pubik derisi yukarıdan gerilir ve bu sayede öne doğru işemeye çalışılır. İlk denemenizi banyo yaparken yapmanız önemle tavsiye olunur.

Erkekler

Bilek Güreşi: Kendi vücudundan bir parçayla güç yarışı yapmak işte buna denir. Hani inatçılara dik başlı denir ya işte burada o küçük adam tam da bu söze uygun şekilde hareket etmektedir.

Tuvalet karşısında erekte haldeki penis aşağı itilmeye çalışılır. En büyük dezavantajı penis aşağı itildikçe ereksiyon daha da sertleşebilir. Bu yöntem kimi zaman acıtabileceği gibi peniste ciddi kırılmalara bile neden olabilir. Çoğu zaman ise kontrol elden kaçar ve etraf ıslatılır. Bütün bu dezavantajlarına rağmen yine de en çok denenen yöntemdir.

Payanda: Bilek güreşini kazanmak zordur, bu yüzden penis aşağı inmiyorsa siz biraz açınızı değiştirebilirsiniz değil mi? Evet bunun için klozetin arkasındaki duvara yaslanılır. Mümkünse tek elle de etrafa dümen kırılması önlenir.

Bacak Yukarı: Genellikle payanda hareketini yapamayacak durumdaysanız ikinci alternatiftir. Ama kolay değildir baştan uyarması. Mantık aynıdır, penisin açısını indirmek. Bunun için de tuvalete hafif yan dönülerek arkada kalan bacak kaldırılır. Mümkünse kaldırılan bacak arkada bir duvar, kapıya yaslanılır ki ani bir krampla her yer zeval olmaya. Aslında görünüş olarak köpeklerin işemesine de benzer.

Egzersiz Hareketi: Yogadaki nefes ve esneme hareketlerinden birini andırır. Yukarı doğru işemeyi engellediği gibi kramp oluşmasının da önüne geçebilirsiniz. Yalnız sona doğru etrafa sıçratma riski de yüksektir.

Kız İşeyişi: Evet, çok ama pek çok erkek ayakta işer, ama bahsi geçen erektif işeme modunda her şeyden ödün verilebilir öyle değil mi?

Uygulama için normal şekilde klozete oturulur ve öne doğru eğilmek suretiyle penisin aşağı bakmasına çaba gösterilir. Eğer ki klozetin kapağı küçükse bu biraz rahatsızlık yaşatabilir.

Aşağı Köpek Pozisyonu: Yukarda saydığımız bu çözümler çok mu sıradan geldi? İşte size hem çok zor ve hem de kendi tuvaletiniz dışında uygulanması pek tavsiye edilmeyen bir tarz.

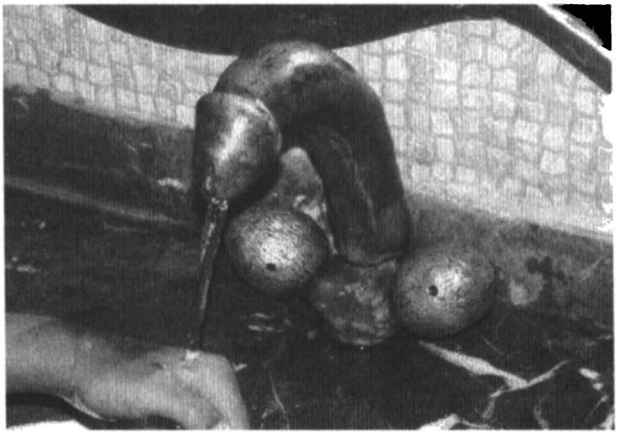
Popo yukarıda kalacak şekilde ters köprü kurarak başlıyoruz. El kolun yerde olması hijyenik olarak rahatsız edebileceği bir yerde asıl sorun ani bir tazyikle yüze işeme riskini de taşımasıdır. Hah, bir de bu pozisyonda yakalanmak istemeyebilirsiniz haliyle.

Süpermen: Siz de çelik adam gibi işemeye hazır mısınız? Klozetin oturma kapağı üzerinde denge sağlanacak şekilde yüzükoyun uzanın o halde. Klozetinizin üstünü de örtmenizden dolaylı etrafa sıçratma riskini de minimalize

edersiniz bahaneyle. Yalnız ereksiyon etkisiyle oluşacak tazyik nedeniyle yakın mesafeden kendi bedeninize sıçraması da muhtemel olabilecektir; bu da sizde sarı bir Kryptonite etkisi yapabilir pekâlâ.

Trapezci: Eh madem böyle bir sorunu rutin olarak yaşıyoruz daha kalıcı çözümler bulamaz mıyız? Alın işte tam da size göre irrasyonel bir çözüm; madem o yukarı bakmak konusunda ısrar ediyor siz de neden yukarısının yönünü değiştirmeyesiniz, buna bir nevi Cad kullananlar için UCS değişikliği de denilebilir hani.

Klozetiniz üstüne kuracağınız bir trapez size bu konuda son derece yardımcı olacaktır; kolay gelsin.

İşeme Sanatı

Kişi dünyada işeyen tek varlık olduğuna inanır. Bu yüzdendir ki umumi tuvaletlerde aktivitenin sesini duyurmamak için çeşitli şebeklikler yapar. Özellikle kadınlar tuvaletinde bu tür tavırlara sık rastlanır. Kadınların penisleri olmadığı için çişlerinin hedeflerini tutturmakta erkekler

kadar başarılı değillerdir. (Erkekler sidikleriyle isimlerini yazmak, klozetteki suyun etrafında dolandırarak eğlenmek gibi lükslere sahiptir.) Bu yüzden bayanlarda çiş genellikle suyun tam ortasına denk gelerek inanılmaz bir gürültü çıkartır.

Bunun yanında bir de doğal işeme sesi vardır (bayanlarda). Bu ikisi birleştiğinde umumi tuvaletlerde yahut misafirlikte "şorrrrrr" sesini çıkartmamak için çabalamalar başlar. Dikkatlice kulak kabarttığımızda "şırrr" diye ufak bir ses duyarız. Bunu "şırıl" sesi takip eder. Şırr... şırıl... şışırıll takriben 15 saniye kadar sürer. Eğer hâlâ işemenin doğal olduğunu fark edememiş bir kişiyseniz, bu durumda işemeye başlamadan önce pozisyonunuzu alıp, sifonunuzu çekip, sifon gürültüsü bitmeden yangından mal kaçırırcasına "şorul şorul" işeyerek kurtulabilirsiniz.

Bayanlar tuvaleti, enfeksiyonlara daha duyarlıdır. İşerken oturmak zorunda olan bayanlardan bir kısım kıt zekâlı olanları oturmaya çekinerek "havadan yapma" pozisyonunu tercih ederler ve deliği tutturamayıp kenarlara sıçratırlar. Yer gök çiş olur. Ardından tuvalete giren bayanlar ise önce ana avrat düz gidip, sonra kıt zekâlının taktiğini uygulamak zorunda kalırlar. Bu taktik görüldüğü kadar kolay bir şey değildir. Hele ki uzun müddet çişinizi tuttuysanız iki ince bacak üzerinde dakikalarca "S" seklinde işemek bir kâbusa dönüşebilir. Bu kıt zekâlılara önerim ise tuvalet kâğıdıyla klozeti kaplayıp, o şekilde rahatlamaları ve kendilerinden sonrakileri spastik şekillerde işemek zorunda bırakmamalarıdır.

Erkekler tuvaletinde gürültü sorunu daha az yaşanır. Erkekler zaten birbirlerinin yanında osurmak, geğirmek, burun karıştırmak, hatta "kılıç" yapmak (beraber işeyerek çiş

çarpıştırmak) gibi iğrençlikleri yüzyıllardır büyük rahatlıkla yaparlar. Pisuarlarda yan yana işeyen erkeklerdeki ortak özellik nedense hepsinin tavana bakmasıdır. Bunun sebebi yanındaki kişinin heybetiyle aniden karşılaşıp kendine olan güven duygusunun eksilme korkusu olabilir.

Pisuarlar ilginç yaratıklardır. İçinde naftalinler bulunur. Normal bir erkek için en büyük zevk sidiğin şiddetiyle bu naftalinleri sağa sola attırıp, çeşitli oyunlar oynamaktır. Hele ki sizden önce işeyen biri pisuara bir izmarit atma büyüklüğünü göstermişse naftalinlerle filan hiç uğraşmazsınız. Sigarayı bir düşman gemisi belleyip, bir işeme seansında parçalayıp, kâğıdı bir tarafa, tütünü bir tarafa gelecek şekilde mat ettiğiniz takdirde sizden mutlusu olamaz. "Ne kadar sallarsan salla, dona düşer son damla" lafı artık bir ayrıntı olmaktan çıkmış, hatta boku dahi çıkartılmıştır. Fakat sallama metotları üzerine düşünülebilir.

Bir kısım eliyle bizzat tutup sallamayı tercih ederken (en kalabalık grup budur), bir kısmı ise ortaparmakla, yukarıdan sert fiskelerle çalışır.

Dine Uygun İşemek

İslam'ın şiarı olan namazın farzlarından, yani namaz ibadetinin yerine getirilmiş olmasının şartlarından birisi necasetten taharettir. Necasetten taharet; namaz kılanın, derisinde, elbisesinde ve namaz kılacağı yerde, dirhem miktarından fazla necaset, pislik olmamasıdır.

Necaset, dirhem miktarından az ise namaz sahih olur ise de, mekruh olur. Dirhem miktarı bulunursa, tahrimen mekruh olur ve yıkamak vacip olur. Dirhemden çok ise, yıkamak farzdır, az ise, sünnettir.

Necaset iki türlüdür:

Kaba necaset: İnsandan çıkınca, abdest veya gusle sebep olan her şey, eti yenmeyen hayvanların (yarasa hariç) ve yavrularının yüzülmüş, tabaklanmamış derisi, eti, pisliği ve bevli, insanın ve bütün hayvanların kanı ve şarap, leş, domuz eti ve kümes hayvanlarının pisliği ve yük hayvanlarının, koyun ve keçinin necasetleri, galiz, yani kabadır.

Hafif necaset: Hafif olan necasetlerden, bir uzva ve elbisenin bir kısmına bulaşınca, bu kısım veya uzvun dörtte biri kadarı namaza zarar vermez. Eti yenen dört ayaklı hayvanların bevli ve eti yenmeyen kuşların pisliği hafiftir. Güvercin, serçe ve benzerleri gibi eti yenen kuşların pisliği temizdir.

Görüldüğü gibi dinimiz temizliğe çok önem vermektedir. Çünkü İslamiyet temizlik dinidir ve "Temizlik imandandır" buyrulmuştur.

İnsan bevl ederken, idrarını üzerine sıçratmamak için çok dikkat etmelidir. Çünkü idrar kaba necaset grubuna girmektedir. Dirhem miktarından çok olması halinde Hanefi mezhebinde namazın sahih olmasına engel teşkil etmektedir.

İnsanın üzerine idrar sıçramasından korunması çok kolaydır. Tuvalete girerken, pantolonun paçaları yukarıya doğru sıvanarak girilirse ve oturarak tuvalet yapılırsa idrar sıçratmaktan uzak durulmuş olunur.

Yine, mümkünse tuvalet için ayrı özel bir pijama veya eşofman kullanılıp bunlar da sık aralıklarla yıkanırsa, necasetten uzak durulmuş olur.

Ayrıca üzerine idrar sıçratmak, namaza mâni olduğu gibi, kabir azabına da sebebiyet vermektedir.

Hadisi şeriflerde buyruluyor ki:

"Kabir azabının çoğu, üzerine idrar sıçratmaktan olacaktır." (İ. Mace, Nesai, Hâkim, Dare Kutni)

"İdrardan sakının! Çünkü kabirde ilk hesap bundan olacaktır." (Taberani)

"Dört kişinin, çektikleri şiddetli azaptan dolayı, cehennemdekiler rahatsız olur. Bunlardan biri, ateşten kapalı bir tabut içinde, biri bağırsaklarını sürür, biri de kan ve irin kusar, öteki ise kendi etini yer. Tabuttaki, borçlu olarak ölmüştür, üzerinde kul borcu vardır. (Geriye mal da bırakmadığı için borcu ödenmemiştir.) Bağırsakları sürünen, idrardan sakınmamıştır. İrin ve kan kusan, müstehcen konuşmuştur. Kendi etini yiyen de, gıybet ve koğuculuk etmiştir." (Taberani)

"Eshab-ı kiramdan Ya'la bin Mürre hazretleri, bir kabirde azap olduğunu işitip, Resulullah efendimize haber verdi. Peygamber efendimiz de, 'Ben de işittim. Söz taşıdığı ve üzerine idrar sıçrattığı için, azap yapılmaktadır' buyurdu." (Beyheki)

İşin teorisi böyle. Ayakta işememeli ama Diyanet İşleri Başkanlığı'na göre sakıncası da yok, önemli olan üzerine sıçratmamak. Halkın bu konuda yorumları ise daha gerçekçi: Ne kadar sallarsan salla dona düşer son damla! Yine de ayakta yapmamanın faydaları var; oturarak idrar yapma mesanenin tam boşalmasını sağladığı için ileride mesane hastalıklarından korunmaya yardımcı olur. Ayakta çiş yapmanın prostata neden olup olmadığı ise bilinmiyor.

Bu bilinmezlik, bazı tartışmalı uygulamalara da neden olmuş zaman zaman. Örneğin Ordu valisi camilerdeki pisuarları söktürmüş ve bu yolla ayakta işemeye engel olmaya çalışmış. Sonra beyhude bir çaba olduğu anlaşılarak vazgeçilmiş.

Rüyada Çiş Görmek

Bir kişinin rüyada çiş ettiğini görmesi, helal olmayan bir şeye malını sarf etmesi yahut haram olan bir kadınla zina etmesiyle tabir edilir. Sidiğinin çokça akmasını görmek, rızkının çok olmasına ve içte olan bir şeyin kaybolmasına delalet eder.

Bir kimsenin rüyasında sidiğini tutması ve bunu müşkül duruma da vardırması, bazen işlerinde acele etmesine ve tuttuğu işin yanlışlığına delalet eder. Zira çiş ve büyük abdestini tutan kimse kendisine azap etmiş olacağından, bunları def etmediği müddetçe sükûn ve rahata kavuşamayacağı tabiidir.

Bazen de su kanallarının kapanacağına delalet eder. Rüyada çiş, haram mala da delalet eder. Bir kimsenin rüyada kendisinin bilinmeyen bir yere çiş ettiğini görmesi, o yerden bir hanımla evlenmesi yahut o yerden bir cariyenin naaşıyla tabir edilir. Bazı tabirciler, rüyada çiş ettiğini gören kimsenin rüyasını geçimleri üzerine lazım olan kimselere yapacağı infakla tabir etmişlerdir.

Bir kuyu içerisine çiş ettiğini gören, helal kazancından tasadduk eder. Bir kumaş üzerine çiş ettiğini gören, o gibi meta ve kumaştan zarar eder. Mihraba çiş ettiğini gören kimsenin âlim ve fazıl bir çocuğu olur. Rüyada Kuran-ı Kerim üzerine çiş ettiğini gören kimsenin hafız bir evladı olur. Sidiğinin bir kısmını akıtıp diğer bir kısmını tuttuğunu gören kimse, zengin ise malının bir kısmı elinden çıkar ve zayi olur. Eğer mihnet ve meşakkat içerisinde ise bu şiddet ve meşakkatinin bir kısmı gider.

Kendisiyle beraber başkasının da bir yere çiş ettiğini ve çişlerinin birbirine karıştığını gören, birbirlerine hısım (biri

diğerine damat) olur. Rüyada sidiğini tutan kimse hanımına kızar. Sidiğinin kendisini sıkıştırdığını görmesi, malını muhafaza etmek için yer arayıp bulamayacağına delalettir. Helaya çiş ettiğini ve sidiğin orada birleştiğini gören kimse, fakir ise zengin olur, zengin ise malında noksanlık ve ziyan olur. Sidiğini, insanların üzerlerine sürdüklerini görürse, o kimsenin bir çocuğu olur ve o insanlar o çocuğa tabi olurlar. Eğer maruf ve meşhur adamın kendi üzerine çiş ettiğini görürse, malını rüyayı görene infak ederek o kimseyi küçük ve hakir düşürür.

Rüyada çokça çiş ettiğini gören kadının erkeklere şehvet ve isteği çok olur. Süt olarak çiş yaptığını gören kimse, asil fıtratını kaybeder. Bu sütü de tanıdığı bir adam içse, rüyayı gören, o adama helal malından intakta bulunur. Kan işediğini gören, bilmeyerek boşanır veya mahremi olan bir kadına yakınlıkta bulunur. Üzüm suyu olarak çiş ettiğini gören, malını lüzumsuz yere israf eder. Toprak ve çamur olarak çiş yapan kimse abdestini güzel olarak almayan ve bunu muhafaza etmeyen bir kişi olduğuna delalet eder. Ateş olarak çiş ettiğini görenin devlet sahibi bir evladı olur.

Çiş yerine kusuntu çıkardığını görse, haram bir çocuğa delalet eder. Kedinin çiş ettiğini görse, deniz sahillerinden olan bir hanımdan bir kızı olur. Ayakta çiş ettiğini gören, malını rasgele yere sarf ve infak eder. Gömleğine çiş edenin bir çocuğu olur, hanımı yoksa evlenir. Burnuna çiş ettiğini gören kimse kendisine haram olan şeylere yakınlık eder. Sokak ve çarşılara çiş ettiğini gören kimse o sokak ve çarşının muhasebesini üzerine alır ve yürütür.

Rüyada kendisini bir kavmin evine, mahallesine yahut camisine veyahut şehir ve köyüne çiş ettiğini görürse, o kimse o mahalle, köy veya şehirden bir hanımla evlenir ve hayatını

o hanımla birleştirir. Eğer mescide çiş ederse, muhsin, salih ve müttaki bir çocuğu olur. Kendisinin bir şişeye, leğene, topraktan yapılmış bir kaba, bilinmeyen bir kuyu veya harabeye çiş ettiğini görmesi, bir kadınla evlenmesine delalet eder. Denize çiş ettiğini gören öşür ve zekât ve bunlardan başka denizden çıkardığı bir malı da devlet hazinesine verir. Küçük kurtlara çiş ettiğini görenin evladı çok olur ve etrafa dağılırlar. Zekerinin deliğinden kalem çıktığını görenin her ilim ve fende salahiyetli bir çocuğu olur. Çünkü her ilim ve fen kalemle hıfz ve zapt edilir. Yılan çıktığını görenin bir çocuğu olur ve bu çocuk babasına düşman olur. Bir kimse âdeti hilafına olarak çok çiş ettiğini, sidiğin etrafına bulaştığını ya da çok pis kokulu olduğunu yahut da çiş ederken halkın kendisine kötü bakışlarla baktığını görürse, rüya sahibinin kötü ve hayırsız bir insan olduğuna veya işleyeceği bir şer sebebiyle insanlar arasında rezil ve rüsva olacağına delalet eder.

Rüyada çiş içmek, kazançta ve haram malda şüpheye düşmek çetinlik ve şiddete delalet eder. Çünkü çiş ancak şiddet zamanında kullanılır.

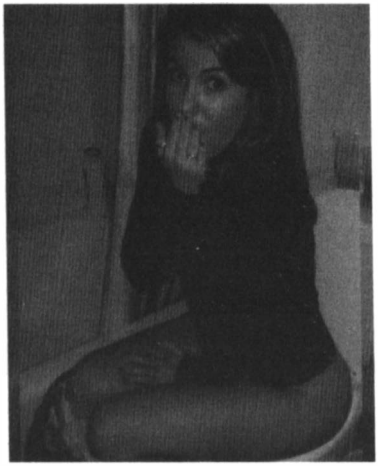

12. BÖLÜM

TUVALETTE YAPILACAK 100 ŞEY

(KADINLAR VE ERKEKLER)

Bir Kadının 100 Numarada Yaptığı 100 Şey

1) Tuvalete girmek.

2) Tuvalete girdikten sonra kapıyı kilitlemek.

3) Kilitledikten sonra tam klozete oturmak üzereyken kalkıp, kapı kilitlenmiş mi diye kontrol etmek.

4) Tuvaletin temiz olup olmadığını incelemek.

5) Pis bir tuvalet ise, nasıl dezenfekte edileceğini düşünmek.

6) Sifonu çekmek.

7) Kendisinden önce sifon çekilmemişse, artıklarını açıkta bırakan kadının kadınların yüz karası olduğunu düşünmek, bütün kadınların sarsılan imajı için hayıflanmak.

8) "Ne pis kadınlar var!" diye homurdanmak.

9) Tuvalete oturmadan önce, tuvalet kâğıdıyla klozetin oturulacak kısmını bir güzel kaplamak.

10) Umumi bir tuvalette ise ve tuvalet de alafranga ise, çömelerek ama oturmadan ihtiyaç gidermeye çalışmak.

11) Umumi tuvalette kalıntı varsa, görüntüyü kapamak

için tuvalet kâğıdıyla bokun üstünü örtmek ve işini ondan sonra görmek.

12) İşerken, klozetteki suyun arkasına veya önüne sıçramaması için çişini olabildiğince yavaş bırakmak.

13) Kakayı da aynı olumsuz olasılığı göz önünde bulundurarak yavaş yapmak.

14) Tuvalet yoluyla bulaşan hastalıkları aklından geçirmek ve sarılık olur muyum diye evhamlanmak.

15) Erkeklerin oturmadan işeme lüksüne özenip, bir denemek. Fakat bu girişimin ardından başarısız ve sidikli bir kadın olmak!

16) Kadınların da erkekler gibi çişlerini pisuarda yapmalarını sağlayacak huniye benzer aletin bir an önce Türkiye'ye gelmesini dilemek.

17) Ama sonra, "O zaman donumun önünde erkeklerinki gibi bir yırtmaç olacak mı?" sorusuna cevap aramak.

18) Yırtmaçlı külotun üşütüp üşütmeyeceğini tahmin etmeye çalışmak.

19) Önden yırtmaçlı bir külotun hiç estetik olmayacağına kanaat getirmek.

20) Önden yırtmaçlı bir g-string hayal etmek.

21) Önden yırtmaçlı bir g-string giymek yerine, hiç iç çamaşırı giymemenin daha akıllıca olacağını düşünmek.

22) Eğer regl dönemindeyse ve günlük ped kullanıyorsa ped değiştirmek.

23) Regl dönemlerinde üç deliği de isteyerek ya da istem dışı çalıştırmak. (O dönemde kadın hem ruhsal hem fiziksel bağlamda pek kendinde olmaz, kontrol dışı çok olay yaşanabilir. Fazla üstlerine gitmeyin!)

24) Tam iş üstündeyken saç tellerinin ucunu incelemeye almak.

25) Burnunu karıştırıp çıkan kalıntıyı yuvarlayıp en uzak yere atmaya çalışmak.

26) Fayansları saymak.

27) Parfümün arkasındaki "Eau de Toilette" yazısına takılmak ve parfümü Avrupalıların uzun süre yıkanmadıklarında, pis kokmamak için icat ettiklerini hatırlamak.

28) Ayrıca sıçtıkları boku pencereden, balkondan lap lap fırlattıklarını da hatırlayıp, Türkiye'nin Avrupa Birliği'yle bütünleşmesine okey vermeyen Birlik üyelerinin, atalarının ne kadar pis olduklarını bilip bilmediklerini düşünmek.

29) Soluk yüzlerini renklendirmek için makyaj malzemelerini icat eden Avrupalı kadınları "sütbeyaz" yaratan Allah'a şükredip, "Oh Allahım... Ben de nasipleniyorum!" diye sevinmek.

30) Tuvalet kavramının ne kadar göreceli olduğunu düşünmek. Zor zamanlarda bir ağaç dibi, gözlerden uzak bir çalılıkta da aynı işin görüldüğünü düşünmek.

31) "Ah keşke köpekler gibi patilerimiz olsaydı, o zaman bok toprağın üzerinde kalmazdı" diye düşünmek.

32) İş üstündeyken tırnak kenarlarındaki etleri geri çekmek.

33) Tuvalet kâğıdına dokunup, kalitesini, markasını ve fiyatını tahmin etmek.

34) Tuvalet kâğıdının suda eriyip erimediğini test etmek.

35) Olabildiğince sessiz gaz çıkarmak.

36) Umumi tuvaletlerde son sürat işemek; yüksek sesle, gönül rahatlığıyla osurmak için tam iş esnasında sifonu çekmek ya da musluğu açmak.

37) Boşaltırken "boktan aşk ilişkisini" düşünüp nasıl yıprandığını hatırlamak.

38) Erkeklere küfretmek ve ne kadar aşağılık yaratıklar olduklarını sesli bir şekilde telaffuz etmek.

39) Göbeği yüzünden vajinasını göremeyince, "Azıcık kilo almışım, boğazımı tutmalıyım" diye düşünmek.

40) Rejime başlayacağı sözünü iki gün önce de kendi kendine verdiğini hatırlamak. Ve kendine itiraf etmese de rejime başlamayacağını bilmek.

41) Baldırını iki elinin arasında sıkıştırarak selülitlerini kontrol etmek.

42) Külotuna bakıp ne kadar zevkli bir seçim yaptığını düşünmek.

43) İşini görürken ayakkabılarına bakıp, ne kadar zevkli bir kadın olduğuna bir kere daha kanaat getirmek.

44) İtiraf.com kullanıcılarından birinin itirafını hatırlamak ve "Bir kadın sevdiği erkeğe poposundaki kılları aldırır mı? Rezillik beee!" diye düşünmek.

45) Vajinasında epilasyon yöntemi yüzünden beliren beneklerin ne kadar belirgin olduğunu düşünmek.

46) Göbek bölgesindeki tüylerin ne kadar hızlı uzadığını düşünmek.

47) Ağda yapmanın ne kadar sıkıcı olduğunu düşünmek, "Saldım çayıra, Mevlam kayıra" moduna girmek.

48) Bacak ve vajinadaki tüylerin uzunluğuna ve yoğunluğuna bakarak ne kadar süredir sevgilisiz olduğunu hesaplamak.

49) Sonra da iyimserliğe bürünüp, "İyi ki sevgilim yok, yoksa o korkunç acıya katlanmak zorunda kalırdım" diye düşünmek, kendi kendini teselli etmek.

50) Eli bacak üzerinde gezdirmek suretiyle tüylerin kaç gün sonra görünür hale geleceğini hesaplamak.

51) Bikini bölgesinin tıraşlı kısmında elini gezdirip, "sakal

gibi uzamak" deyimini doğrulayan manzara karşısında bir daha jilet kullanmama kararı almak.

52) Ağdanın verdiği acıyı hatırlamak, sonra, "Ben ağdaya dayanamıyorum, nasıl çocuk doğuracağım?" diye düşünmek. "Sezaryenle doğurmak en iyisi" demek. Sonra "O gün gelsin düşünürüz" diye karar kılmak... Derken zaten düşündüğünü, düşünecek bir şeyin kalmadığını düşünmemek.

53) Nihayet, bikini bölgesinde jiletle epilasyona devam kararı almak.

54) Kapıdaki "Bunu yazan Tosun, okuyana kosun" yazısını okumak.

55) "Bu Tosun da kim? Önüne gelene koyuyor herif!" diye düşünmek.

56) Tosun'u hayal etmek ve onun seks performansına hayran kalıp, yüksek sesle, "Vay anasını!" demek.

57) Tosun'un kadınlar tuvaletine nasıl girdiğini düşünmek.

58) Tosun'un bir lezbiyen olabileceği varsayımından hareketle, "Bir kadın bir kadınla nasıl sevişir ki?" diye düşünmek.

59) Tuvaletini yaparken içinde kalan her şey için "bok yesin oyunu" oynamak.

60) "Ihh, bu sevdiğim adamı elimden alan kadının ağzına, bu beni sınıfta bırakan hocamın ağzına, ıhh, bu büyük sırrımı herkesle paylaşan dostumun ağzına, ıhh, bu da hiçbirinin ağzına, gerçekten sıçma cesaretim olmadığı için benim ağzıma!" demek.

61) İş bittikten sonra, tuvalet kâğıdı bittiğinde kullanmak için çantasında taşıdığı kâğıt mendille popoyu ya da kukuyu silmek.

62) İş bittikten sonra kalkmak, kahverengi, kırmızı ve sarı renklerden oluşan eserine bakmak.

63) Çok iğrenç olduğunu düşünmek, kendinden tiksinmek.

64) Aynadaki kendini günlük ruh haline göre sevmek ya da nefret etmek.

65) Değişik yüz hareketleriyle yüzün belirli bölgelerinde beliren çizgilerin derinliğini ölçmek.

66) Kusurları keşfetmekten ötürü sinir olmak.

67) Bıyık ve sakal kontrolü yapmak.

68) Yüzde uzun bir tüy fark edilirse parmak uçlarını cımbız gibi kullanarak kılımsı tüyü yolmaya çalışmak.

69) Sabah erkek arkadaşla yapılan tartışmayı hatırlayıp ağlamak istemek ama makyajın bozulacağı göz önünde bulundurularak eylemi ertelemek.

70) Sevgilinin şu an ne yaptığını düşünmek.

71) Eğer güzel göründüğünü düşünüyorsa, "Bugün sevgilimi muhakkak görmeliyim" diye aklından geçirmek.

72) Koltuk altını burna yaklaştırmak suretiyle koklamak.

73) Sigara içmek.

74) Ellerin üşüme ihtimalini düşünüp yıkamaktan vazgeçmek.

75) "Şeyimi silerken elim nasılsa değmedi" deyip, yeniden krem sürmeye üşenildiği için elleri yıkamamak.

76) Elini yıkamayan kadınların ne kadar pis olduğunu düşünmek.

77) "Ben pis bir kadınım" diye aklından geçirmek.

78) "Erkek arkadaşım bunu bilseydi benden tiksinir miydi?" diye düşünmek.

79) Elini yıkarken musluk başını da yıkamak.

80) Kırılan saç telleri için çareler aramak.

81) Yüzünün ne kadar solgun olduğunu düşünüp allık sürmek.

82) Makyaj yapmak. Yaparken de kadınların sevgiye ve sekse aç oldukları dönemlerde dokunulma ihtiyaçlarının arttığını ve makyaj yaparken bu ihtiyaçlarını bilinçsizce giderdiklerini anlatan uzun zaman önce okunmuş yazıyı hatırlamak.

83) Araştırmanın doğru olup olmadığının sağlamasını aklından yapmak.

84) Aynada at gibi kişnemek suretiyle dişlere bakmak.

85) Dişlerin arasında herhangi bir artığa rastlanırsa, işaretparmağının tırnağı kullanılarak artıktan kurtulmak.

86) Ruj sürerken, filmlerde aynaya genellikle kırmızı rujla bırakılan notların ne kadar romantik olduğunu düşünmek.

87) Sonra, "Neden? Yoksa kırmızı aşkı çağrıştırdığı için mi?" diye aklından geçirmek. Banyo ve yatak odasındaki aynaların aslında insanı tahrik edici objeler, özel fantezi araçları olduğuna kanaat getirmek.

88) Ruj sürerken altdudağın üstdudağa oranla daha kalın olduğunu düşünüp acaba botoksla mı yoksa sıvı silikonla mı şişirtip eşitlesem diye karar vermeye çalışmak.

89) Dudak yeme alışkanlığını, "yenilen dudakların bir süre sonra inceldiğini" okuyunca bırakmak.

90) Dudak kalemiyle dudakları birbirine eşitlemek.

91) Aynanın karşısında saçları Banu Alkan gibi ahenkle bir sağa bir sola sallamak.

92) Saçları Serpil Çakmaklı gibi parmaklarının arasında havada toplamak.

93) Aynaya bakıp kendine göz kırpmak ve öpücük atmak.

94) Tüm bu eylemlerin ardından kendini dünyanın en seksi kadını gibi hissetmek.

95) Tuvaletten çıkarken parfüm sıkmak.

96) Kendini üzgün ve mutsuz hissettiğinde sadece dünyadan kaçmak için tuvaleti kullanmak.

97) Yazarın bunları tuvalette yazdığından şüphelenmek. Tuvalette yazı yazan kaç kişi vardır diye düşünmek.

98) Tuvalette okunan kitapların akılda daha fazla kaldığını anlamak.

99) Kendinden önce çekilmemiş sifonu hatırlayarak, kendinden sonra gelene aynı mirası bırakmaya karar vermek.

100) Tuvalet üzerine yazan yazarın ne kadar kazandığını tahmin etmeye çalışmak.

Bir Erkeğin 100 Numarada Yaptığı 100 Şey

1) Dergi okumak.

2) Dergi okumaya çalışırken "yapışmış" sayfaları açmaya çalışmak!

3) Dergi okurken birden ereksiyon olmak ve penis klozete sıkışınca anam anam diye kıvranmak.

4) Şimdiye kadar birlikte olunan kadınları düşünmek.

5) Mastürbasyon yapmak.

6) Sağ elle mi, yoksa sol elle mi mastürbasyon yapmanın daha zevkli olduğunu anlamaya çalışmak.

7) Sevgilinin cilt sıkılaştırma kremiyle mastürbasyon yapmak.

8) Sevgilinin selülit kremiyle mastürbasyon yapmak.

9) Diş macunuyla mastürbasyon yapmak. (Doktor gözetimi olmadan evde yalnız başınıza denemeyin.)

10) Sabunla mastürbasyon yapmaya karar vermek.

11) Penise sabun kaçıp penis yanınca acı içinde kıvranmak.

12) Mastürbasyon sonrası penise yapışmış tuvalet kâğıdı parçalarını temizlemeye çalışmak.

13) Boşalma sonrası işerken penisten çatal şeklinde (stereo) çıkan çişi kontrol etmeye çalışmak.

14) İşerken birden durmaya çalışmak.

15) Klozete yapışmış bok parçacıklarını işeyerek parçalamak.

16) Klozetin kapağını işedikten sonra kaldırmak.

17) "Ne kadar sallarsan salla, dona düşer son damla!" sözünün atasına rahmet okumak.

18) Boxer'ın önündeki düğmenin ne işe yaradığını anlamaya çalışmak.

19) "Âdem babamızın yaprağının önünde düğme var mıydı acaba?" diye düşünmek.

20) Cep telefonunda yılan oynamak.

21) Cep telefonuyla eski sevgililere "Şu an seni düşünüyorum..." diye mesaj çekmek.

22) Eski sevgililere mesaj çekerken birden telefon geldiğinde karşıdakine tuvalette olduğunuzu belli etmemeye çalışmak. (Ah o tuvaletlerde sesin yankılanması yok mu!)

23) Telefonda tuvalette olduğunu belli etmemeye çalışırken dalıp sifonu çekmek.

24) Cep telefonunu tuvalete düşürmek.

25) Askerden kalma alışkanlıkla tuvalet kapısına "Şafak 131" yazmak.

26) "Kadınlar tuvaletlerinde Tosun yazıları var mıdır acaba?" diye düşünmek.

27) Göbekle göz göze gelmek.

28) "Bu hafta kesin alkolü azaltacağım..." diye karar almak.

29) Göbek deliğini büzüştürerek "vajina" yapmak.

30) Sağa veya sola bakan penisi düz tutmaya çalışmak.

31) Penisteki sünnet izlerini incelemek.

32) "Acaba sünnetsiz olsaydım şeyim nasıl olurdu?" diye düşünmek.

33) "Acaba zenci olsaydım şeyim nasıl olurdu?" diye düşünmek.

34) "Acaba Japon olsaydım şeyim nasıl olurdu?" diye düşünmek.

35) Geyşaları düşünmek.

36) Penisi yaşlı bir file benzetmek.

37) Penisle konuşmak. (Çok yalnızım be penis!)

38) Penisin boyunun ölçüsünü almak.

39) Penise bakıp birlikte geçirilen güzel günleri yâd etmek.

40) Tanıdık bir koku hissetmek.

41) "Yellenme", "pırtlama", "gaz çıkarma" sesi duyulmasın diye musluğu açmak.

42) Sesli yellenince niye kokmuyor da sessiz yellenince kokuyor anlamaya çalışmak.

43) Tuvalet isimlerini sıralamak. (WC, ayakyolu, memişhane, abdesthane, kademhane, kenef, hela.)

44) "Kadınlar acaba tuvaletlerini yaparken bacak bacak üstüne atıyorlar mıdır?" diye düşünmek.

45) Klozette otururken bağdaş kurmaya çalışmak.

46) "Şu klozetlere kolçak yapsalar ne güzel olur!" diye düşünmek.

47) Bacaklardaki sivilceleri sıkmak.

48) Bacaklardaki kıllara bakarak, "Ulan kadınların da bu ağda işi zor be!" diye düşünmek.

49) Bacak kıllarıyla "tek mi çift mi" oynamak.

50) Bira içmek.

51) Bira içerken eşzamanlı olarak bira işemek.

52) Bira göbeğinden dolayı işerken penisi görememek.

53) "Evdeki tuvaletlere de pisuar yapsalar ne güzel olur!" diye düşünmek.

54) Liseden kalma alışkanlıkla sigara içmek.

55) İzmariti tuvalete attıktan sonra dalgınlıkla üstüne basmaya çalışmak.

56) Tuvalet kâğıdı rulosunu penise geçirmek.

57) Tuvalet kâğıdı rulosunu top gibi kafada sektirmeye çalışmak.

58) Tuvalet kâğıdıyla origami yapmak. (Orgazm değil, origami!)

59) Penise tuvalet kâğıdı sarmak.

60) İki tuvalet kâğıdı rulosundan popo, meme gibi değişik şeyler yapmak.

61) Jennifer Lopez'in poposunu düşünmek.

62) "Jennifer Lopez acaba tuvaletini nasıl yapıyordur?" diye düşünmek.

63) "Gelinler o koca etekleriyle tuvaletlerini nasıl yapıyordur?" diye düşünmek.

64) Tuvaletin içinden bir fare çıkıp da penisimi ısırır mı diye endişelenmek.

65) Laptopta FIFA oynamak. (Aman gol sevincine dikkat!)

66) Laptopu tuvalete düşürmekten son anda kurtulmak.

67) Televizyon izlemek. (Ben bunu yapan bir adam gördüm...)

68) Türk kahvesi içmek. (Evet, keyif olayında sınır tanımayan erkek çoktur.)

69) Tuvalet falı bakmak.

70) At yarışı kuponu doldurmak. (Şans getiriyormuş.)

71) Dambıllarla çalışmak. (Vücuduna önem veren erkek sınır tanımaz.)

72) Klozetin yanındaki dolapta duran kadın pedini incelemek. (Sıvıyı gerçekten de bayağı iyi emiyor!)

73) Kadınların klozetin kapağına neden tüylü tüylü şeyler geçirdiğini anlamaya çalışmak.

74) Kadınları anlamaya çalışmak.

75) Gazetenin spor sayfasını okumak. (Spor sayfasını sadece tuvalette okuyan o kadar çok erkek var ki!)

76) Bulmaca çözmek.

77) Bulmacadaki "Mısır'da bir tanrı" sorusunun cevabını bulamamak, bulmaca çözmekten vazgeçmek, gazetedeki yüzlere sakal bıyık çizmek.

78) Çizgi roman okumak.

79) Deterjan, diş macunu, sıvı sabun ambalajlarını okumak.

80) Klozetin karşısında çalışan çamaşır makinesini seyretmek.

81) Uyuyakalmak.

82) Ağlamak. (Bazen akşamki çiğköftenin acısından, bazen de biten aşkın.)

83) Şarkı söylemek. ("Yandım Yandım" mesela.)

84) Gitar çalmak. (Tuvaletin akustiği nefistir.)

85) Öksürmek. (Bizzat denedim. İçeride bir erkek varken tuvaletin kapısını çalınca öksürük sesi geliyor.)

86) Üst katta banyo yapan çiftin seslerini dinlemek.

87) Fayansları saymak. (Kabızken iki kere saymak, sağlama yapmak.)

88) 100 numaranın 31+69'dan geldiğini hesaplayabilmek.

89) "Ulan acaba kaç yılımız tuvalette geçiyor?" diye hesaplamak. (En az bir yılımız tuvalette geçiyor.)

90) Sifon sisteminin nasıl çalıştığını anlamaya çalışmak.

91) Hobit ayaklarına dönmüş ayaklara bakıp, "Metroseksüel mi olsam acaba?" diye düşünmek.

92) Yere dökülen saçları fark etmek. "Aman Allahım kel oluyorum!" diye endişelenmek.

93) İş bittikten sonra dönüp tuvalete bakmak. (Zaferini seyreden komutan edasıyla.)

94) "Anne bitti!" diye bağırmak istemek. (Erkekler her yaşta çocuktur.)

95) Gaza gelip "Anne bitti!" diye bağırmak.

96) Tuvaletin kapısına gelen kişiye durumu anlatmaya çalışmak.

97) "Bir Erkeğin 100 Numarada Yaptığı 100 Şey" adlı bir yazı yazmak.

98) "Bir Erkeğin 100 Numarada Yaptığı 100 Şey" adlı bir yazı okumak.

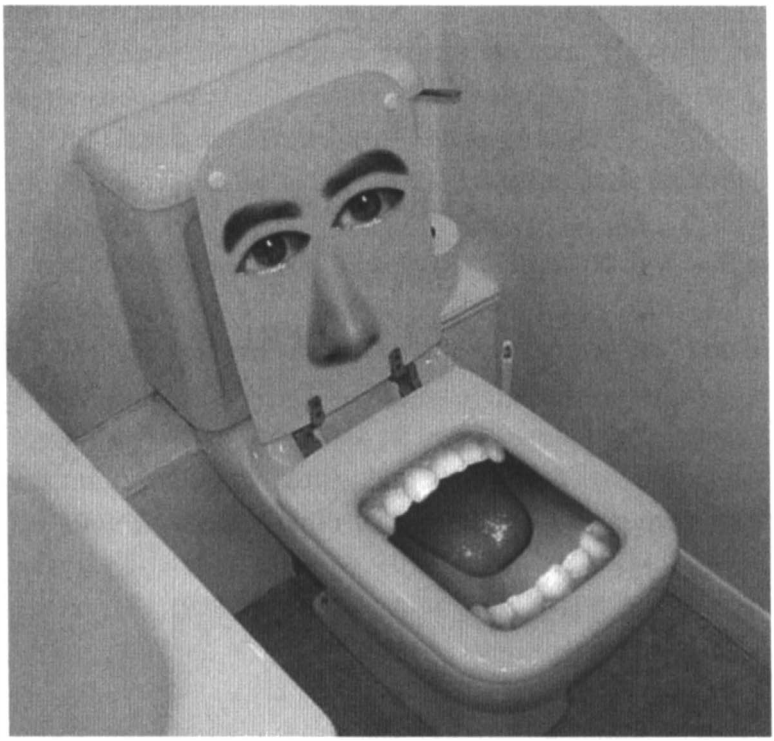
99) "Türk'ün aklına ya sıçarken ya kaçarken gelirmiş" lafının niye söylendiğini anlamak.

100) Tuvaletten sanki içeride hiçbir şey yapmamış gibi çıkmak.

13.BÖLÜM

BOK ÇEŞİTLERİ

Besinlerin Oksitlenmiş Kalıntısı (B.O.K) gün içinde yediklerinize ve bağırsaklarınızın durumuna göre değişkenlik gösterir. Kabak, patlıcan gibi sebzeler yerseniz bağırsaklarınız hızlı çalışır ve halk dilinde ishal, amel, törlek olarak bilinen diyare hastalığına yakalanırsınız.

Eğer kabız iseniz yukarıdaki besinleri tüketmeniz sizin için faydalı olabilir. Kabızlık ise tıp dilinde konstipasyon olarak geçen ishalin tam tersi durumdur. İshal iseniz ve kıvam artırmak istiyorsanız kabız yapan haşlanmış patates, muz, pirinç gibi besinleri tüketin.

Aşağıda çeşitli bok türleri ve oluşmasına sebep olabilecek nedenler listelenmiştir:

Hayalet: Sıçtığınızı zannedip de tuvalete baktığınızda göremediğiniz bok. Genellikle çok gazlı bir şeyler yediğinizde molekül kütlesi ağır gazlar oluşturduğumuz için biz sıçtığımızı sanırız, halbuki ortada "bi bok" yoktur.

Temiz: Sıçıp tuvalette gördüğünüz ama kıçınıza bulaşmayan bok. İdeal sağlıklı insan bokudur, olması gereken boktur. Aynı şekilde beslenmeye devam edin.

Vıcık: Batı'daki gibi taharet musluğuna sahip olmayan tuvaletlerden birindeyseniz 50 kere sildikten sonra hâlâ kıçınızda kalan bok çeşidi. Eğer kıçınızı yıkama imkânına sahip değilseniz, kıçınızla donunuz arasına tuvalet kâğıdı koymanıza neden olur. Cırcır olarak bilinir. Vıcık iyidir, bağırsakları temizleme özelliği vardır. Kıçınızı iyi yıkadığınız

müddetçe bir sorun olmaz. Bol su içmeye devam edin. Günde 5'ten fazla vıcık üretirseniz amel oldunuz demektir, çaresine bakın.

İkinci dalga: Tam işinizi tamamlayıp ayağa kalkmışken daha yapacak kakanız olduğunu anlamanıza neden olan türdür. Nedeni, tuvaletteki oturma pozisyonunuzdur. Tuvalette kıvrılarak oturduğunuz için bağırsağınız kıvrılır, çıkarmaya çalıştığınız şeyin yolu tıkanır; ayağa kalktığınızda trafik açıldığı için yeniden geldi sanırsınız. Önlemek için tuvalette otururken arkaya yaslanır gibi oturun, sağa sola hareket edin, karnınızı ve sırtınızı okşayın.

Diyet: O kadar çok sıçarsınız ki 3-4 kilo kaybedersiniz; işte odur. Çok lifli gıdalar yediğinizde olur. Bir sakıncası yoktur. Çok lifli gıdaları bol sıvıyla tüketin, geçer.

Anakonda: O kadar uzundur ki, tuvalet fırçasıyla parçalara ayırmadan sifonu çekmeye korkarsınız. (Çünkü sifondan gelen su anakondaya çarpıp her tarafa sıçrayabilir.) Rezillik boku olarak bilinen anakonda bokunun sebebi de tuvalette dik oturarak bir seferde yapmaya kalkmaktır. Baktınız çok kakanız geldi, önce biraz hareket edin, kırılmasını sağlayın.

Havai fişek: İçinizdeki parçacıkları bol gazla birlikte fışkırttığınız durum. Tuvaletin her tarafının kirlenmesine sebep olur. Sebebi, gaz genleşmesidir. Gazlı, ishal yapıcı şeyler tükettiğinizde olur.

Ah keşke: Dışkınız kıçınızdan çıkmamakta ısrar eder. Uzun süre oturmanıza ve birkaç kere gaz çıkarmanıza rağmen dışarı çıkmamakta ısrar eder. Kabızlıkla yakından alakası olsa da kabız olmadığınız durumlarda da bu türü üretebilirsiniz. Sebebi, karnınızı ağrıtacak nitelikte yiyecekleri az miktarda ve iyi çiğnemeden yemiş olmanızdır. Aslında bağırsaklar tam dolu değildir ama tuvaletiniz varmış

gibi ağrı yapar. Besinleri tüketirken mutlaka iyice çiğneyin.

Sıvı: O kadar sıvıdır ki, bunu işemenin mümkün olduğunu düşünürsünüz. Neden olan besinlerden fazla yemişsiniz ve gün içinde çok tekrarlarsa ishal oldunuz demektir. Bol su için, sabredebildiğiniz kadar sabredin, çünkü bağırsaklarınız temizleniyor. Sabredemiyorsanız haşlanmış patates, muz ya da pirinç tüketin; ishal ilacı alın, ucuzdur.

Sosyete: Koca cüssesine rağmen kokmayan bir üründür. Sağlıklı ve iştahlı zengin insan imalatıdır, bu tür insanlar yediğini iyi yer ve iyi öğütür, kokacak bir şey kalmaz. Öküz üretimi gibi saf ve sırf atık maddedir.

Küçük şirin toplar: Özellikle kamuya açık tuvaletlerde iş gördüğünüzde, defalarca sifon çekmenize neden olan türdür. Sifonu defalarca çekmiş olmanıza rağmen, hâlâ bazı küçük top gibi parçacıkların suda yüzdüğünü görürsünüz. Sebebi, kıvamsız abuk sabuk yemekler ve şaşırmış bağırsaktır. Dışkının kıvam karışıklığı nedeniyle bağırsağın bütün çeperleri çalışmaz ya da farklı oranlarda çalışır, ortaya böyle küçük toplar çıkar. Kokmaz ve bulaşmaz; keyfinize bakın!

İsyankâr: Gaz çıkarmaya çalışırken kaçırdığınız boka verilen isimdir. Genellikle evinizde değilken başınıza gelir ve donunuza bulaştığı için bütün gün sizi rahatsız eder. Nedeni normal bir besinin içindeki çok ishal yapıcı bir maddedir. Başınıza geldiğinde donunuzdan kurtulun.

Komando: Kıçınızı temizlerken, popunuzun kenarına asılı kalarak düşmemeyi başarmış olan oldukça büyük parçalara verilen isim. Az su ile çok şekerli bir besin tükettiğinizde başınıza gelir. Şekerli besinlerin atıklarının yapışkanlık özelliği vardır şekerli besinlerle birlikte kıvam için mutlaka en az bir bardak su için.

Buzul: Yarısı suyun içinde, yarısı da suyun dışında duran

üründür. Oturuşun ayarlanamamasından oluşur. Tuvalette sabit durmayın.

Gülle: Çok kuvvetli bir gazla birlikte kıçınızdan fırlayan büyük ürün parçasına verilen isim. Genellikle klozetin kırılıp kırılmadığını kontrol etmenize neden olur. Ender rastlanan bir türdür, nedeni gazlı bir besinin içinde çok kabız yapıcı bir şey ya da az miktarda çok kabız yapıcı bir şey yedikten sonra gazlı bir besin yemiş olmanızdır. Bağırsak çeperleri düzgün çalışıyor, endişelenmeye gerek yok.

Şakacı: Çıkar gibi yapar, fakat çıktı sanıp gevşediğinizde geri girer. Yarısı gözükür, sonra tekrar içeri girer. Bunu çıkarmak pek zordur. En iyi yöntem yarısını çıkarmayı başarınca çıkan kısmını tuvalet kâğıdıyla silmektir. Uç kısmının kütle yoğunluğu ağır ve içe doğru huni biçiminde olduğu için siz işim bitti sanıp gevşediğinizde geri kaçar. Nedeni bir şey yedikten sonra kıvrılıp yatmaktır. Kıvrılıp yattığınız için bağırsağınızın uç kısmı huni şeklini almıştır.

Keçi boku: Küçük parçalar halinde çıkar ama çıkışı uzun sürer. Katı beslenme ve bağırsak boğumlarından kaynaklanır.

Simge: Kıçınızdan yavaş yavaş çıkar ve yayıla yayıla serilir. Kalkıp baktığınızda kesin bir harfe ya da simgeye benzetirsiniz. Fazla yağlı besin tüketmekten kaynaklanır.

Tıkaç: Sıçtığınızda tuvaleti tıkayan, sifonu çekince de suyun taşmasına neden olan nadir bir türdür. Uzun süreli kabızlıktan sonra görülür.

Hülya: Uzun süreli kabızlıktan sonra yapmayı hayal edeceğiniz bir üründür. Sebebi kabızlıktır. Uzun süre yapamazsınız kâbusa dönüşür.

Beton: Fil boku da denir. Hülyanızın gerçekleştiği durumlarda ortaya çıkar. Bazen tıkaç şeklinde görülebilir.

Gökkuşağı: Çeşitli renkte meyve sebze yedikten sonra

iyi sindiremeden yaptığınızda oluşur. Yemekten sonra bir miktar spor yapın.

Sarkıt: Yaparken, ayrılmakta direnip asılı kalan ürün. Biraz sallanarak düşürmeye çalışın. Yağlı ve şekerli besin tüketmekten kaynaklanır, hem yapışkandır hem de sıkınca geri kaçar.

Utangaç: Tuvalet kapısının önünde birileri olduğunu hissettiğinizde içeri kaçan türdür.

Gök gürültüsü: Bu tür ürün çıkarken o kadar çok ses çıkarır ki hem inanamayıp gülümsersiniz, hem de ev ahalisine rezil olduğunuz için kontrol etmeye çalışırsınız fakat kontrol etmeye çalıştıkça daha çok ses çıkarabildiğinizi anlayıp daha çok gülümsersiniz. Sebebi ani çıkış ve çıkış yerindeki çeperlerin kuvvetli gazla temasıdır.

Zımpara: Çıkarken adeta kıçınızın çeperlerini parçalarcasına yakan üründür. Çok acılı yediğiniz zaman başınıza gelir.

Rüya Tabirleri
Rüyada Abdesthane (Tuvalet) Görmek

Rüyada abdesthane görülmesi; define bulmaya, mala, mülke ve varlığa kavuşmaya yorumlanır. Bir kimsenin rüyasında abdesthaneyi temizlediğini görmesi; o kimsenin birtakım sıkıntılara maruz kalacağına işaret eder. Rüyasında abdesthaneye su döktüğünü ve taşlarını temizlediğini gören kimsenin, eğer hasta ise şifa bulup iyileşeceğine, rüyasında abdesthanenin kapısının kilitlendiğini gören kimsenin, evinden birinin ayrılacağına işaret eder. Bir kimsenin rüyasında abdesthanenin taştığını ve bazı eşyasının da bu taşan pislikle zayi olduğunu görmesi; eğer o kimse yolculuğa çıkacak ise çıkmaması gerektiğine, çünkü böyle bir rüya gören kimsenin yolculuk halindeyken yolunun kesilmesinin muhtemel olduğuna işaretle yorumlanır. Bekâr bir kimsenin rüyasında abdesthane görmesi; o kimsenin evleneceğine delalet eder. Çünkü kişi abdesthanede yalnız kalır, dolayısıyla eşiyle de yalnız kalır. Rüyasında küçük abdestini yaptığını gören kimsenin üzüntü ve kederlerinden kurtulacağına, eğer zekât verecek kadar mala sahip ise zekâtını vereceğine delalet eder.

Tuvalete Girerken Ve Çıkarken Okunan Dualar

TUVALETE GİRERKEN:

Resul-i Ekrem efendimiz de tuvalete girerken dua okumuş, habis varlıkların şerrinden Allah'a sığınmıştır. Efendimizin tuvalete girerken okuduğu dua şöyledir:

"Bismillah. Allahümme inni euzü bike mine'l-hubsi ve'l-habais."

"Bismillah. Allahım, hususi ve umumi bütün kötülükleri bünyesinde toplayan habislerden sana sığınırım."

TUVALETTEN ÇIKARKEN:

Resul-i Ekrem efendimiz tuvaletten çıkarken şu duayı okuyarak çıkardı:

"Elhamdü lillahillezi ezhebe anni'l-eza ve afanî."

"Bana rahatsızlık veren şeyleri giderip, sıhhat ve afiyet hibe eden Allah'a hamt olsun."

Efendimiz tuvalet çıkışında bazen de, "Gufraneke ya Rab" der, böyle rahatlama nimetleri karşısında ilahi lütfa teşekkür ederdi.

14.BÖLÜM

KABIZLIK

(KONSTİPASYON)

Mide-bağırsak kanalı hastalıkları içinde kabızlık, en sık doktora müracaat edilen hastalıklardan biridir. En fazla ileri yaşta gözlenmesine karşın toplumun her kesimini etkileyebilir. Kadınlar erkeklere göre 2-3 kat fazla etkilenir.

Yemeklerden sonra sindirilmeyen besinler ince bağırsakları geçip 2-3 saat içinde kalınbağırsağa ulaşır. Kalınbağırsak içine gelen artıklar ancak 2-5 gün içinde dışkı olarak dışarı atılırlar. Normalde kalınbağırsağa gelen atıklar sıvı haldedir. Kalınbağırsak içinde ilerlerken su emilir ve bağırsağın sağ tarafında katılaşmaya başlar. Kalınbağırsağın sol tarafı ise depo görevi görür. Kişi yemek yediğinde midesine gelen gıdalar bağırsak içindeki özel bir refleks yoluyla (gastrokolik refleks) kalınbağırsağa uyarı gönderir. Bu refleks yol kalın bağırsakta kasılma meydana getirir ve dışkılama işlevi sosyal ortam uygun ise geçekleşir. Sabah sıklıkla kahvaltı sırasında kişinin dışkılama ihtiyacı hissetmesinin nedeni aynıdır. Gıda artıkları kalınbağırsağın en son kısmına (rektum) geldiğinde dışkılama ihtiyacı oluşur. Pelvis (leğen kemiğinin iç kısmı) tabanını oluşturan kaslar (levator ani, puborektalis) dışkılama sırasında aktif görev alırlar. Puborektalis kası kalınbağırsağın son kısmını aşağıdan destekleyerek dışkı kontrolüne yardımcı olur. Dışkı kontrolünü sağlayan diğer önemli iki yapı, makatı çevreleyen kaslardır. Bu kaslara iç ve dış anal sfinkter kasları denir.

Rektumda (kalınbağırsağın en son bölümü) gıda artıklarının birikmesi, dışkılama ihtiyacına neden olur.

Dışkılama hissi makatı kontrol eden iç kısmındaki kasta gevşemeye neden olur. Bu dışkının makata doğru daha fazla ilerlemesini ve dışkılama hissinin neyle oluştuğunun vücut tarafından anlaşılmasını sağlar. Böylelikle kişi dışkılama hissinin gaz mı yoksa katı gıda artıklarından mı olduğu farkını algılayabilir. Bu da gaz çıkartmak için her seferinde tuvalete gitmeyi önler.

Dışkılama işlevi için puborektalis ve makatı kontrol eden kasların gevşemesine ihtiyaç vardır. Ikınmayla pelvis tabanı düzleşir, anal kanal ve rektum arasındaki açılanma kaybolur. Dışkılama sırasında oturma, karın içi basıncını artırır ve kişinin daha kolay bir şekilde dışkılamasına yardımcı olur.

Kalınbağırsağın (kolon) en önemli görevi, vücudun ihtiyacı olan suyun kana geri emilmesini sağlamak ve böylelikle dışkıyla su kaybını engellemektir. Bu nedenle su ve gıda artıkları kolona (kalınbağırsağa) geldiğinde suyun fazlası emilmektedir. Kalınbağırsak içindeki sıvının (safra, sindirim sıvıları, gıdalarla alınan sıvı) yüzde 90'ını geri emer. Geriye kalan sindirilmiş gıda artıklarından dışkı meydana gelir. Dışkı içinde bulunan sindirilmemiş lifler (fiber) su tutma özelliğine sahiptir. Bu liflerin tuttuğu su oranıyla dışkı yumuşar, şekillenir ve dışkılama işlevi kolaylaşır.

Konstipasyon, bağırsak hareketlerinin normale göre azalması anlamına gelir. Bağırsak fonksiyonu, normal olarak bireyden bireye farklılık gösterir. Bir kişi için günde 3 defa dışkılama normalken başka birisi için haftada 3 defa dışkılama normal sayılabilir. Tanım olarak kabızlık dışkılama işleminin haftada 2 ya da daha az olmasına denir. Bazı insanlar kabızlığın anlamını dışkılama güçlüğü veya sert dışkı diye kabul ederler. Bu yanlış bir inanıştır.

Roma'da yapılan uluslararası bir toplantıda (Roma kriterleri)

aşağıda yazılı kriterlerden en az iki tanesinin veya daha fazlasının, bir yıl içinde en az 12 hafta devam etmesi halinde durumun, kabızlık rahatsızlığı olarak kabul edilmesi kararlaştırılmıştır.

-Dışkılama sırasında ıkınma (tüm dışkılamaların yüzde 25'ten fazlasında ıkınma ihtiyacı duyulması).

-Parça parça veya sert dışkı yapma (tüm dışkılamaların yüzde 25'ten fazlasında parça parça veya sert dışkı yapma).

-Tam boşalamama hissi (tüm dışkılamaların yüzde 25'ten fazlasında parça tam boşalamama hissi olması).

-Dışkılama sırasında tıkanma (engellenme) hissi (tüm dışkılamaların yüzde 25'ten fazlasında dışkılama sırasında tıkanma hissi).

-Dışkılama sırasında destek olma (tüm dışkılamaların yüzde 25'ten fazlasında dışkılama sırasında parmakla veya elle pelvik tabana destek olma).

-Haftada 2 ya da daha az dışkılama.

Kabızlık Nasıl Gelişir?

Hipotiroidi (tiroit bezinin yetersiz çalışması), şeker hastalığı ve romatizmal hastalıkların seyri sırasında kabızlık oluşabilir. Ayrıca kalınbağırsağın yapısal bozukluklarında, darlıklarında ve tıkanıklığa neden olan hastalıklarında da kabızlık görülebilir.

Dışkılama sırasında puborektalis ve makatı kontrol eden dış kısımdaki kasların yeterince gevşememesi dışkılama işlemini engeller. Yine bu bölgedeki kasların koordineli çalışmaması fonksiyonel bir tıkanıklığa neden olur. Doğmalık bir hastalık olan Hirshsprung hastalığında kas gevşemesindeki düzensizlikler nedeniyle çocukluk döneminde başlayan kabızlık ortaya çıkar.

Kalınbağırsak duvarında bulunan kas kasılmaları dışkının anüse (makata) doğru ilerlemesini sağlar. Bunu da düzenleyen sinir uyarılarıdır. Kas ve sinir uyarılarındaki düzensizlik kalınbağırsak geçiş süresini uzatır. Bu durum kabızlığa neden olur. Kabızlığa neden olan diğer hastalıklar yüzünden (aşağıda listede) bağırsak kontraksiyonları bozulduğunda da dışkı yavaş ilerler. Bu da kolonun çok fazla su emmesine, sert ve kuru dışkı oluşumuna neden olur. Sertleşen dışkı hareket ettiğinde ağrıya neden olur.

Bazı ilaçların kullanımı kabızlığa neden olabilir veya bulguları şiddetlendirir. Ağrıkesiciler, anti-depresan ilaçlar, anti-parkinson ilaçlar, trankilizanlar, kan basıncını düzenleyen ilaçlar (kalsiyum kanal blokürleri), diüretikler (potasyum kaybına neden olanlar), demir preparatları, kalsiyum kullanımı ve alüminyum veya kalsiyum içeren anti-asit alınması kabızlığa neden olabilir.

Aslında kabız olmayan bazı bireyler, her gün dışkılama yapabilmek için aldıkları bazı laksatifler nedeniyle ilaca bağımlı duruma gelebilirler. Bu da problemin daha da büyümesine neden olur.

Kabızlık, kendini dolgunluk hissiyle gösterir. Ciddi şekilde günlük işlerimizi etkilememesine rağmen kişinin kendini rahatsız hissetmesine neden olabilir. Sert ve kuru dışkı, geçişi zorlaştırır ve geçişin ağrılı olmasına neden olur. Bazı kişilerde zaman zaman dolgunluk hissi, karın şişkinliği ve yer değiştiren karın ağrıları bu bulgulara eşlik edebilir.

Birçok kişi zaman zaman kabızlıktan şikâyet edebilir. Ortam değişikliği, seyahatler, yeme alışkanlıklarındaki değişiklikler zorlu dışkılamaya neden olabilir. Bunlar ortam eskiye dönünce düzelir. Önemli olan, hiçbir neden yokken aniden ortaya çıkan kabızlıktır. Bu durumda bağırsağı

tıkayan mekanik bir engel düşünülmelidir. Bu tıkanıklık kanser, iltihabi bir durum (divertikülit, Crohn hastalığı) veya yapışıklıklar nedeniyle olabilir. Bu ani tıkanıklıklara genellikle bulantı, kusma, karın ağrısı, ateş gibi bulgular eşlik eder.

Birçok insan, günde bir kez dışkılamadığında kendini kabız ve düzensiz hisseder. Bu her zaman doğru olmayabilir. Normalde dışkılama sayısı günde 3 kezden haftada 3 keze kadar değişebilen geniş bir aralıktadır.

Kabız Olduğunuzu Nasıl Anlarsınız?

-Haftalık dışkılama sayısında azalma (normalden daha az bağırsak hareketleri).

-Kuru, sert dışkı ve bunların geçişinde zorlanma ve ağrı hissi.

-Dışkılamadan sonrada rektumda (kalınbağırsağın son kısmı) dolgunluk ve tam boşalamama hissi.

Yukarıdaki belirtileri olan bireylerde kabızlık rahatsızlığı nedeniyle doktor kontrolü gerekebilir.

Kabızlığın nedenini anlamak için vücudun ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmak gerekir. Zaman zaman diyet ve egzersizle bu ihtiyaçlar değişebilir. Bazı hastalıklarda vücut kabızlığı da içeren belirtiler verebilir.

Normalde günlük tüketilmesi gereken lif miktarı 25-30 gram kadardır. Modern yaşam ve hızlı, kolay yemek çözümleriyle günlük alınan lif miktarının azalması kabızlığa yol açar.

İnsanların yüzde 70-80 kadarı yaşamlarında bir dönem kabızlıktan şikâyet ederler. Kısa süreli ve tekrarlanmayan

kabızlık genellikle alışkanlıklarımızın kısa süreli değişmesiyle meydana gelir.

Birçok faktör kabızlığa neden olabilir. Başlıcaları şunlardır:

-Kötü beslenme alışkanlığı (fazla miktarda kafein alımı, düzensiz beslenme zamanları gibi).
-Diyetteki yetersiz fiber (lif).
-Az egzersiz yapma.
-Az sıvı alma.
-Bağırsak hareketlerini kendi isteğiyle engelleme.
-Stres ve anksiyete.
-Rutin hayatta değişiklikler (hamilelik veya seyahat gibi).
-Kullanılan ilaçların yan etkileri.
-İlritabl bağırsak sendromu.
-Tıkanıklığa neden olan bağırsak hastalıkları (örneğin kanser, Crohn hastalığı, divertikül).
-Cerrahi tedavi (karın içi yapışıklıklar, Hirschsprung hastalığı).
-Sistemik hastalıkların varlığı.

Kabızlığa Neden Olan Hastalıklar

Kalın Bağırsak Hastalıkları:
-İrritabl bağırsak sendromu
-Kalınbağırsak kanseri
-Divertikülit
-Crohn hastalığı
-Devamlı laksatif kullanımı
-Pelvik taban hasarı
-Anal hastalıklar

Nörolojik:
-Multipl skleroz
-Parkinson hastalığı
-Felç
-Omurilik yaralanması
-Psödoobstrüksiyon

Metabolik:
-Gebelik
-Şeker hastalığı
-Tiroit hastalığı (guatr)
-Paratiroit hastalığı
-Üremi
Sistemik Hastalıklar:
-Amiloidoz
-Lupus
-Skleroderma

Yukarıdaki hastalıklara ek olarak kullanılan bazı ilaçlar kalınbağırsak geçiş süresinin uzamasına neden olur ve kabızlık gelişir. Bu ilaçlar kalınbağırsağın sinirsel uyarısını, kas hareketlerini engelleyerek veya su tutarak kabızlığa neden olur. Kabızlık sorunu olan hastaların kullandıkları tüm ilaçların yan etkilerini dikkatlice okuması, doktoruna danışması gerekir.

Nedeni Bilinmeyen Kabızlık

Fonksiyonel kabızlık olarak bilinen hastalık ender olarak görülür. Nedeni belli değildir. Uzun sürelerden beri kabız olan bireylerde bazen ilaç tedavisi de faydalı olmaz. Bunun

altında birçok problem olabilir. Hormonal değişiklikler, kalınbağırsağın kas ve sinir sistemi problemleri neden olabilir. Bu tip kabızlığa çocuklarda ve kadınlarda daha sık rastlanır.

Dışkının kalınbağırsaktan geçiş süresinin uzaması veya bağırsak duvarında ilerleyici bağırsak hareketlerini sağlayan kaslardaki problemler buna neden olabilir. Bu durumda rektum (kalınbağırsağın son kısmı) içinde biriken dışkı, kas hareketlerindeki zayıflık nedeniyle dışarı atılamaz.

Genellikle kolayca düzeltilebilen geçici bir durumdur. Ne var ki bazen daha ciddi problemlere işaret edebilir. Aşağıdaki durumlardan biri varsa doktora gitmek gerekir:

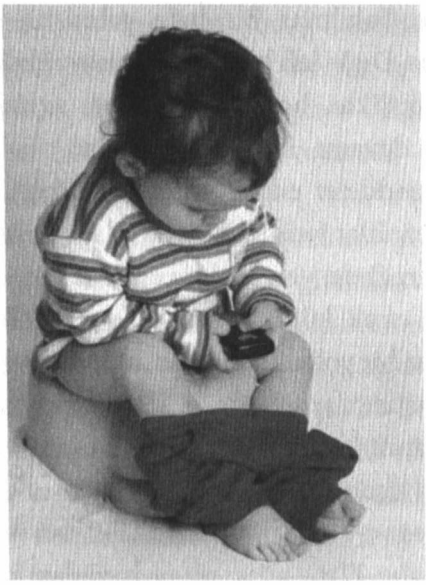
-Kalıcı ve açıklanamayan kabızlık durumu.

-Bağırsak alışkanlıklarında değişiklik (sıklığında artma veya azalma olması).

-Dışkı çapında incelme ve kanlı dışkılama.

-Diyet değişikliklerine rağmen yedi günden uzun süren kabızlık.

-Dışkıda kan, karın ağrısı veya hassasiyeti.

Faydalı Ek: Çocukları Alıştırmak

Bok, besinlerin sindirilmesi ve emiliminden sonra geriye kalan ve bağırsaklardan atılan atık maddeye verilen addır. Normal olarak yüzde 75 su, yüzde 25 katı madde içerir, tıpkı insan vücudu ve dünya gibi. Birleşiminde değişen miktarlarda selüloz ve sindirilmemiş lifler, başta kalsiyum ve fosfat olmak üzere inorganik maddeler, yağ ve türevleri, bakteri ve mukuslar bulunur. Bir insanın bir günde çıkardığı miktar ortalama 150 gramdır. Bütün bunları bir yana bırakır ve günlük dil içerisindeki kullanımına, insanların boka karşı takındığı tavra bakarsak, ona bugün hak ettiği değerin verilmediği görülecektir.

Günümüzde ellenilmesini istemediğimiz şeyler için kullanılan "kaka..." ve "ee..." gibi ifadeler boku aşağılar niteliktedir. Söylenmesi ayıptır. Yerken iyi olan, çıktıktan

sonra yüzüne bakılmaz bir hale gelmiştir, kokusu artık katlanılmazdır. Dışkı lafı bile öteki olmayı ifade eder.

Bununla birlikte bokun faydaları saymakla bitmez. Yaşamımızın devamı için gerekli olan fosfor, azot, su, karbon gibi maddeler ekosistemde bir döngü içerisindedir ve bu sayede canlılar tarafından tekrar tekrar kullanılır. Bok, bu döngü içerisinde yeri doldurulamaz bir öneme sahip. İnsan ağaçtan elma, kümesten tavuk yer. Yedikleri sindirim sisteminde kısa bir yolculuktan sonra dışarı atılır. Çıkan bok, bakteri ve ayrıştırıcılar sayesinde azot olarak toprağa karışır. Ayrıca parçalanma sonucu dönüşüme uğrar ve yapısındaki karbon dioksit atmosfere salınır. Topraktan ot çıkar, tavuk bu otu yer. Elma ağacı kökleri sayesinde ihtiyacı olan maddeleri bu topraktan alır. Elma ağacı ve ot havadan karbon dioksit alır. İnsanoğlu elma yer, tavuk yer. Yediğimizi çıkarmasaydık bu döngü sekteye uğrardı.

Bir ayrıştırıcı olan bokböceği gibi bazı canlılar yalnızca bokta yaşayabilirler. Boku ayrıştırırken hem kendilerini hem yavrularını besler, hem de yumurtalarının rahatça gelişebileceği bir ortama sahip olurlar. Eski Mısır'da bokböceğinin dışkı içine yumurtlaması, yumurtadan yeni bir larva çıkması ve bu larvanın başkalaşım geçirerek yeni bir bokböceğine dönüşmesi, güneşin her gün batıp, yeniden doğuşuna benzetilirdi. Bu yüzden bokböceği Eski Mısır'da varoluş, ölümsüzlük ve yenilenmenin simgesi olarak kutsal kabul edilirdi. Günümüzde ise çevre dengesi içerisindeki yerine bakarsak bokböceğinin bu saygıyı hak etmesi gerektiğini görürüz.

Bok, insan kişiliğinin oluşmasında da büyük bir görev üstlenir. Rahatça çiş, bok yapabilmek veya tutabilmek haz doğurur. Çocukların tuvalet alışkanlığı edindiği süreç aynı

zamanda bir çekişme sürecidir. Çocuk haz ilkesinin etkisiyle dilediğince boşalmakta bir müddet direnir, tuvaletini yapma sürecini mümkün olduğunca uzatmaya çalışır. Annesi ise tuvaletini yapmasını ister, anne, ortamın dileklerini ve gücünü simgeler.

Çocuk zorlandığında kendi gücünü göstermek için tuvaletini yapmaz. Oturaktan kalkıp giyindikten sonra yapar ya da çocuk bilerek ve isteyerek donunu kirletmeyip annesinin istediği gibi dışkıladıkça ve aferin aldıkça, dışarı çıkan bokun değeri artar. Anneyi sevindirebilmek için bu nesne kullanılır. Annesinin isteklerine boyun eğen çocuk ileride itaatkâr olurken diğeri hayat karşısında asi bir tavır takınacaktır.

İki yaşını doldurmadan dışkı denetimi konusunda zorlayıcı bir tutum sergileyen anneler, kasları henüz gelişmemiş çocuğun kişilik gelişmesini olumsuz etkiler. Bu çocuklar büyüyünce âciz, planladıkları eylemi bir türlü gerçekleştiremeyen bir kişiliğe sahip olurlar. Tuvalet alışkanlığı edindirme sürecinde aşırı ilgili olunması halinde çocuk dışkıya fazla önem verir. Dışkıyı tutmak alışkanlık halini alır. Değer kazanan bok, ileride her şeyi biriktiren cimri, tutucu bir kişilik meydana getirir.

Ayrıca tuvalet eğitimi sırasında çocuk, dışkılamanın ve dışkının pis olduğu öğretisini cinselliğe yansıtarak bu konu için de aynı sonucu çıkarır. Çünkü gerek dışkılama gerekse üreme organı onun için aynı ya da bitişik, dolayısıyla pistir. Bu da ileride yaşanabilecek cinsel sorunlara zemin hazırlar.

Çoğu anne babanın da yakinen bildiği gibi, tuvalet eğitimi çocuk gelişiminin önemli aşamalarından biridir, en azından, alt bezi değiştirmenin sona ermesidir.

Tuvalet eğitimi anne baba ve çocuk için önemli ve farklı anlamlar içerir. Usandırıcı, zaman alıcı, kirli ve masraflı

çocuk bezlerinden kurtulmak ve kreş seçeneklerinin artması ebeveynler için önemli konulardandır. Pek çok anne babanın bebeğin ilk doğduğu günden başlayarak, akıllarını lazımlık eğitimine takmalarında; ne zaman başlayacaklarını ve nasıl başaracaklarını merak etmelerinde şaşılacak bir yan yoktur. Çocuk açısından bakıldığında bu olay bağımsızlıkla ilgilidir: "Kısa bir süre önce yürümeye başlayan küçük çocuğunuzun bağımsızlık yolunda yeni bir adım atması" anlamına gelir.

Tuvalet eğitimi basit olarak, "Kuru ve temiz kalması için çocuğunuza yardımcı olmak" şeklinde tanımlanabilir. Yapmanız gereken, çocuğunuzun oturağı kullanmaya hazır ve kullanabilecek durumda olduğu anı gözlemek, ardından da bunu nasıl yapacağını ona göstermektir.

Peki, tuvalet eğitimi ne kadar sürer? Bunun için atılacak adımlar:

A. Çocuğunuz Hazır Mı?

Genellikle anne babalar iki buçuk yaşına geldi mi, bu iş için bebeklerinin hazır olduğunu düşünürler. Oysa işin aslı bazen böyle olmayabilir. Çocuğunuzun tuvalet ve banyodaki tavırlarını gözleyin, başkalarını taklit ediyor mu? Sakın onu zamanından önce, o bu işe hazır olmadan zorlamayın.

B. Doğru Ve Uygun Malzemeyi Satın Alın.

Çocuğunuzun boyuna uygun lazımlık ya da klozete uygulanabilir oturma yeri alın. En önemli özellik, çocuğun otururken ayaklarının yere değmesidir. Bu durumda bağırsak hareketleri başlayınca, yerden destek alabilecektir. Bu konuda resimli bir kitap çok işinize yarayabilir

C. Bir Rutin Oluşturun.

Çocuğunuzu, günde bir kez giyinik olarak lazımlığa oturtun. Bu, kahvaltıdan sonra, banyodan önce ya da bağırsak hareketlerinin başladığı herhangi bir zaman olabilir. Burada amacımız, bebeğin, lazımlığa alışması, onu günlük rutinin bir parçası olarak görmeye başlamasıdır. Oturmak istemezse, bırakın. Sakın onu zorla lazımlığa oturtmaya çalışmayın. Hele korkmuşsa, sakın zorlamayın! Bu durumda, lazımlığı birkaç haftalığına bir kenara koyun, ardından tekrar deneyin. Otururşa iyi ama ona neden oraya oturması gerektiğini anlatmaya çalışmayın! Unutmayın, sadece onu lazımlığa alıştırıyorsunuz ve bu iş için en uygun yer neresiyse oraya gidin; oyun odası en uygun yer olabilir!

D. Bezi Çıkarın.

Onu lazımlığa bezini çıkartarak oturtun. Yine başlangıçta alıştırmak amacıyla! Bu aşamada birtakım açıklamalar yararlı olabilir; anne babanın, varsa diğer kardeşlerin ve herkesin bu işi yaptığını ona anlatın. Soyunup tuvalete girmenin erişkince bir davranış olduğunu anlatmaya çalışın ona. Bu davranış işe yarar ve etki gösterirse iyi. Olumsuzluk durumunda unutmayın, zorlama yok. Hazır olana ve kendi kendine tuvalete oturmaya ilgi gösterene kadar bekleyin!

E. Süreci Açıklayın.

Çocuğa bağırsak hareketlerinin nereye gideceğini anlatın. Bezine kaka yaptığı zaman, onu lazımlığa oturtun, bezi onun gözü önünde lazımlık içine boşaltın. Bu durum,

onun oturma ve kaka üretme arasındaki ilişkiyi anlamasına yardım edecektir. Lazımlığı tuvalete döktükten sonra sifonu ona çektirin –korkuyorsa yapmayın– kakanın nereye gittiğini görsün. Kakadan sonra giyinmeyi ve ellerini yıkamayı öğretin.

F. Bağımsızca Hareket Etmeye Teşvik Edin.

Sıkıştığı zaman lazımlığı kullanması konusunda ona cesaret verin. Ne zaman isterse sizden yardım göreceği konusunda da emin olmasını sağlayın. Ara ara bezini çıkararak külotla dolaşmasına izin verin. Bu sırada lazımlık göz önünde olsun, ona ne zaman isterse oturabileceğini söyleyin ve bunu sık sık hatırlatın.

G. Alt Bezinden Külota Geçin.

Eğitim bu aşamaya gelince, kalın bir kumaştan yapılmış ya da tek kullanımlık külotlar giydirin. Bezden olanlar genellikle çocuğun çişini fark etmesi nedeniyle daha çok işe yarar. Tek kullanımlık olanları dışarı çıkarken kullanın. Önce birkaç saatle başlayın. Geceleri alt bezine devam edin. Yavaş yavaş büyük çocuk külotuna geçme vakti geliyor.

H. Geri Dönüşlere Hoşgörüyle Yaklaşın.

Her çocuk tuvalet eğitimi sürecinde ara ara altına kaçıracaktır. Ona kızmayın, cezalandırmayın. Kaslarını kullanmayı öğrenirken bu durum olağandır ve biraz zaman alabilir. Bir kaza durumunda altını temizlerken, bir dahaki sefere lazımlığı kullanmasını ona hatırlatın.

I. Gece Eğitimine Başlayın.

Gündüz sorunu tamamen çözülse bile, gece kontrolü aylar, bazen yıllar sonraya kalabilir. Hemen alt bezini atmaya kalkmayın. Bez bağlamanıza itiraz ediyorsa, çarşafın altına naylon bir örtü sermeniz temizliği kolaylaştıracaktır. Bu yaşta vücudu tuvalete gitmek için uyanacak olgunluğa henüz ulaşmamıştır.

Bu aşamada, akşamları sıvı alımını azaltmanız, kuru gecelerin sayısını artıracaktır. Gece çişi gelir ve uyanırsa, size seslenebileceğini ona hatırlatın. Lazımlığını yatağının hemen yanına koymanız da yararlı olabilir.

İşte Bu Kadar!

İnanın tüm bunlar çocuğunuz hazır olunca gerçekleşecektir. Hazır olana kadar beklemeniz, hem onun, hem de sizin işinizi kolaylaştıracaktır. Bir sonraki bebeğe kadar artık rahatsınız.

Tuvalet veya oturak eğitimi sıkıntılı bir iş olarak değil hoş bir deneyim olarak yaşanmalıdır. Bunun ön şartları, doğru zamanlama, olumlu tutum, yumuşak ve rahat bir yaklaşımdır.

Ne Zaman Başlamalı?

Doğru yaş, çocuğunuzun hazır olduğu zamandır. Çocuk hazır olmadan başlanılan eğitimlerde süreç uzamaktadır. 18 aylıkken eğitime başlanan çocukların birçoğunun 4 yaşına gelmelerine karşın eğitimlerini tamamlayamamalarına rağmen; eğitime 2 yaşında başlayanların çoğu bunu 3 yaşında tamamlamış olmaktadır.

Çocuk gelişimi açısından bakıldığında şunlar söylenebilir:

-12 aylıktan küçük bir çocuğun bağırsak hareketlerini ve çişini kontrol etmesi beklenemez.

-İkinci yılda ortaya çıkan ve çocuğun hemen her şeye itiraz etmesi olarak kendini gösteren "negativizm" dönemi hafifleyene dek başlamamakta yarar vardır.

-18 ila 24. aylar arasında bir çocuk yavaş yavaş hazır olduğunun sinyallerini vermeye başlar.

-Tuvalet eğitimini kazanmak için ortalama yaş; kızlar için 29 ay, erkekler için 30 aydır. Ortalama demek bu aylara gelindiğinde hâlâ çocukların yarısının tuvalet eğitimini tamamlamamış olması demektir.

-Tuvaleti kullanmak; yürümek, konuşmak, küplerle oynamak gibi bir bağımsızlık göstergesidir. Çocuklar bu tür eylemleri kendilerini duygusal olarak hazır hissettiklerinde daha kolay başarırlar.

-İdrar kesesi ve bağırsaklarda boşaltımı düzenleyen kasları kontrol etmeyi öğrenmiş olan çocuklarda tuvalet eğitimine başlanabilir. Genellikle bebekler 15-18 aylık olmadan önce bağırsaklarının hareketini denetleyemez ve oturak kullanmaya hazır duruma gelemezler; ardından idrar keselerini denetlemeleri, yani çişlerini tutabilmeleri için daha 4-5 ay geçmesi gerekir.

-Oturak kullanmayı öğrendikten sonra en az üç yaşına, hatta daha ileri yaşlara kadar sık sık kazalarla karşılaşılır.

-Bazı çocukların oturak kullanmayı öğrenmeleri diğerlerine göre daha uzun sürer. Genellikle erkek çocuklar kızlardan daha yavaştır. Unutulmaması gereken, tümünün, sırası gelince bu işi öğrenecekleridir. Organik bir sorun

söz konusu olmadıkça, 4-5 yaşına gelmiş de hâlâ altı bağlı dolaşan çocuk yoktur.

Oturak eğitimi, yarışılacak bir konu değildir. Başka anne babalar çocuklarının bezlerden kurtulmuş olmasıyla övünüp duruyorlarsa bile, çocuğunuzu hazır hissetmiyorsanız, zorlamayın. Arkadaşlarınızın ve ailenizin deneyimlerine bakarak kendinizi baskı altında hissederek yanlış iş yapmayın. Bir yaşında veya daha altında tuvalet eğitimini almış bir çocuk doğru tuvalet eğitimi örneği değildir. Bunlar genellikle ebeveynlerin aşırı çabası sonucudur. Amaç çocuğu kendi inisiyatifini kullanarak tuvalet eğitimini başarması için cesaretlendirmek olmalıdır.

Ne Zaman Hazır?

Çocuğunuzun bu aşamaya yaklaşmakta olduğunun ilk belirtisi, altını kirlettiğinde bunun sinyallerini vermeye başlamasıdır.

Bunun dışında:

-Gündüzleri iki saat veya daha uzun süre altının kuru kalması, gündüz uykularından sonra kuru kalkması.

-Bağırsak hareketlerinin (kaka yapma zamanının) düzenli hale gelmesi; altını belirli saatlerde kirletmesi.

-Bazı söz veya mimiklerle kakasını veya çişini yapmak üzere olduğunu göstermesi.

-Kirli bezden rahatsız olduğunun işaretlerini vermeye başlaması.

-Sizi memnun etme isteğini duyması, basit sözel komutlara uyması.

-Tuvalete gidip gelebilmesi, pantolonunu çıkarıp giyebilmeye başlaması.

-Yetişkin iç çamaşırı giyme veya oturak (lazımlık) kullanma konusunda istekli görünmesi.

Bağımsızlık isteği çocuklarda genellikle iki yaşından sonra gelişir. Bağımsızlık çabaları desteklenirse bu duyguyla birlikte lazımlığı nasıl kullanmaya başlayacağını öğrenme isteği de ortaya çıkacaktır. Vücudunun bölümlerini ve fonksiyonlarını söyleyebilmesi, sevdiklerini sevmediklerini tanımlaması, elbiselerini giyip çıkarmaya çalışması bebeğinizin tuvalet eğitimi için uygun kıvama gelmekte olduğunun ipuçlarıdır.

İlk Hazırlıklar

Oturağı kullanmaya hazır olacağı anı beklemeyin. Uygun bir oturak satın alın, banyoda veya odasında uygun bir yere yerleştirin. Çevresinde görmeye alıştığı şeylerden biri haline getirin. "Neye yaradığı" ve "biraz daha büyüyünce kullanacağı" konusunda açıklamalar yapın. Bu "oyunla karışık merak"ı bezini çıkarması konusunda ısrar ederek berbat etmeyin. Altını çıkarmadan oturması için ona cesaret verin. Oturağını sevinceye, onu benimseyinceye dek bunlara devam edin.

Başlamak

Üstünü çıkarmadan da olsa çekinmeden lazımlığa oturma işlemi başarıldıktan sonra onu elbisesiz ve bezsiz oturtmayı deneyebilirsiniz. Bağırsak hareketlerine yardımcı olmak açısından; oturduğunda ayaklarıyla yere sağlam bir şekilde basmayı gösterin (bağırsakları boşaltma işlemi bu

pozisyonda daha rahat gerçekleşir). Oturak faslını gündelik rutinleriniz arasına katın ve sıklığını yavaş yavaş günde birkaç defaya çıkarın.

Gelişimsel olarak bir çocuk kakasını kontrol etmeyi, idrardan önce öğrenir ve genellikle kaka yapmak üzere olduğunu anladığı an ile gerçekten yaptığı an arasında birkaç saniye vardır. Yani, zamanında davranırsanız kazaların büyük bir kısmından kurtulabilirsiniz.

TUVALETTE DOLDURULACAK BÖLÜM

Molla da, devrimci Tosun da aynı s*çıyor...

Araştırmacı-Yazar Clou Zett, Türkiye'ye geldi, araştırdı ve tuvalet kültürümüz üzerine muhteşem bir kitap yazdı...

Şöyle diyor Zett; "Uzun yıllar Türkiye'de yaşadım ve genel-özel her türlü tuvalete girip çıktım. Türkiye'deki tuvaletlerin temizlik sicili pek parlak olmamasına karşın, Türklerin tuvaleti ve temizliği bütün dünyaya öğrettikleri noktasında kesin ve şaşırtıcı bir yargıları var. Biz şu millete öğrettik bu millete kurs verdik diye övünmelerine karşın, bir türlü kendilerinin öğrenememeleri manidardır."

Clou Zett bu çalışmasında Türkiye'de yazılı olmayan genel tuvalet kurallarından tuvalet mimarisine, tuvalet kültüründen tuvalet dili ve edebiyatına, taharet musluğundan tuvalet terliklerine, tuvaleti fayansla kaplamanın nedenlerinden tuvalet kağıdının icadına pek geniş bir alanda kısa paslaşmalar yapıyor.

En eğlencelisi ise tuvalet yazıları derlemesi. Bir kez daha anlaşılıyor ki Türkler, sürekli yazmış ve yaratmışlardır. Bir tuvalet yazısı şöyle başlıyor: "İlk kez yazıyorum, çok heyecanlıyım..." Bir yazarın bildik heyecanıdır bu. Okulun kızlar tuvaletinde ise daha absürt bir yazı: Buraya çorap çekicem bahanesiyle gelen kız, donunu düzeltiyorsun itiraf et! Bu yazılardan bazıları siyasi tercihleri de az çok ele verir cinsten. "Tosun" karakteri üzerinden hem de:

Bunu yazan Tosun okuyana koysun
Tosun
Bunu yazan molla, Tosun götü kolla
Molla
Tosunların hesabı sorulacak
Dev-Tos

Molla da, devrimci Tosun da aynı tuvalete yapıyor mecburen. Yani burası aynı zamanda siyasi kültürlerin karşılaşma alanı! Clou Zett'in bu çalışması hayatımızın çok önemli bir kısmını kapsayan tuvalet zamanını müthiş eğlenceli bir hale getirecek.

2012 3222934 AYH

DESTEK yayınevi
₺10.00
www.destekyayinlari.com
facebook.com/DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari

ISBN 978-605-4607-58-7